MARKO VEGO

ZBORNIK

SREDNJOVJEKOVNIH NATPISA BOSNE I HERCEGOVINE

KNJIGA IV

IZDANJE ZEMALJSKOG MUZEJA — SARAJEVO, 1970.

Odgovorni urednik
Dr ZDRAVKO MARIĆ

Redakcija
PAVAO ANĐELIĆ
Dr BORIVOJ ČOVIĆ
Dr ZDRAVKO MARIĆ

Stručni recenzenti
Prof. Dr JOVO VUKOVIĆ
PAVAO ANĐELIĆ

BIBLIOTEKA
Inv. br. 6383 Sign. br. V/IV

Tehnički urednik:
JULIJANA SUŠNIK
Prevod na francuski jezik:
SIMONIDA KOSORIĆ
Meter: MIRKO ROGULJA
Tiraž: 1000 primjeraka

Motto: »Učeni ljudi, istorici i arheolozi, obradovali su se, da će u tim natpisima naći nekoliko novijeh izvora za objašnjenje bogomilstva. Sva je prilika, da se radost njihova neće ispuniti«.

(Vatroslav Jagić, GZM (II), knj. I, 1)

Sadžraj

Literatura i skraćenice . . . . 8—9

Natpisi i spomenici br. 205—325 . . . . 10—149

Razni registri . . . . 151—175

- Registar glavnih riječi iz tekstova 153
- Specijalni glasovi 164
- Kronologija natpisa 165
- Zvanja, zanimanja i naslovi 166
- Rab, raba, monasi i monahinje 167
- Pleme 167
- Kameni krst 167
- Znak krsta 167
- Kami (kamen) 167
- Bilig ili zlamenije 167
- Plemenita zemlja, baština, djedina, plemenito 167
- Sakralni i funeralni objekti 167
- Svetitelji 167
- Svetkovine 168
- Vjerski izrazi 168
- Latinski natpisi 169
- Glagoljski natpisi 169
- Korigovanje datiranja nekih natpisa iz knj. I, II i III Zbornika 170
- Ispravci u knj. I, II i III Zbornika 171
- Pisci 172
- Mjesta natpisa 174

Literatura i skraćenice

Acta Bosnae = Acta Bosnae potissimum ecclesiastica cum insertis editorum documentorum regestis (Momumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium, Vol. XXIII, Zagrabiae 1892).

Acta comitialia = Acta comitialia regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae (MSHSM). Zagreb.

Acta Keglevichiana = Acta Keglevichiana, Zagreb, 1917.

Acta Croatica = Acta croatica I (Monumenta historico-juridica Slavorum Meridionalium, Volumen VI, Zagrabiae 1898).

Alterthümer = Sitzungsberichte der phil. hist. Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften 1880 (XCX), Wien 1882.

Arhiv = Arhiv za povjestnicu jugoslavensku, Zagreb.

Bekija kroz vijekove = Bekija kroz vijekove (Područje općine Grude i Posušje), Sarajevo 1964.

Bihać i Bihaćka Krajina = Bihać i Bihaćka Krajina, Zagreb 1890. i 1943. g. (Izd. Matice Hrvatske).

Bosanski pašaluk = Bosanski pašaluk, Sarajevo 1959. godine (Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine, Djela, knj. XIV, Odjeljenje istorisko-filoloških nauka).

Bosnien-Reisebilder = Bosnien und die Herzegowina (Reisebilder und Studien), Wien 1888.

Članci i građa = Članci i građa za kulturnu istoriju istočne Bosne, Tuzla.

Danica = Danica, Zagreb.

Glasnik društva = Glasnik srpskoga učenog društva, Beograd.

GZM = Glasnik Zemaljskog muzeja, Sarajevo.

Godišnjak = Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine, Sarajevo.

Godišnjica Nikole Čupića = Godišnjica Nikole Čupića 1921 (XXIV), Beograd.

Historijski glasnik = Historijski glasnik,Zagreb.

Hrvatsko Kolo = Hrvatsko Kolo, Zagreb.

Humsko-trebinjska vlastela = Humsko-trebinjska vlastela (SAN, pos. izd. CCCXCVII, Odelenje društvenih nauka, knjiga 54, Beograd 1967).

Istorija Srba = Istorija Srba I i II, Beograd 1952.

Istoriski časopis = Istoriski časopis I, Beograd.

Istoriski glasnik = Istoriski glasnik (Organ Istoriskog društva NR Srbije), Beograd.

Kameni spomenici = Mirko Valentić, Kameni spomenici Hrvatske XIII-XIX stoljeća, Zagreb 1969.

Lepenica = Arheološka ispitivanja. Lepenica (priroda, stanovništvo, privreda i zdravlje), Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine, Sarajevo.

Listine = Listine o odnošajih između južnoga Slavenstva i Mletačke republike, Zagreb.

Monumenta Habsburgica = Monumenta Habsburgica regni Croatiae, Dalmatiae, Slavoniae (MSHSM), Zagreb, 1914.

MS = Monumenta serbica spectantia historiam Serbiae, Bosniae, Ragusii, Vienne 1858.

Nadpisi srednjevječni = Nadpisi srednjevječni i novovjeki na crkvah, javnih i privatnih zgradah u Hrvatskoj i Sloveniji, Zagreb 1891.

Naši gradovi = Naši gradovi, Sarajevo 1904.

Naše starine = Naše starine (Godišnjak Zemaljskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti NR Bosne i Hercegovine), Sarajevo.

Oslobođenje = Oslobođenje (List Socijalističkog saveza radnog naroda), Sarajevo.

Politika = Politika, Dnevni list, Beograd.

Prilozi = Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom, Sarajevo.

Problem Kulina bana = Problem Kulina bana (Novitates Musei Sarajevoensis, № 12), Sarajevo 1935.

Reljefi = Reljefi bosanskih i hercegovačkih stećaka (Letopis Matice srpske), Novi Sad 1961.

S arheologijom kroz Travnik = S arheologijom kroz Travnik, Zagreb 1931.

Schematismus = Schematismus almae missionariae Provintiae Bosnae Argentinae, Mostar 1877.

Sematismus bosanskih franjevaca = Sematismus bosanskih franjevaca.

Sloboda = Sloboda (List za društvena i politička pitanja Hercegovine), Mostar.

Slovinac = Slovinac (List za književnost, umjetnost i obrt), Dubrovnik.

Starinar = Starinar Srpske kraljevske akademije, Beograd.

Starine = Starine JAZU, Zagreb.

Starohrvatska prosvjeta = Starohrvatska prosvjeta (Glasilo Hrvatskog starinarskog družtva u Kninu), Knin.

SSPP = Stare srpske povelje i pisma, knjiga I, I i II deo, Beograd—Sremski Karlovci 1929 i 1934. godine.

SSZN = Stari srpski zapisi i natpisi, knjiga I, II, III (Beograd 1902, 1903, 1905) i knjiga IV, V, VI (Sremski Karlovci, 1923, 1925, 1926).

Stećci = Stećci centralne Bosne (Srednjovjekovni nadgrobni spomenici Bosne i Hercegovine, sv. IX), Sarajevo.

Studien = Studien zur Geschichte Bosniens und Serbiens im Mittelalter, München—Leipzig 1914.

Studije o podrijetlu, Zagreb 1941.

Trudy = Труды археологическаго съѣзда въ Кievѣ XI (1889), Томъ II, Москва 1902.

Viestnik = Viestnik Hrvatskoga arkeologičkoga družtva, Zagreb.

Visočka nahija = Visočka nahija (Srpski etnografski zbornik, knj. 43), Beograd 1948.

Vojvoda Hrvoje Vukčić Hrvatinić = Vojvoda Hrvoje Vukčić Hrvatinić i njegovo doba (1350—1416), Zagreb 1902.

WMBH = Wissenschaftliche Mitteilungen aus Bosnien und Hercegovina, Wien.

Za istoriju rudarstva = Za istoriju rudarstva u srednjevekovnoj Srbiji i Bosni, I deo, Beograd 1955 (Izd. Srpske akademije nauka, posebno izdanje knj. CCXL, odelenje društvenih nauka, knj. II).

205.

Prečani ispod Treskavice (XIV—XV v.)

I dio

II dio

205.

Transliteracija:

Gornja površina

1. red: СЄ ΛЄЖН НВ4NЬ N4
   СВОЄН ꞫЄМΛН
2. red: БР4ТНѢ Н ДРѪЖНNО
   Ж4ΛНТ
3. red: Є МЄ Ѣ СЬМЬ БНΛЬ
4. red: ѢІ<О ВН VЄТЄ
5. red: БНТН
6. red: І<О Н
7. red: Ѣ

Sjeverna bočna strana

СЄ ПНС4 Р4ДѢV.

Transkripcija:

Se leži Ivanь na svojeji zemlji. Bratiѣ (bratija) i družino, žalite me! ѣ(ja) sьmь (samь) bilь ѣko (jako), vi čete (ćete) biti ko i ѣ(ja). Se pisa Radѣč (Radič).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Ivan sur sa propre terre. Frères et compagnons, déplorez-moi! J'ai été ce que vous êtes, vous serez ce que je suis. Ceci fut écrit par Radič.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 189—191, sl. 1, 2, 3, 4; WMBH III (1895), S. 465—466, Fig. 102, 103; GZM 1914 (XXVI), 237; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, 13, br. 4797; Konstantin Jireček—Jovan Radonić, Istorija Srba, sv. II, 189 bilj. 62, Beograd 1952; Šefik Bešlagić, Naše starine, Sarajevo 1967 (XI), 109—112, 132, sl. 20, 21.

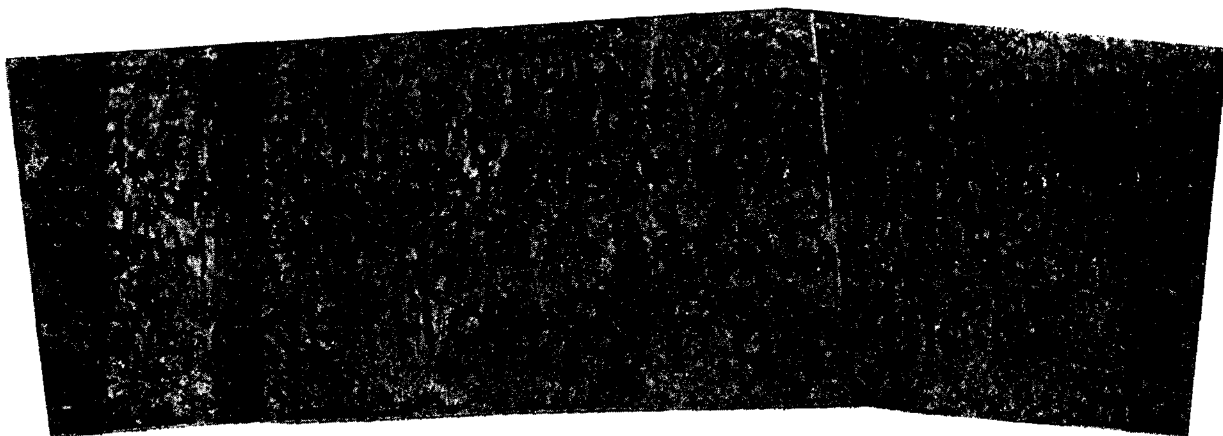
*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi na Kaurskom groblju u selu Prečanima kod Prečkog polja. Tu se nalazi srednjovjekovna nekropola sa stećcima.

206. Donja Presjenica ispod Treskavice (vjerovatno II polovina XIV v.

207. Kotorac kod Ilidže (vjerovatno I pol. XV v.)

206.

Transliteracija:

1. red: [ч СЄ ΛЄЖН] ХРЄΛ[ч] ... МNОГЄ

2. red: ЗЄМΛЄ ОБНДЄХЬ Н [Д] ОМОМ ДОꙉОХЬ

3. red: [П]ОVТЄNО ПОСТчХЬ Н N[ч] СВѠН БчѰNН

4. red: [ΛЄ]ГОХЬ

(Tekst se čita odozdo prema gore.)

Transkripcija:

[A se leži] Hrelja [Radogostić?]. Mnoge zemlje obidehь (obidjohь) i domomь (doma) dodjohь. Počteno postahь i n[a] svoji bašt[i]ni [le]gohь.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Hrelja (Radogostić?). Je visitai beaucoup de pays et je revins chez moi. Je vécus honnêtement et mourus sur ma terre féodale.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 191—193, sl. 5, 6; VMBH III (1895), S. 466—467, Fig. 104, 105; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, 13, br. 4796; Mihailo J. Dinić, Za istoriju rudarstva, 48 bilj. 10; Hazim Šabanović, Godišnjak 1957 (IX), 203, Sarajevo 1958; Franc Miklošić, M S, br. 177; Šefik Bešlagić, Naše starine, Sarajevo 1967 (XI), 113—115, 132—133, sl. 25, 26.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli Otiješevo u Donjoj Presjenici. Natpis je djelimično oštećen.

207.

Transliteracija:

1. red: † ч СЄ ΛЄЖН ВОГVНNЬ КЬNЄЗч СТНПКч Ȣ Гч-РЬV]Нꙉч

2. red: СНNЬ Nч СЬВОѢОН ЗЄМ-ΛН Nч ПΛЄМЄNНТОН

3. red: ДРȢЖНNО ЖчΛНТЄ МЄ МΛчДЬ СН СЄГч СВНТч

4. red: ОТНДОХЬ ч ЄДЬNЬ БНХЬ Ȣ МчНКЄ

5. red: ч СЄ ПНСч Ȣ̄ГчРчКЬ

Transkripcija:

† A se leži Vogčinь (Bogčinь) kьneza (kneza) Stipka U[garьč]ića sinь na sьvoѣoj (svojoj) zemlji na plemenitoj. Družino, žalite me! Mladь si (sь) sega svita otidohь, a jedьnь (jedanь) bihь u majke. A se pisa Ugarakь.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Bogčin, fils du comte Stipko Ugarčić, inhumé dans la terre féodale de ses pères. Compagnons, déplorez-moi! Jeune, je quittai ce monde, et je fus le fils unique de ma mère. Et ceci fut écrit par Ugarak.

Literatura i izvori:

Sava Kosanović, Slovinac VI (1883), 29; Ćiro Truhelka, GZM 1896 (VIII), 217—218; WM BH VI (1899), S. 534—535, Fig. 44; Vid Vuletić—Vukasović, Starohrvatska prosvjeta 1896 (II), 161—163; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, 10, br. 4780 i knj. VI, br. 9785; Jovo Vuković, Godišnjak 1949 (I), 80—81; Đuro Šurmin, Acta I, br. 54; Hazim Šabanović, Godišnjak 1957 (IX), 183—185, 195, Sarajevo 1958; Prilozi, Sarajevo 1951 (II), 21.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na Crnačkom groblju u selu Kotorcu kod Ilidže.

208. Sarajevo (I pol. XIII v.)

209. Međeđa kod Višegrada (poslije 1439. g.)

208.

Transliteracija:

1. red: .... [apost]oli Petri Verbo.....

2. red: ... non potest poner[e]...

3. ... pv.....

Transkripcija:

.. [Apost]oli Petri Verbo[sanie] non potest ponere pv.....

Literatura i izvori:

Dimitrije Sergejevski, GZM 1947 (N S II), 45—46, sl. 24. Latinski natpis je urezan na rimskoj ari »Catii« i odnosi se na crkvu sv. Petra u Vrhbosni, današnjem Sarajevu.

*

Spomenik s latinskim natpisom je pronađen u groblju kod Kemaludinove džamije u Sarajevu. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

209.

Transliteracija:

I dio		II dio	
1. red:	[† ч CЄ ѠBOH] KЧMЄNHЄ ȢƷBȢVЄ PЧДOBЧN	1. red:	C MHΛHMЬ
2. red:	C KPCTHѢNHNOMЬ C PЧД	2. red:	ЧШHNOMЬ
3. red:	[Ʒч Ж]HBOTЧ NЧ CЄ		

Transkripcija:

[† A se ovoj] kamenije uzvuče Radovan s milimь [bratomь] s krьstiѣninomь s Radašinomь [za ž]ivota na se.

Transcription et reconstitution:

† Ces pierres-ci furent traînées au dessus par Radovan et son cher (frère), le moine (= chrétien) Radašin pour lui de son vivant.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 77, sl. 6; W M B H II (1894), S. 366, Fig. 3; Vid Vuletić—Vukasović, Viestnik XII (1890), 43—44, br. natpisa LXXX; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 8, br. 4768; Đuro Šurmin, Acta I, br. 18; Vid Vuletić—Vukasović, Starohrvatska prosvjeta 1895 (I), 87; Lj. Stojanović, S S P P I, br. 612, 614, 615.

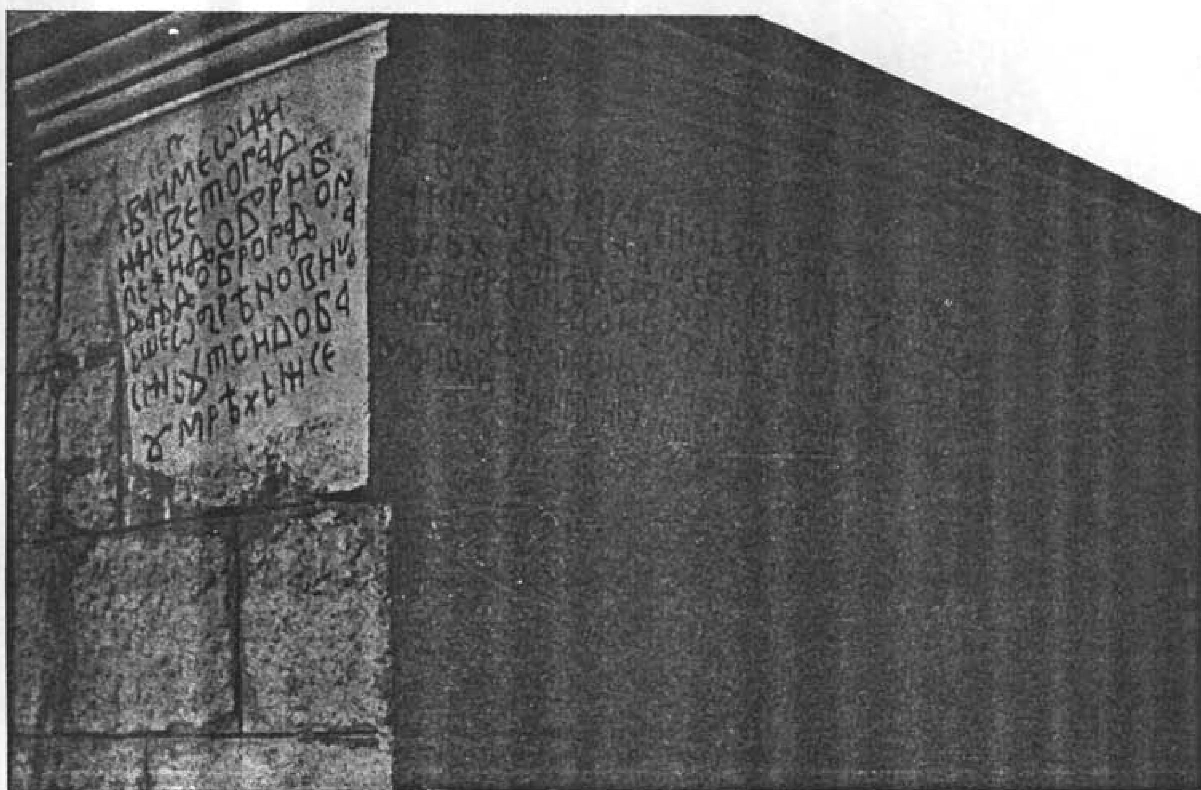
*

Spomenik s natpisom u obliku sanduka se nalazi na međi između Međeđe i sela Đipi kod Ustiprače.

210. Gornja Kukavica kod Rogatice (1634. ?)

211. Rogatica (poslije 1486. g.)

210.

Transliteracija:

I dio

1. red. . . . ПАН СВООМЬ
2. red: ... АМНЬ А СЕ П-ШЕ Б...

II dio

1. red: СЕСТРОМ . . .
2. red: СРНЕБО . . .
3. red: РАНКО ЗАВМ . . .

Transkripcija:

[A se leži Sti]panъ [na] svomъ [plemenitomъ]... [sa] sestrom ... srijebom ... am[i]nъ. A se piše B..... Rajko ZAVM (7124 = 1634?).

Transcription et reconstitution:

Et ici repose Stipan dans sa terre féodale... avec sa soeur... amen. Et ceci fut écrit par... Rajko en 7124 = 1634?

*

Nadgrobni spomenik s natpisom u obliku ploče je pronađen u zidu privatne zgrade u Gornjoj Kukavici kod Rogatice 1958. g., i to natpis na dvije strane ploče.

211.

Transliteracija:

Zapadna uža strana

1. red: СЕ П . . . . .
2. red: † ВА НМЕ ѠЧА Н . .
3. red: НА Н СВЕТОГА Д . . . . .
4. red: ЛЕЖН ДОБРН Б . .
5. red: ДАНЬ ДОБРОГА ДОМ
6. red: ЬШЕ ОЗРѢНОВНЧАЬ
7. red: СННЬ Ꙋ ТОН ДОБА
8. red: ꙊМРѢХЬ НН СЕ

Južna duža strana

1. red: БѢХЬ ѠМРАЗНЛЬ ЗЛꙊ
НН ДО НН ДОБРꙊ
2. red: Н КТО МЕ ЗНАШЕ ВСАКЬ
МЕ ЖАЛАШЕ ДО
3. red: БРЬ ХОТѢХЬ ЮНАКЬ
БНТН АЛН МН СМРѢТЬ
4. red: ПРѢКРАТН ѠНДОХЬ ѠТ-
ЬЧА ВЕѠМН ПЕЧАѠНА
5. red: Н ПСЛННО ВСОН МОН-
ѠН ДРЖННН Н БЛ МЬ
ЛБЬВТН ПѦХЬ К МОЕ-
НМЬ ВС
6. red: [Н]МЬ ПОѦН РДАН Ꝺ Ꝺ
НЧАНЬ СѠ

Transliteracija:

Se p[isa]... † Va ime oca i [si]na i svetoga d[uha a se] leži dobri B[og]danъ dobroga Domъše Ozrѣnoviča sinъ. U toj doba umrѣhъ (umrijehъ). Ni se bѣhъ (bihъ) omrazilъ zlu ni dobru, i kto me znaše, vsakъ me žaljaše. Dobrъ (dobarъ) hotѣhъ юnakъ (junakъ) biti, ali mi smrѣtъ (smrtъ)prѣkrati. Ojdohъ [odъ] otьca veoma pečaona (tužna) i pos[i]lnio (posilio) [u] vsoj mojoj dr[u]žini i b[i]hъ [sa]mъ. lj[u]bъv[i]ti (obljubljen?). P[o]dj[o]hъ k mojejimъ vs[i]mъ. Pođi Radan d d i č h a n ъ so.

Transcription et reconstitution:

Ceci fut ecrit... † Au nom du père et du fils et du saint esprit ci-gît le bon Bogdan, fils du bon Domša Ozrinović. A ce temps je mourus. Je ne m'en voulus ni au bien ni au mal, et ceux qui me connaissaient tous me déploraient. Je voulus être un vaillant héros, mais la mort m'empêcha. Je quittai mon père très triste, je m'enorgueillis dans toute ma compagnie et fus en grande faveur moi même (?).
Je suivis tous les miens (défunts)...

Literatura i izvori:

Vid Vuletić—Vukasović, Slovinac 1885 (VII), 415; Johann Asbóth, Bosnien-Reisebilder, Wien 1888, 230; Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), 37, sl. 7; W M B H IV (1896), S. 348—349; GZM 1894 (VI), 777—778, t. I, sl. 1, 2 i 609, t. I; Vid Vuletić—Vukasović, Viestnik 1890 (XII), 117—118; 1889 (XI), 23—24; Ć. Truhelka, GZM 1914 (XXVI), 236; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 9, br. 4775.

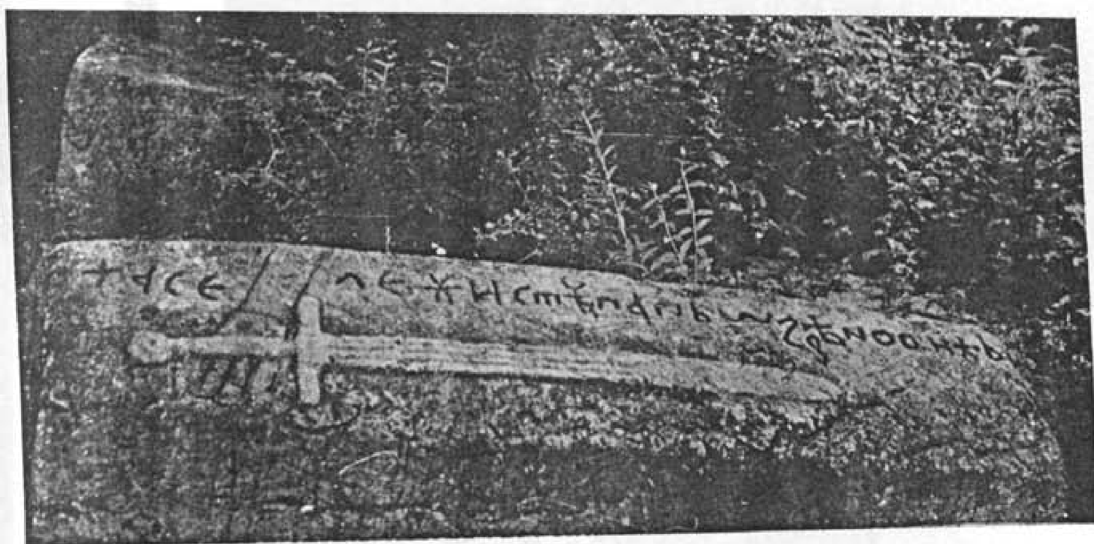
*

Spomenik s natpisom u obliku ploče je uzidan u vanjski zid pravoslavne crkve u Rogatici. Donesen je iz Blaževića kod Rogatice.

212. Kaoštica kod Međeđe (poslije 1454. g.)

213. Strgačina kod Rudog (XV v.)

212.

Transliteracija:

1. red: † а се лежи юраи ко[нь] радо[ѣ] свога
2. red: господичића

Transkripcija:

† A se leži ıoraj ko[nь] Radoѣ (Radoja), svoga gospodičića.

Transcription et reconstitution:

† Et ci-gît Juraj à côté de Radoje, son cher seigneur.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 77, sl. 7; W M B H II (1894), S. 368, Fig. 8; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 8, br. 4769; S S P P II, br. 688, 723; Franc Miklošić, MS, br. 246, 314.

*

Spomenik s natpisom u obliku sanduka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u Kaoštici kod Međeđe, i to u blizini rijeke Drine.

213.

Transliteracija:

1. red: † а се лежи стѣпань ѡзрѣновићь

Transkripcija:

† A se leži Stѣpanь Ozrѣnovićь.

Transcription et reconstitution:

† Et ci-gît Stefan Ozrinović.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 44, sl. 4. Revidirao sam ga na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli (Mramorje) u Strgačini.

214. Strgačina kod Rudog (XV v.)

215. Pazalje kod Rudoga (XV v.)

214.

Transliteracija:

1. red: [ПАВК]О Л...ЕА АКОВИЋЬ[!] ЛЕЖИ
2. red: И МАТИ МȢ ВЛАДАВА

Transkripcija:

[Pavk]o? L. . . eaakovaćь(?) leži i mati mu Vladava.

Transcription et reconstitution:

(Pavko) — gît et sa mère Vladava.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 45. Natpis sam čitao na terenu. Muslimani Akovići žive u okolici Strgačine.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka sa monolitnim postoljem se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli (Mramorje) u Strgačini.

215.

Transliteracija:

1. red: А СЕ НЕКА СЕ
2. red: ЗН. ТКО ѠВ. . . ЕЖИ ТВРЬ
3. red: . . . М. . ЦАРИЋА
4. red: М. . СИНЬ СВОИѠ
5. red: М РȢЖОМЬѠ
6. red: ВО ЛЕЖИ ВА НА СВО
7. red: ИѠ БАШИНЕ ТКО
8. red: НЕ ЗНА . А ЗНАШ Д
9. red: А ПРОКЛЕТА РȢ
10. red: КА ТА КОѢ ЋЕ Ѡ
11. red: ВО ПРЕМЕСТИ
12. red: ТИ БРАТИЕ ПО
13. red: ГИБОХЬ

Transkripcija:

A se neka se zna tko ov[de] [l]eži: Tvrь[tko] M[il]carića m[i] sinъ [sa] svojom Ružomь. Ovo leži, va (vaj), na svojoj baštine (baštini). Tko ne zna, a znaš, da [je] prokleta ruka kotь (koja) će ovo premestiti! Bratije, pogibohь!

Transcription et reconstitution:

Et qu'on sache cela qui gît ici: Tvrtko, fils de Milcarić, avec sa Ruža. Ci-gît, malheureux, dans la terre héritée de ses pères. Qui ne sait pas, que l'on sache, maudite soit la main qui le remuerait. Mes frères, je péris!

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 45, sl. 8. Upotrebljavamo Bešlagićev faksimil, dok smo natpis djelimično dopunili.

*

Spomenik s natpisom u obliku niskog sanduka leži na srednjovjekovnoj nekropoli (Mramorje) u selu Pazalju kod Rudoga.

216. Sljedovići kod Rogatice (XV v.)

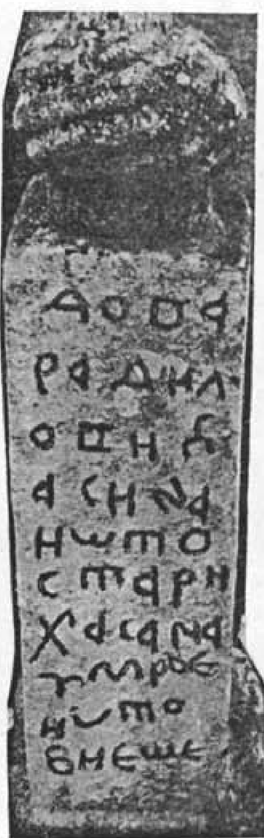

217. Čadovina kod Rogatice (XV—XVI v.)

Sjeverna strana

Južna strana

Zapadna strana

Istočna strana

216. Transliteracija:

1. red: † ɋ CЄ ΛЄЖH ІCNЄЗЬ PɋДO(Є, ђ)
2. red: ɋЗЄTΛHћЬ (ili ЗЄMΛHћЬ)

Transkripcija:

† A se leži knezь Radoje Azetlićь ili † A se leži knezь Radoђa Zemlićь.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît le comte Radoje Azetlić (ou Radoja Zemlić).

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 45—46, sl. 6. Porodica Zemljić se spominje 1442, 1454. g. (Ljubomir Stojanović, S S P P II, br. 688, 728). Zemljići su bili u službi knezova Pavlovića (Mihailo Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, 1967. godine, 66 bilj. 1, 2).

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli u selu Šljedovićima kod Rogatice.

217. Transliteracija:

Sjeverna strana

1. red: ЄPЄ БHШЄ
2. red: ȣЗȣPЬ
3. red: XЬVO
4. red: BЄІC
5. red: Є ɋ ЮN
6. red: ɋЧЄ Ю
7. red: NɋІCɋІ H
8. red: TOH NЄ
9. red: POBO БP
10. red: ɋTɋ.ɋXM
11. red: ɋTɋ BЄΛH
12. red: ІCЄ ЖɋΛO
13. red: CTH PɋДH
14. red: ПHCɋШЄ

Južna strana

1. red: ДOЗɋ (= ДЬBɋ)
2. red: PɋДHΛ
3. red: OBHћ

4. red: ɋ CHNɋ
5. red: H ωTO (ȣ TO)
6. red: CTɋPH
7. red: XɋCɋNɋ (ɋ umjesto Ь)
8. red: ȣMPЬЄ
9. red: H VTO
10. red: БHЄШЄ ωBO

Zapadna strana

1. red: XɋCɋN H ɋXMɋTɋ
2. red: (ɋ umjesto Ь)
H Дɋ Є БΛɋ[ГO]COB[Є]
3. red: NЬ TІCO ћЄ (Slovo Є se nalazi na kraju
4. red: četvr-tog reda.)
ПPOHTH

Istočna strana

1. red: H ПPІCOΛ
2. red: ЄTЬ (Ь sliči slovu Є greškom) [ІC]ωH [ћЄ] П
3. red: PHBɋΛHTH

Transkripcija:

Hasan i Ahmatь dova (dva) Radilovića sina. I o (u) to stari Hasanь umrьe (umre). I čto biješe ovo: jere biše uzurь (uzorь) hьčoveke (čovječe) a юnace (junače) юnaka. I toj (tu) ne rovo brata Ahmata, velike žalosti radi p[i]saše. I da je bla[go]sov[e]nь tko će projti! Prokletь [k]oji [će] privaliti [spomenik]!

Transcription et reconstitution:

Hasan et Ahmat, deux fils de la famille de Radilović. Et à ce temps mourut le vieux Hasan. Et qu'est-qu'il fut: Il fut l'exemple d'un vaillant homme et le plus grand parmi les héros. Et ce n'est pas ici qu'il fouillait la fosse du frère Ahmat. Il l'écrivait à cause de sa grande tristesse. Et béni soit celui qui passera devant ce tombeau! Maudit soit l'homme qui renversera cette pierre tombale!

Literatura i izvori:

Karlo Pač, GZM 1910 (XXII), 203; Vladislav Skarić, GZM 1927 (XXXIX), sv. za historiju i etnografiju, 193—196, sl. 1, 2, 3, 4, 5. Ispravili smo Skarićev tekst prema originalu.

*

Spomenik s natpisom u obliku nišana sa turbanom se nalazi u muslimanskom groblju u selu Čadovini kod Rogatice.

218. Seljani kod Rogatice (II pol. XV v.)

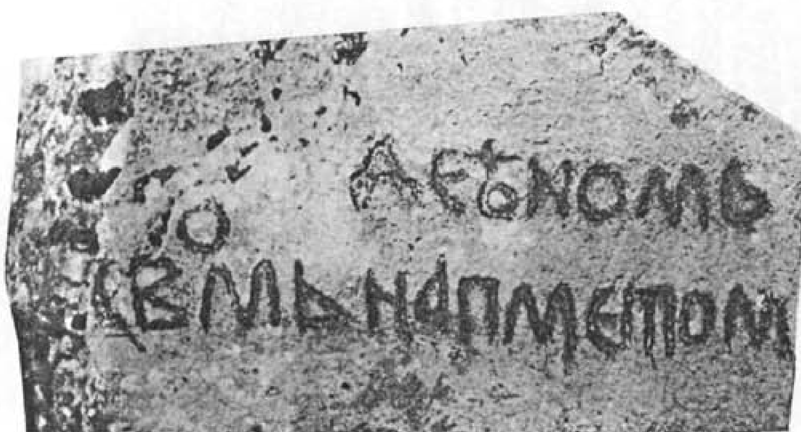
I dio

II dio

III dio

218.

Transliteracija:

Zapadna bočna strana

1. red: ВЬ ИМЕ ОЦА И С[И]НА И С

Južna bočna strana

1. red: ВЕТОГА Д̅Х̅А̅ А СЕ ЛЕЖИ ГРУБАЧА ВОЕВОДЕ МИОТОША П[О]ЧТЕНА
И У Т[О]

Istočna bočna strana

1. red: [ДОБА . УМРИЕ СЬ] ДЕЋНОМЬ
2. red: [НА] СВОМЬ НА П[ЛЕ]МЕ [НИ]ТОМ

Transkripcija:

Vь ime oca i s[i]na i svetoga d[u]ha a se leži Grubača vojevode Miotoša p[o]čtena (kućnica) i u t[o] [doba umrije sь] Deћnomь [na] svomь na p[le]me[ni]tom.

Transcription et reconstitution:

Au nom du père et du fils et du saint esprit ci-gît Grubača, honnête femme du duc Miotoš, et elle mourut à ce temps avec son fils Dejan, sur sa terre féodale.

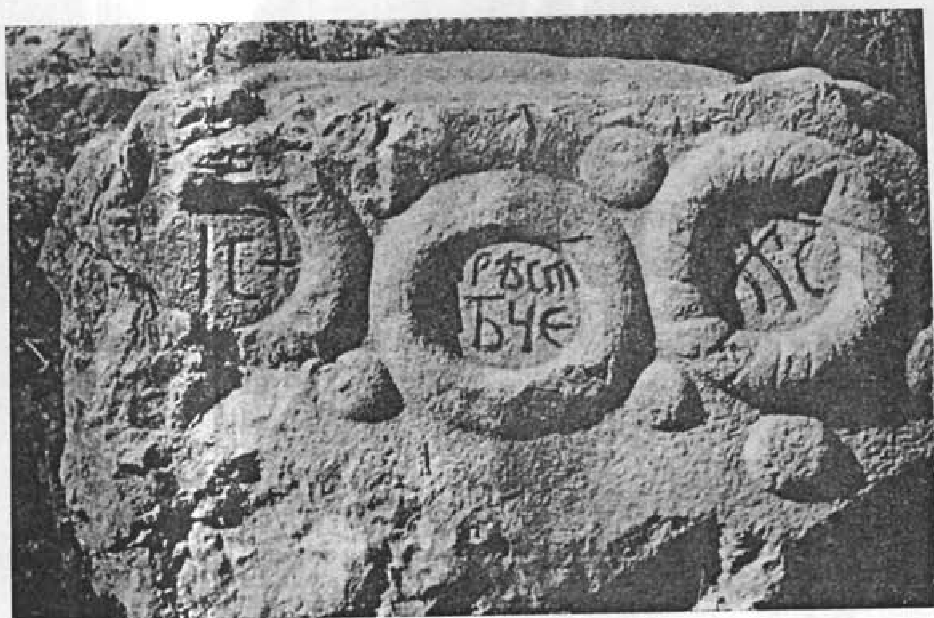
Literatura i izvori:

Moritz Hoernes, Alterthümer II, S. 859 (63), bilj. 1; Vid Vuletić—Vukasović, Slovinac 1884 (VII), br. 21, 334; Viestnik 1887 (IX), 10; Johann Asbóth, Bosnien-Reisebilder, Wien 1888, S. 230; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 353—354, sl. 18; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 8, br. 4772; S S P P II, br. 726, 727.

*

Spomenik s natpisom u obliku dvostrukog sljemenjaka sa monolitnim postoljem se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli u Seljanima kod Rogatice.

219. Dobrun kod Višegrada (vrijeme neodređeno)

220. Mala Gostilja kod Višegrada (I pol. XV v.)

219.

Transliteracija:

IC — XC ПРѢС[ТАВИ СЕ]...

Transkripcija:

IS-HS. A prьst[avi se]...

Transcription et reconstitution:

Jésus Christ. Et mourut...

Literatura i izvori:

Đoko Mazalić, GZM 1941 (LIII), 121, sl. 11.

*

Spomenik s natpisom u obliku sanduka se nalazi uz staru cestu u Dobrunu. Kamen je vjerovatno rimski spolij.

220.

Transliteracija:

1. red: † А СЕ ЛЕЖИ ВУКИЋЬ СИНЬ ВУКАШИНЬ НОСАКО[ВИЋА] [СЬ]
2. red: СВОИОМЬ МАИКОМ РУЖОМЬ

Transkripcija:

† A se leži Vukićь, sinь Vukašinь (ь = a) Nosako[vića] [sь] svojomь majkomь Ružomь.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Vukić, fils de Vukašin Nosaković, avec sa mère Ruža.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 76, sl. 5; W M B H II (1894), S. 368, Fig. 6; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 6, br. 4758; Konstantin Jireček—Jovan Radonić, Istorija Srba II, 33 bilj. 109.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli u Maloj Gostilji.

221. Kovanj kod Rogatice (prije 1463. g.)

I dio

II dio

221.

Transliteracija:

Sjeverna bočna strana

1. red: [ВЬ] ИМЄ БОЖИЄ А СЄ ЛЄЖИ ТРТ...

Zapadna strana

1. red: ШЬ (?) БАNОВИЋЬ

2. red: ИТОИ

Treća strana

2. red: . ОБРИ ВИТЄЗЬ NА СВОѠИ ПЛЄМ . . .

Transkripcija:

[Vь] ime božije a se leži Trtiša (ь = a) Banovićь, dobri vitezь, na svojoj plemenitoj (zemlji, baštini).

Transcription et reconstitution:

Au nom de Dieu ci-gît Trtiša Banović, vaillant chevalier, dans sa terre feodale.

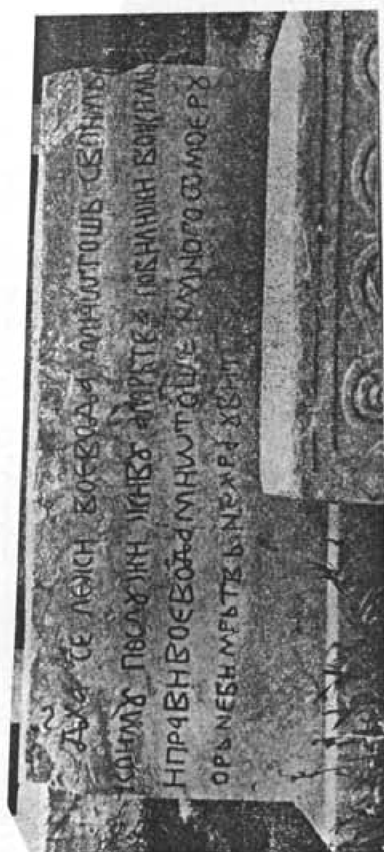
Literatura i izvori:

Slovinac 1883 (VI), br. 6, 97; Vid Vuletić—Vukasović, Viestnik 1890 (XII), 41—42, br. natpisa LXXX; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 355, sl. 21; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 9, br. 4776; S S P P II, br. 728.

222. Vlađevina kod Rogatice (1399—1415. g.)

Južna bočna strana

Sjeverna bočna strana

Istočna bočna strana

Zapadna bočna strana

Transliteracija:

Južna bočna strana

1. red: † ВЬ ИМЕ ѠЦА И С[И]НА И СВЕТО[ГА]

Istočna bočna strana

1. red: ДХА СЕ ЛЕЖИ ВОЕВОДА МИѠТОШЬ СВОИМЬ
2. red: КОИ МȢ ПОСЛȢЖИ ЖИВȢ А МРЬТВА ПОБИЛИЖИ БОЖИМЬ
3. red: И ПРАВИ ВОЕВОДА МИѠ-ТОШЬ МНОГО ѠТ МОЕ РȢ
4. red: ОРЬ НЕ БИ МРЬТ[А]ВЬ НЕХ ГА ȢБИТ[И]

Sjeverna bočna strana

1. red: [СИ]НОМЬ СТѢПКОМЬ СВОМȢ
2. red: [П]ОМОЋЮ И КНЕꙂА ПА-ВЛА МИЛОСТИЮ
3. red: КЕ НА ꙂЕМЛИ БИ А Ѣ НИ ѠТ ЕНЕ (=ЕДНЕ) И НИК

Zapadna bočna strana

1. red: ГДНȢ ВЛАТКȢ ВЛАЋЕВИ-ЋȢ КОНЬ НОГȢ
2. red: А И СЕ КОПАИТЕ НА ПЛЕ-МЕ[НИ]ТОМЬ

Transkripcija:

† Vь ime o[t]ca i s[i]na i sveto[ga] d[u]ha se leži vojevoda Miotošь [sa] svojimь [s]inomь Stѣpkomь svomu g[ospo]d[i]nu Vlatku Vlađeviću konь (kod) nogu koji mu posluži živu a mrъtva pobiliži božij[o]mь [p]omoćю i kneza Pavla milostiю. A i sej kopajte na pleme[ni]tomь! I pravi vojvoda Miotošь: »I mnogo na zemlji bi (ubijeno), a ѣ (ja) ni ot (od) jene (jedne), i nikorь (niko) ot (od) moje ruke ne bi mrъt[a]vь. Ne [hte]h ga ubit[i]«.

Transcription et reconstitution:

† Au nom du père et du fils et du saint esprit ci-gît le duc Miotoš avec son fils Stipko, à côté des pieds de son seigneur Vlatko Vlađević qui lui servit vivant et an mort il dressa cette pierre tombale à l'aide de Dieu et par pitié du comte Pavle. Et enterrez-lui ici, dans la terre noble! Et le duc Miotoš dit: »Et beaucoup de gens furent tués sur la terre, mais moi je ne péris pas d'une main. Personne ne fut mort de ma main. Je ne voulus pas le tuer«.

Literatura i izvori:

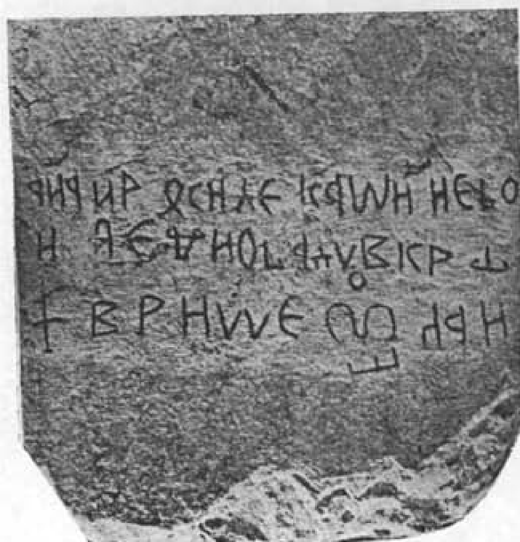
Vid Vuletić—Vukasović, Slovinac 1884 (VII), 477; Viestnik 1889 (XI), 76—77, br. natpisa LXII; Johann Asbóth, Bosnien-Reisebilder, 1888, 230; Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 72—76; W M B H III (1895), S. 436—437, Fig. 56; GZM 1908 (XX), 420—423; GZM 1914 (XXVI), 252; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 9, br. 4774; Đoko Mazalić, GZM 1941 (LIII), 89; Jovo Vuković, Godišnjak 1949 (I), Sarajevo 1949, 81—89.

*

Spomenik s natpisom u obliku visokog sanduka je prenesen iz Vlađevine kod Rogatice u Zemaljski muzej u Sarajevu.

223. Vladevina kod Rogatice (1399—1415. g.)

Južna bočna strana

Sjeverna bočna strana

Zapadna bočna strana

223.

Transliteracija:

Južna bočna strana

1. red: † Вa НМЄ ѡТЧa Н
2. red: Н ЄДNОГa VЛОВ[Є]Кa Т
3. red: ЄNЬ Na ȣСНVЄ КaМН NЄ-
ГО

Zapadna bočna strana

1. red: СНNa Н СВЄТ[a]ГО ДХa
a СЄ ЛЄЖН ВЛaТКО
ВЛa[ꙉЄ]ВН
2. red: aКМОРНa aѡБНДЄ МNО-
ГО ЗЄМЛЄ a ДОМa ПО-
ГНБЄ a З

3. red: Вa ВОЄВОДa МНѡТОШЬ
СЛȣЖН БОЖНОМЬ ПОМ

Sjeverna bočna strana

1. red: ꙉa (a = Ь) КОН NЄ МОЛaШЄ
2. red: a NНМЬ NЄ ОСТa NН СН-
NЬ NН БРaТЬ
3. red: ОꙉЮ Н КNЄЗa ПaВЛa МН-
ЛОСТОЮ
4. red: КОН ȣКОПa ВЛaТКa ПО-
МЄNȣ Б[О]Гa

Transliteracija:

† Va ime otca (oca) i sina i svet[a]go d[u]ha a se leži Vlatko Vla[dje]vićь koji ne moljaše nijednoga člov[e]ka takmorija (bilokakvog), a obide mnogo zemlje a doma pogibe, a za njimь ne osta ni sinь ni bratь. A na nj (na = нь) usiče kami njegova (a = ь) (njegovь) vojvoda Miotošь. Služi božiomь pomoćю i kneza Pavla milostoю (milošću) koji ukopa Vlatka, pomenu b[o]ga.

Transcription et reconstitution:

† Au nom du père et du fils et du saint esprit ci-gît Vlatko Vlađević qui ne demanda rien à personne, et qui visita beaucoup de pays et périt chez lui (sur son seuil), et ne laissa derrière lui ni fils ni frère. Et la pierre tombale fut taillée pour lui par son duc Miotoš. Il servit à l'aide de Dieu et par la grâce du comte Pavle. Celui qui enterra Vlatko, se souvint de Dieu.

Literatura i izvori:

Moritz Hoernes, Alterthümer II, S. 855—859 (59—62); Vid Vuletić—Vukasović, Slovinac 1884 (VII), br. 27, 42; Viestnik 1889 (XI), br. 3, 74—75, br. natpisa LXI; Johann Asbóth, Bosnien -Reisebilder, 1888, 229—230; Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 72—76; W M B H III (1895), S. 434—437, Fig. 55; GZM 1908 (XX), 419—423; GZM 1914 (XXVI), 252; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 8, br. 4773; Đoko Mazalić, GZM 1941 (LIII), 86—89. Slova natpisa su naizmjenično urezana i čitaju se prema ogledalu (Spiegelschrift).

*

Spomenik s natpisom u obliku visokog sanduka je prenesen iz Vlađevine kod Rogatice u Zemaljski muzej u Sarajevu.

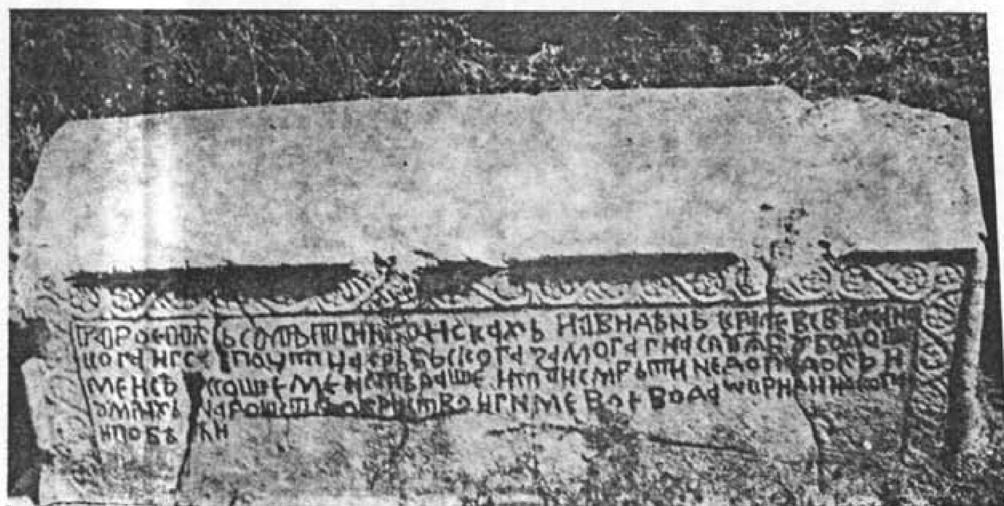
3

224. Varošište u Borču (I pol. XV v.)

Bočna uža strana

Bočna dulja strana

Transliteracija:

Bočna uža strana

ВА ИМЕ БОЖИЕ А СЕ ЛЕЖИ ОЗРИНЬ КОПИЕВИЋЬ
ЖУПАНЬ КНЕЗА ПАВЛА СЕ ПИСА ДИѢꙖКАЬ МИЛОСАЛИЋЬ?

Bočna dulja strana

1. red: БАРОЕВИ[Ћ]Ь СМРЬТЬ НЕ ПОИСКАХЬ НАВИДѢНЬ КРАЛЕВЧ[Т]ВА БОСАНС
2. red: КОГА И ГОСПОЧ[Т]ВА [СРЬС]КОГА ЗА МОГА Г[ОСПОДИ]НА СЛУЖБУ БО-ДОШЕ
3. red: МЕ И СѢКОѰЕ МЕ И [ОДЕР]АШЕ И ТУИ СМРЬТИ НЕ ДОПАДОХЬ И
4. red: УМРЬХЬ НА РОѰ[С]ТВО [ХРИС]ТОВО И Г[ОСПОДИ]Н МЕ ВО ЕВОДА Ѡ-КРИЛИ И УКОПА
5. red: И ПОБѢ[ЛѢ]ЖИ

Transkripcija:

Va ime božije a se leži Ozrinь Kopijevićь, županь kneza Pavla. Se pisa diѣkь Milosalićь?

Barojevi[ć]ь: smrьtь ne [p]oiskahь navidѣnь [odь] kraljevc[t]va (kraljevstva) bosanskoga i gospoc[t]va [srьbs]koga za moga g[ospodi]na službu. Bodoše me, i sѣkoše me, i [oder]aše, i tuj (tu) smrьti ne dopadohь, i umrьhь na roš[s]tvo [Hris]tovo, i g[ospodi]n me vojevoda okrili i ukopa i pobѣ[lѣ]ži.

Transcription et reconstitution:

Au nom de Dieu ci-gît Ozrin Kopijević, joupan du comte Pavle. Ce fut écrit par le scribe Milosalić? Barojević: je ne cherchai pas la mort, détesté par le roi de Bosnie et par les seigneurs de Serbie pour le service loyal de mon seigneur. Je fus percé, coupé et écorché et je n'en mourus. Je mourus au jour de la naisance de Christ, et le seigneur le duc m'accueillit, me fit enterrer et dresser le tombeau.

Literatura i izvori:

Đoko Mazalić, GZM 1941 (LIII), 77—82, sl. 13, 14; Jovo Vuković, Godišnjak 1949 (I), 89—100; Lj. Stojanović, SSPP I, br. 550, 495, 259; II, br. 811, 619, 727, 728. Izvršili smo transliteraciju većim dijelom po Vukoviću. Početak natpisa teško je čitljv zbog djelovanja atmosferilija.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka je pronađen u Varošluku na srednjovjekovnoj nekropoli u blizini grada Borča. Nalazi se u vrtu Zemaljskog muzeja od 1960. godine.

Transliteracija:

Bočna uža strana

ВА ИМЕ БОЖИЕ А СЕ ЛЕЖИ ОЗРИНЬ КОПИЕВИЋЬ
ЖУПАНЬ КНЕЗА ПАВЛА СЕ ПИСА ДИѢАКАЬ МИЛОСАЛИЋЬ?

Bočna dulja strana

1. red: БАРОЕВИ[Ћ]Ь СМРЬТЬ НЕ ПОИСКАХЬ НАВИДѢНЬ КРАЛЕВЧ[Т]ВА БОСАНС
2. red: КОГА И ГОСПОЧ[Т]ВА [СРБС]КОГА ЗА МОГА Г[ОСПОДИ]НА СЛУЖБУ БО-ДОШЕ
3. red: МЕ И СѢКОШЕ МЕ И [ОДЕР]АШЕ И ТУИ СМРЬТИ НЕ ДОПАДОХЬ И
4. red: УМРЬХЬ НА РОШ[С]ТВО [ХРИС]ТОВО И Г[ОСПОДИ]Н МЕ ВО ЕВОДА Ѡ-КРИЛИ И УКОПА
5. red: И ПОБѢ[ЛѢ]ЖИ

Transkripcija:

Va ime božije a se leži Ozrinь Kopijevićь, župan kneza Pavla. Se pisa dìkь Milosalićь?

Barojevi[ć]ь: smrьtь ne [p]oiskahь navidѣnь [odь] kraljevc[t]va (kraljevstva) bosanskoga i gospoc[t]va [srьbs]koga za moga g[ospodi]na službu. Bodoše me, i sѣkoše me, i [oder]aše, i tuj (tu) smrьti ne dopadohь, i umrьhь na roš[s]tvo [Hris]tovo, i g[ospodi]n me vojevoda okrili i ukopa i pobѣ[lѣ]ži.

Transcription et reconstitution:

Au nom de Dieu ci-gît Ozrin Kopijević, joupan du comte Pavle. Ce fut écrit par le scribe Milosalić? Barojević: je ne cherchai pas la mort, détesté par le roi de Bosnie et par les seigneurs de Serbie pour le service loyal de mon seigneur. Je fus percé, coupé et écorché et je n'en mourus. Je mourus au jour de la naisance de Christ, et le seigneur le duc m'accueillit, me fit enterrer et dresser le tombeau.

Literatura i izvori:

Đoko Mazalić, GZM 1941 (LIII), 77—82, sl. 13, 14; Jovo Vuković, Godišnjak 1949 (I), 89—100; Lj. Stojanović, S S P P I, br. 550, 495, 259; II, br. 811, 619, 727, 728. Izvršili smo transliteraciju većim dijelom po Vukoviću. Početak natpisa teško je čitljv zbog djelovanja atmosferilija.

•

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka je pronađen u Varošluku na srednjovjekovnoj nekropoli u blizini grada Borča. Nalazi se u vrtu Zemaljskog muzeja od 1960. godine.

225. Brankovići kod Rogatice (1454—1459. g.)

226. Oprašići kod Rogatice (oko II pol. XV v.)

225.

Transliteracija:

1. red:	Н ПОГНБЕ NЧ БО	9. red:	NЧ ПЕТРО
2. red:	Ю ДЕСПОТОВХ	10. red:	ВХ ПОЛХ
3. red:	Ч СНЕ БНЛ[Е]ГЬ	11. red:	ДЧ Е БЛЧС
4. red:	МЧХМХТЧ	12. red:	ОВЕNЧ Р
5. red:	БРЧNIКОВ	13. red:	ХКЧ КО
6. red:	НЧ NЧ ВСО	14. red:	Ѣ СНЕVЕ
7. red:	Н БЧШТН	15. red:	Н ПНСЧ
8. red:	NЕ		

Transkripcija:

I pogibe na boю (boju) despotovu. A СНЕ bil[e]gь Mahmuta Brankovića na svojoj baštine (i) na Petrovu polju. Da je bla[go]slovena ruka koѣ (koja) siječe i pisa!

Transcription et reconstitution:

Et (Mahmut) perdit la vie dans la bataille de despot. Et cette pierre tombale de Mahmut Branković se trouve sur sa terre féodale héritée de ses pères, sur le champ de Petar. Bénie soit la main qui tailla (cette pierre tombale) et grava (l'inscription)!

Literatura i izvori:

Johann Asbóth, Bosnien-Reisebilder, 1888, 231; Ćiro Truhelka, GZM 1891 (III), 371—372 sl. 5; W M B H III (1895), S. 407, Fig. 9, 438; GZM 1914 (XXVI), 235; Ljubomir Stojanović, SS ZN, knj. I, 97, br. 319; Konstantin Hörmann, Trudy XI (1889), tom II, t. VIII; Sava Kosanović, Glasnik društva 1889, 243—254; Lj. Stojanović, S S P P II, br. 728; Hazim Šabanović, Bosanski pašaluk, 129 bilj. 47; Vladislav Skarić, GZM 1927 (XXXIX), sv. za hist. i etnografiju, 193.

*

Spomenik s natpisom u obliku visokog nišana je ležao na Petrovu polju (Petripolju) u selu Brankovićima kod Rogatice. Prenesen je u vrt Zemaljskog muzeja u Sarajevu. Današnji Brankovići iz sela Brankovića su Muslimani.

226.

Transliteracija:

1. red:	Ч СНЕ БНЛЕГЬ	8. red:	О ПРЕБНХЬ Н Л
2. red:	ПОVТЕNОГЧ В	9. red:	ЕГОХЬ Х ТХЧ
3. red:	НТ[Е]ЗЧ ВОЕВОДЕ	10. red:	ОН ЗЕМЛН Ч
4. red:	РЧДНВОѢ ѠПР	11. red:	БНЛЕГ МН С
5. red:	ЧШНЧ ДОКЛЕ	12. red:	ТОН NЧ БЧѰН
6. red:	БНХЬ ПОVТЕ	13. red:	NН
7. red:	NО Н ГЛЧСНТ		

Transkripcija:

A sije bilegь počtenoga vit[e]za vojevode Radivoѣ (Radivoja) Oprašića. Dokle bihь počteno, i glasito (glasovito) prebihь (živjehь). I legohь u tuđoj zemlji, a bileg mi stoji na baštini.

Transcription et reconstitution:

Et ceci est la tombe de l'honnête chevalier le duc Radivoje Oprašić. Je vécus honnêtement et je vécus avec gloire. Et je mourus dans la terre étrangère et ma pierre tombale se trouve sur ma terre héritée de mes pères.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 78, sl. 8; W M B H (1894), S. 369, Fig. 9; GZM 1914 (XXVI), 232; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 8, br. 4770; S S P P II, br. 692, 601; I, br. 539.

*

Spomenik s natpisom u obliku nišana je prenesen iz Oprašića kod Rogatice u vrt Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

227. Brnjica kod Pala (I pol. XV v.)

228. Crkvina — Glasinac (vrijeme neodređeno)

227.

Transliteracija:

1. red: : ΛЄЖН : МНΛОСАВ : ПРН . ΛН
2. red: ОВНЋЬ : . . СВОНМЬ : СНNОМЬ :
3. red: СР . НШНNОМЬ :N А СВОН . ЗЄ
4. red: МΛН : NА . . ЄМЬNНТОН : А
5. red: ГОВОРАШЄ : БРАТНЄ : С . . . АТ
6. red: БГЬ Н ПОVНВАТЄ:ѢСАМ..
7. red: Н ВН:А ВН : ХОЋЄТЄ:БН....
8. red: Н Ѣ : Н БРАТНА :

Transkripcija:

[A se] leži Milosavь Pri[m]i[l]ovićь [sa] svojimь sinomь Sr[b]išinomь ili s R[ad]išinomь na svojoj zemlji na [pl]emenitoj. A govoraše: »Bratije, s... at b[o]gь i počivate. Ѣ(ja) sam [bilь kao] i vi, a vi hoćete bi[ti kao] i ѣ(ja) i bratija!«

Transcription et reconstitution:

Et ci-gît Milosav Primilović avec son fils Srbišin (ou Radašin) dans sa terre féodale. Et disait: »Frères, ... Dieu et reposez. J'étais ce que vous êtes, et vous serez ce que je suis moi et les frères«.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 46—47, sl. 7. Upotrebljavamo Bešlagićev faksimil.

*

Spomenik s natpisom u obliku sanduka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli u zaseoku Suha Česma u selu Brnjici kod Pala.

228.

Transliteracija:

СѢVЄ [КА]МН ВΛАДНМНР А ПНСА МНТРОВ[Н]Ћ . . . ?

Transkripcija:

Sѣče [ka]mi Vladimir a pisa Mitrovi[i]ć...?

Transcription et reconstitution:

Ce fut Vladimir qui tailla cette pierre tombale, et Mitrović qui grava l'inscription?

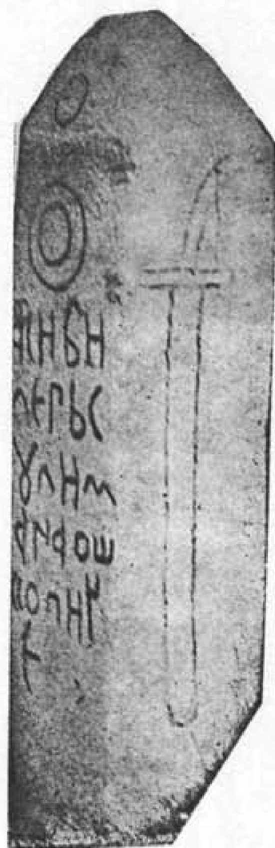
Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 356; Lj. Stojanović, SS Z N, knj. III, 10, br. 4777. Spomenik je vjerovatno razbijen jer ga nismo pronašli na srednjovjekovnoj nekropoli sa mnogobrojnim stećcima na Crkvini (Glasinac).

229. Kaljina kod Podromanije (II pol. XIV v.)

230. Dumanjići kod Rogatice (XV–XVI.)

229.

Transliteracija:

Prva polovina površine bočne južne strane

1. red: † CЄ ΛЄЖИ OBO(?) P[ДA-ИC]ДBЬ . . .
2. red: KO TЬMѢPИVЬ NД CBOIЄИ
3. red: ЗЄMΛИ NД ПΛЄMЄNИTOИ

Druga polovina površine

1. red: [П]ИCД ПOПЬ ПPИ
2. red: БИCΛДBЬ

Transkripcija:

† Se leži ovo(?) R[adis]avъ ... Kotъmѣričъ na svoЄji (svojeji) zemlji na plemenitoj. Pisa popъ Pribislavъ.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Radisav... Kotmjerič dans sa terre féodale. L'épitaphe fut écrite par le pope Pribislav.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 47—49, sl. 8. Karakteristična je upotreba glasa ЄkojI se pojavljuje na spomeniku monahinje Polihranije u Veličanima u Popovu polju, i to iz doba kralja Tvrtka I. Natpis smo revidirali na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sanduka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u selu Kaljini kod Podromanije.

230.

Transliteracija:

1. red: Д CИ БИ
2. red: ΛЄГЬ C
3. red: XΛИM
4. red: ДNД OШ
5. red: KOПИЧ
6. red: Є

Transkripcija:

A si bilegъ Sulimana Oškopice.

Transcription et reconstution:

Et cette pierre tombale (est) de Suliman Oškopica.

Literatura i izvori:

Marko Vego, Oslobođenje, br. 4709 (1961. g.) i 1966. g. od 30. X. Spomenik je ukrašen likom mača, topuza i polumjesecom sa krakovima okrenutim prema sjeveru. Orijentacija ZI.

*

Nišan s natpisom se nalazi u muslimanskom groblju u Dumanjićima kod Oškoplja (općina Rogatica).

231. Dumanjići kod Rogatice (7090=1582)

232. Nepoznat lokalitet u Bosni (vjerovatno XV v.)

231.

Transliteracija:

ov(?)

Transkripcija:

7090 = 1582. g. (?)

Transcription et reconstitution:

en 7090 = 1582 (?).

Literatura i izvori:

Marko Vego, Oslobođenje, Sarajevo 1966, broj od 30. X. Na spomeniku je izrađena zastava kao što je zastava na spomeniku Mahmuta Brankovića iz Brankovića (XV v.). Dva slova označavaju vjerovatno godinu smrti pokojnika. Spomenik je u blizini spomenika Sulimana Oškopice (br. 230).

*

Spomenik s urezanim slovima za oznaku godine u obliku nišana se nalazi u muslimanskom groblju u Dumanjićima.

232.

Transliteracija:

1. red: МHΛОМЄ:БОГꙊ:І...МΛ4ДЬ

Transkripcija:

Miłome bogu ... mladь.

Transcription et reconstitution:

A bon Dieu ... jeune.

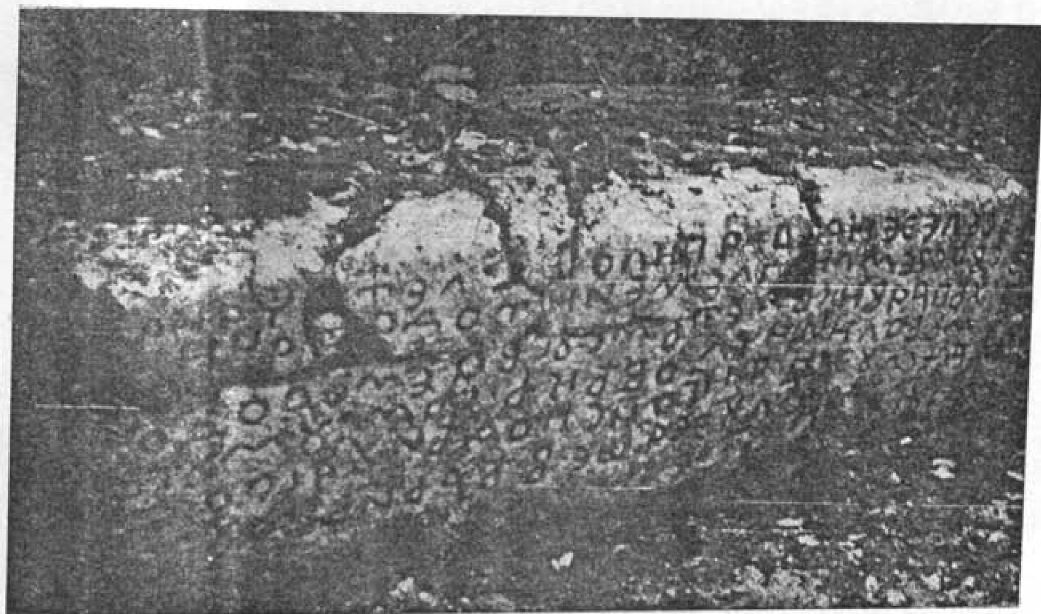
*

Spomenik s natpisom se nalazi u srednjovjekovnoj zbirci Zemaljskog muzeja. Slova su gotička urezana na ploči poput jednog natpisa iz G. Turbeta kod Travnika.

233. Berisalići kod Olova (vjerovatno iz II pol. XIV v. ili iz počctka XV v.)

234. Donji Dopasci kod Kladnja (XV v.)

233.

Transliteracija:

1. red: Ч СЄ ЛЄЖН ДЧ[Б]НЖНВЬ
2. red: NЧ СВО[ЄН] ЗЄМЛН NЧ ПЛЄМЄ
3. red: NНТОН Ч NЄ ОМРЬ СН ВСЄ

Transkripcija:

A se leži Da[b]živь na svoje[ji] zemlji na plemenitoj, a ne omrь (umrь) si vse (sve)!

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Dabiživ dans sa terre féodale, mais avec lui n'était pas tout mort!

Literatura i izvori:

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima (Mramorje) u selu Berisalićima kod Olova. Pronašli smo ga 1962. godine uz pomoć Hazima Berisalića.

234.

Transliteracija:

1. red: Ч СЄ ЛЄЖН ДРЧГНЛО [М Н]ЛЄТ[Н]VЬ
2. red: NЧ СВОЄ[Н] ЗЄМЛН ПЛЄ- МЄNНТО[Н] ДОП[ЧС]ЧН
3. red: ХЬ ПРЧВНКЬ (= ПРЧВНХЬ) [Л]ЄТЬ . М . СХ (СЧ) С- ВОЄМЬ РОДО
4. red: МЬ ВОЛНNН VЛОВѢКЬ КОМХ МХ ГО
5. red: ДѢ СЛХЖНТН ГОНСПО- ДѢNХ Ч КО
6. red: МХ ГОДѢ СЛХЖЧШЄ ВѢ- РЬNЬ МХ БЄ
7. red: ШЄ
8. red: Н СЄ ПНСЧ ДРЧГНШЧ СН- NЬ ЄГОВЬ

Izvršili smo transliteraciju 8. reda po Truhelki jer je ovaj red danas dosta nečitljiv.

Transkripcija:

A se leži Dragilo [Mi]let[i]čь (Miletić) na svoje[ji] zemlji plemenito[j] [na] Dop[as]cihь (Dopascima). Pravikь (= pravihь, živjehь) ljetь M (= 40) su (sa) svojemь rodomь. Volini (voljeni) človѣkь komu mu godѣ (godi) služiti gospodѣnu, a komu godѣ (godi) služaše, vѣrьnь mu beše. I se pisa Dragiša, sinь jegovь.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Dragilo Miletić dans sa terre féodale sur Dopasci. Je vécus 40 ans avec ma famille. Il fut aimé par tous les seigneurs qu'il servait et fut fidèle à tous ceux qu'il servit. Citte épitaphe fut inscrite par Dragiša, son fils.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 775—777; W M B H IV (1896), S. 347—348; Lj. Stojanović, SS ZN, knj. III, 6, 4757. Slova teksta su urezana obrnuto i naizmjenično (Spiegelschrift).

*

Spomenik s natpisom u obliku visokog sanduka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima (Ljuto Brdo) u Donjim Dopascima kod Kladnja.

235. Brateljevići kod Kladnja (XV v.)

236. Kamensko kod Olova (vjerovatno XV v.)

235.

Transliteracija:

1. red: [ꙗ СЄ] ΛЄЖН ПРЬЖ
2. red: [О]ВЬ NОВꙗІⲔОВН
3. red: [Ѧ]Ь Nꙗ СВОН ӠЄМ
4. red: ΛН Nꙗ ПΛЄ[МЄ]NНТО[Н]

Transkripcija:

[A se] leži Prъž[o]vъ Novakovićь na svoji zemlji na ple[me]nito[j].

Transcription et reconstitution:

Et ci-gît Pržov Novaković dans sa terre féodale.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u selu Brateljevićima. Pronašli smo ga 1967. godine.

236.

Transliteracija:

1. red: † СЄ ΛЄЖН МНΛꙗШНNЬ
2. red: СНNЬ NꙗЬ МНΛОВЬ
3. red: ꙗ ȢNȢІⲔЬ БОЖН
4. red: ХNНNЬ

Transkripcija:

† Se leži Milašinь, sinь na Milovь (sinь Milovь), a unukь Božihninь.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Milašin, fils de Milo, et petit fils de Božihna.

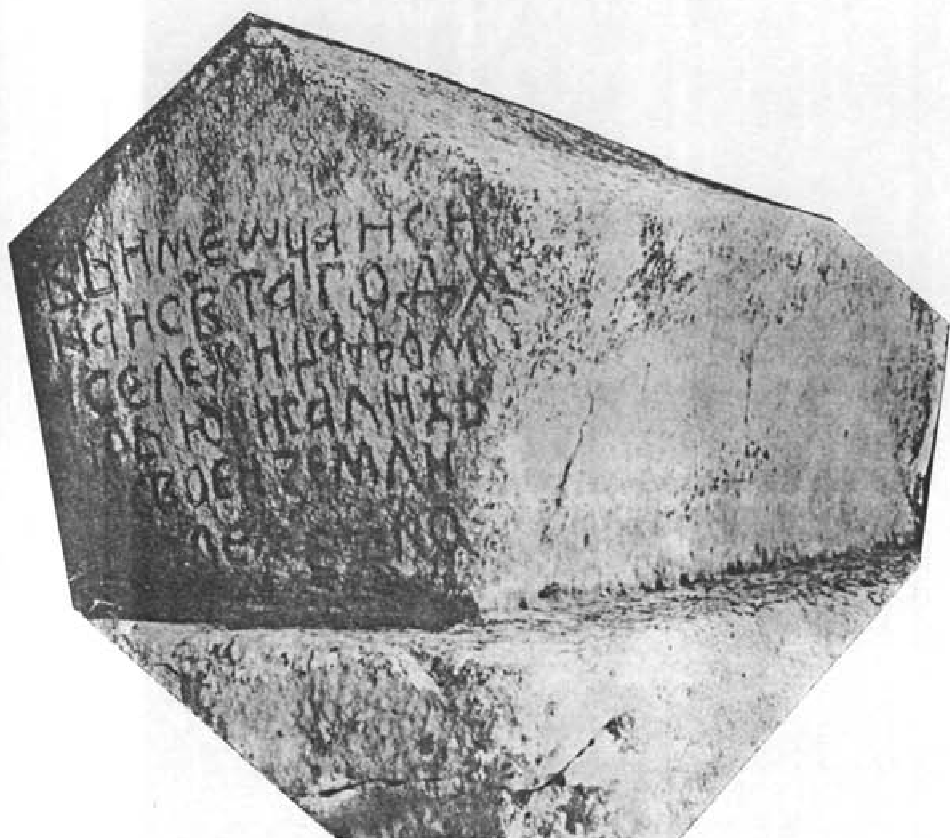
Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1964 (IX), 142—143, sl. 12. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na povećoj srednjovjekovnoj nekropoli (Mramorje) sa stećcima u zaseoku Gradina u selu Kamenskom kod Olova.

237. Olovci kod Stupara (XV v.)

238. Dištica u Jelaškama kod Olova (1589. g.)

237.

Transliteracija:

1. red: ВЬ ИМЕ ѠЦА И СИНА И СВЕТАГО Д[Ȣ]ХА
2. red: А СЕ ЛЕЖИ РАДОМИРЬ ЮРИСАЛИЋЬ
3. red: НА СВОЕИ ЗЕМЛИ ПЛЕМЕТНО

Transkripcija:

Vь ime oca i sina i svetago d[u]ha a se leži Radomirь Юrisalićь na svojeji zemlji plemetno (plemenitoj).

Transcription et reconstitution:

Au nom du père et du fils et du saint esprit ci-gît Radomir Jurisalić dans sa terre féodale.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, GZM 1959 (NS, Arheologija, XIV), 245—246, t. II, sl. 4. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli (Kuman) u selu Olovcima kod Stupara.

238.

Transliteracija:

1. red: 1589
2. red: ИЕЗȢС [И] [МА]РИА
3. red: О ДРАГОИЛО
4. red: НОВАКОВИЋ
5. red: ЛЕЖИ ОВДИ

Transkripcija:

1589. Jezus [i] [Ma]rija! O, Dragojlo Novaković leži ovdi! X — začudenost

Transcription et reconstitution:

1589. Jésus et Marie! Oh, ci-gît Dragojlo Novaković!

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1964 (IX), 140—141, sl. 10. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku stupca se nalazi u katoličkom groblju u Dištici na području Jelašaka kod Olova.

239. Dištica u Jelaškama kod Olova (XV—XVI v.)

240. Đurđevik na Gostilji kod Živinica (XIV—XV v.)

239.

Transliteracija:

1. red: ... ЛТХ : БОГОМЬ
2. red: а СЄ ЛЄЖН : ВЬЛІКЬ:ТО...І
   І...
3. red: ВОН: ЗЄМЛЄ Nа ПЛНМЄ-
   [NНТОН]
4. red: ІКОН БНШЄ:Ꙋ РОДꙊ : Л...
5. red: а ПОСТаВНШЄ : ГО...
6. red: ЄГОВЬ : СНNОВЬ :
7. red: БѢЛЬГЬ : а ПНСа...

Transkripcija:

... lj[e]t[a]h bogomь. A se leži Vьlkьsь (Vukasь). To [leži na s]voji zemlje (zemlji) na plime[nitoj] koji biše u rodu. l... a postaviše Go.... jegovь sinovь bѣlьgь (bilegь), a pisa....

Transcription et reconstitution:

.... Ci-gît Vukas. Il repose dans sa terre féodale, qui fut de famille.... dressèrent cette pierre tombale ses fils, et l'épitaphe fut gravée...

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1964 (IX), 140—142, sl. 11. Bešlagićeva pisara Pribila nismo mogli pročitati kad smo bili na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku stupca (stele) se nalazi u katoličkom groblju u selu Dištici u Jelaškama kod Olova. Spomenik je razbijen u više dijelova.

240.

Transliteracija:

1. red: † а СЄ ЛЄЖН СТО —
   [СЄ] ПОСТаВН ОСТОѢ
2. red: НNЬ(ѢNЬ) ꙊТОЛОВНЧЬ —
   БРаТЬ ЄГО[ВЬ]
3. red: Nа СВОЄН ЗЄМЛН
4. red: Nа ПЛЄМЄNНТОН

Transkripcija:

† A se leži Stoѣnь Utolovičь na svojeji zemlji na plemenitoj. [Se] postavi Ostoѣ (Ostoja) bratь jeg[ovь].

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Stojan Utolović dans sa terre féodale. Ceci fut dressé par Ostoja, son frère.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 352—353, sl. 17; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 2, br. 4736. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi u Đurđeviku pokraj rijeke Gostilje u vrtu Franje Molana na sredini puta između Đurđevika i Živinica.

241. Mršići kod Vlasenice (XV v.)

242. Ričica kod Kraljeve Sutjeske (I pol. XV v.)

241.

Transliteracija:

1. red: † а се лежи дивачь златарь и своиωмь
2. red: женомь милостию бо- жиомь за мог
3. red: а живота комꙋ годи слꙋжаше слꙋж
4. red: ихь мꙋ право вѣрно хи[м]

Transkripcija:

† A se leži Divacь zlatarь i [sa] svojomь ženomь milostiю (milošću) božijomь. Za moga života komu godi služaše, služihь mu pravo, vѣrno hi[m] (njima).

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît l'orfèvre Divac avec sa femme par la grâce de Dieu. De mon vivant, tous ceux que je servis, je le fis avec droit et fidèlement.

Literatura i izvori:

Tomo Dragičević; Vid Vuletić—Vukasović, GZM 1892 (IV), 248, sl. 1; K. Hörmann, W M B H III (1895), S. 501—502, Fig. 27; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 6, br. 4756; Šefik Bešlagić, Grborezi, 97 bilj. 253.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli u Mršićima kod Vlasenice.

242.

Transliteracija:

1. red: † вь име божие се ле- жи ра
2. red: довань прибилови[ћь]
3. red: на своωи земли на
4. red: [пл]еменитои [н]а рѣ- чичи бѣх[ь]
5. red: з братомь [се] [ра]зме- нио . . .
6. red: и ꙋби ме м[и]лкω(?) божих[ниħь](?)
7. red: и [са] своωмь брати- омь а брата
8. red: ми исикоше и ꙋчинише
9. red: врьхꙋ мене крьвь не- заи[м]
10. red: итꙋ нека вѣ тко е мои мили

Transkripcija:

† Vь ime božije se leži Radovanь Pribilovi[ćь] na svojoj zemlji na [pl]jemenitoj [n]a Rѣčici (Ričici). Bѣh[ь] z bratom[ь] [se] [ra]zmenio... i ubi me Milko (?) Božihnić (?) i [sa] svojomь bratijomь, a brata mi isikoše i učiniše vrьhu mene krьvь nezajmitu. Neka vѣ (zna), tko je moj mili!

Transcription et reconstitution:

† Au nom de Dieu ci-gît Radovan Pribilović dans sa terre féodale sur Ričica. Au moment où j'avais quitté mon frère, je fus tué par Milko (?) Božihnić (?) et cela avec ses frères, et ils coupèrent mon frère et ils se chargèrent de sangue innocente. Que l'on sache celui qui m'est cher!

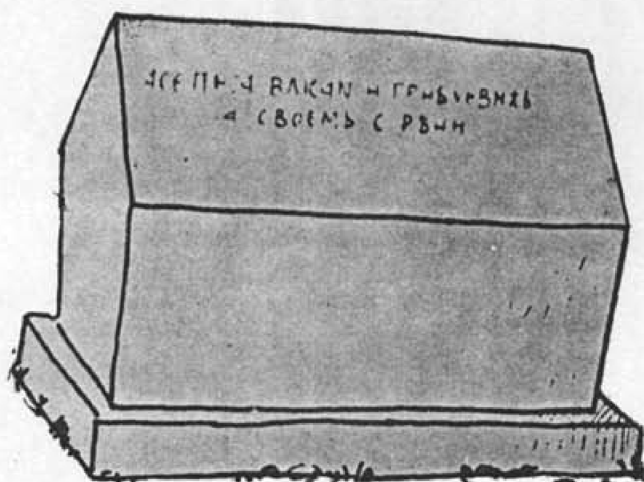
Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Stećci, Sarajevo 1967, 51, sl. 60, 98—99; Marko Vego, Politika, Beograd 1960, primjerak od 27. jula. U povelji kralja Sigismunda izdatoj bosanskom kralju Ostoji 1. II 1415. godine spominje se poslanik kralja Ostoje Obrad od Ričice. Mislimo da je ovaj Obrad iz Ričica iz feudalne porodice Pribilovića (L. Thallóczy, Studien, 352—354).

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazio u selu Ričica kod Kr. Sutjeske. Sad je u posjedu samostana franjevaca u Kr. Sutjesci u Bosni.

243. Tičići kod Kaknja (XV v.)

244. Vojkovići kod Ilidže (vrijeme neodređeno)

241. Mršići kod Vlasenice (XV v.)

242. Ričica kod Kraljeve Sutjeske (I pol. XV v.)

243.

Transliteracija:

1. red: а се писа влкан и прибчевићь . .
2. red: [н]а своемь с . рѣчи

Transkripcija:

A se pisa Vlkan i Pribčevićь [n]a svojemь s[t]rьci (stricu).

Transcription et reconstitution:

Et cela fut écrit par Vukan et Pribčević sur la pierre tombale de leur oncle.

Literatura i izvori:

Milenko S. Filipović, GZM 1926 (XXXVIII), 79—83; Šefik Bešlagić, Stećci, 1967, 46, sl. 53, i str. 99.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka nalazi se u Tičićima kod Kaknja.

244.

Transliteracija:

1. red: ис хс
2. red: ѕеда[е] поу
3. red: почае[т] раба
4. red: б[о]жиа
5. red: ѹблиа
6. red: ветио
7. red: рада

Transkripcija:

IS-HS. Zed[e] (zde) počivaje[t] raba b[o]žija Ublija Vetijo Rada.

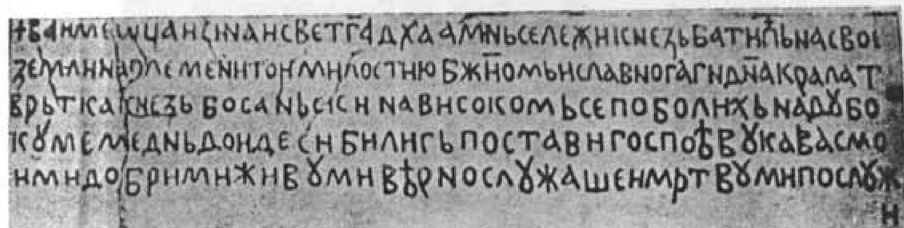
Transcription et reconstitution:

Jésus Christ. Ci-gît la servante de Dieu Ublija Vetijo Rada.

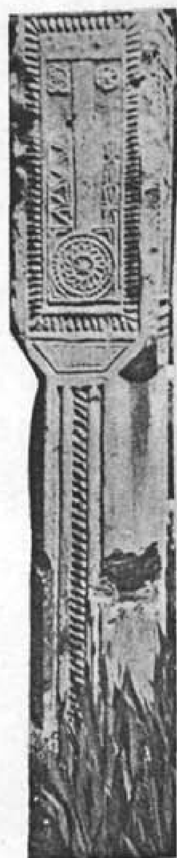
*

Spomenik u obliku krsta se nalazi između stećaka u Vojkovićima kod Ilidže.

245. Koprošići (između 16. augusta 1420. i 18. augusta 1421. g.)

246. Donja Zgošća (prije 1377. g.)

245.

Transliteracija:

1. red:	† Ва име отча и сина		кси на високомь се
	свтго д[у]ха амин		поболихь на дубо
	се лежи кнезь ба-	4. red:	кумеме дьнь доиде
	тићь на свое[и]		си билигь постави г-
2. red:	земли на племенитои		оспоѣ вукава с мо
	милостию б[о]жиомь	5. red:	ими добрим и живу
	и славнога г҃дна к-		ми вѣрно служаше и
	рала т		мртву ми послуж
3. red:	вртка кнезь босаньс-	6. red:	и

Transkripcija:

† Va ime otca i sina i svet[a]go d[u]ha aminь. Se leži knezь Batićь (Mirьkovićь) na svoje[ji] zemlji na plemenitoj, milostiю b[o]žijomь i slavnoga g[ospo]d[i]na kralja Tvrьtka knezь bosanьski. Na Visokomь se pobolihь, na Dubokome me dьnь dojde. Si biligь postavi gospoѣ (gospoja) Vukava s mojimi dobrim, i živu mi vѣrno služaše i mrtvu mi posluži.

Transcription et reconstitution:

† Au nom du père, du fils et du saint esprit amen. Ci-gît le comte Batić (Mirković) dans sa terre féodale, par la grâce de Dieu et du célèbre seigneur le roi Tvrtko, le comte de Bosnie. Je tombai malade à Visoko, la mort vint me prendre à Duboko. Cette pierre tombale fit dresser ma femme Vukava avec les miens, de mon vivant elle me servit fidèlement, elle le fit aussi après ma mort.

Literatura i izvori:

Fra Grga Martić. Danica, Zagreb 1852; Slovinac 1882 (V), 84; 1880 (III), 179, Frano Radić; Vid Vuletić—Vukasović, Viestnik 1888 (XI), 60—62; Đuro Šurmin, Acta I, 83, br. 19; K. Herman, GZM 1891 (III), 391—395, sl. 1, 2, 3, 4; W M B H III (1895), S. 481—485, Fig. 1, 2, 3, 4; Trudy XI, 168, t. XII; Ćiro Truhelka, GZM 1914 (XXVI), 233—234, sl. 35; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. I, 74, br. 231; Šefik Bešlagić, Stećci, 21—22, 44—45, sl. 22; Lj. Stojanović, S S P P I, br. 522, 523.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi između brda Krsta i brda Kicelja nedaleko od Kopošića kod Ljubine, i to na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima.

246.

Transliteracija:

I strana		III strana	
1. red:	Б . . . драгиша . . .	1. red:	. . . .
2. red:	си . . л	2. red:	бана бань?) . . .
		IV strana	
II strana		1. red:	б[ра]ть н[ега] гд[нь]
. . . .		2. red:	. . . и . . .

Transkripcija:

B . . . Dragiša . . . b[ra]tь nj[ega] g[ospo]d[inь] si . . . l[eži] . . . . bana (banь?) . . . i . . .

Transcription et reconstitution:

. . . . Dragiša . . . . son frère seigneur . . . .

Literatura i izvori:

Đorđe Stratimirović, GZM 1891 (III), 139—141; GZM 1926 (XXXVIII), 45—46; M. S. Filipović, Visočka nahija, Beograd 1928, 239; Milan Karanović, Grobna crkva, 1—30; Đuro Šurmin, Acta I, 95—98; Ćiro Truhelka, Studije o podrijetlu, Zagreb 1941, 49—57; Irma Čremošnik, GZM 1950 (NS IV-V), 411—416; Đoko Mazalić, GZM 1950 (NS IV-V), 231—241; Vladimir Ćorović, Naše starine 1956 (III), 132; Svetozar Radojčić, Reljefi, 1—14; Šefik Bešlagić, Stećci, 49—51, 97—98. Nema sumnje da se u natpisu nalazi riječ ban koja nas upućuje na vrijeme do 1377. godine. Truhelkine kombinacije ne mogu doći u obzir i zbog toga što ban Stjepan Kotromanić nije imao braću s pomenutim imenima. Natpis je skoro nečitljiv.

*

Spomenik s natpisom se nalazi u vrtu Zemaljskog muzeja u Sarajevu prenesen iz Donje Zgošće kod Kaknja.

247. Malo Čajno (XIII v.)

Transliteracija:

1. red: ȣ[и]ме велько[га] ка-зньца несьпине бр-ьта
2. red: позида бѣлока казн-ьца несьпинȣ свога го
3. red: сподина и ос[т]ави себѣ мѣ
4. red: сто по
5. red: льгь с
6. red: воега гос
7. red: подина

Transkripcija:

I način

U [i]me brьta (brata) velьko[ga] kazньca (kaznaca) Nesьpine pozida Bѣloka (Bjeloća, Nespinina žena) kazньca (kaznaca) Nesьpinu, svoga gospodina i os[t]avi sebѣ (sebi) mѣsto polьgь (pored) svojega gospodina.

II način

U [i]me velьko[ga] kazньca (kaznaca) Nesьpine pozida Bѣloka (Bjeloća) (brat Nespinin) brьta (brata) kazньca (kaznaca) Nesьpinu, svoga gospodina i os[t]avi sebѣ (sebi) mѣsto polьgь (pored, uz) svojega gospodina.

Vukovićeva transliteracija:

ȣ [и]ме велько[га] казньца несьпин(ае) брата позида бѣлока крзна [ви]ца несьпинȣ (ȣс) свога господина и ос[т]ави себѣ мѣсто польгь своега господина

Transkripcija:

U ime velikoga kaznaca Nespina, njena (svoga) brata, pozida (misli se na deo grobnice ili posebni grob blizu drugih) kaznačica Bjeloka (Bjeloća ili Bjeloča) Nespinu uz (grob, deo grobnice ranije zidan) svoga gospodina i ostavi sebi mjesto pored svoga gospodina.

Solovjeva transliteracija i transkripcija:

U ime brata velikog kaznaca Nespine, sahrani Bjeloća kaznaca Nespinu svoga gospodina i ostavi sebi mesto pored svoga gospodina.

(ȣ[и]ме велько[га] казньца неспин[е] брата позида бѣлока казнаца неспинȣ свога господина и ос[т]ави себѣ мѣсто польгь сво-ега господина).

Transcription et reconstitution:

Au nom du frère du grand trésorier Nespina cette pierre tombale fut établie par Bjeloka (femme de Nespina) pour le trésorier Nespina, son seigneur, et elle laissa une place pour elle à côté de son seigneur.

Literatura i izvori:

Jovo Vuković—Ante Kučan, GZM 1947 (NS II), 51—68; Aleksandar Solovjev, GZM 1948 (NS III), 235—237; Seid M. Traljić, Historijski zbornik 1952 (II), br. 1—2, 159—160; Milan Budimir, Istoriski časopis I (1948), 261—263; Jovo Kovačević, GZM 1960/61. (NS XV-XVI, Arheologija), 317, 322; Šefik Bešlagić, Stećci, 37—38, 95, sl. 44. Prihvatamo datiranje natpisa Jova Vukovića jer je bosanska kancelarija imala uređenu administraciju još u XII vijeku.

*

Spomenik s natpisom je prenesen iz Malog Čajna u Zemaljski muzej u Sarajevu. Ploča s natpisom je ležala u pravoslavnom groblju u Malom Čajnu na području Gračanice kod Visokog.

248. Banovići (II pol. XIV v.)

249. Puhovac kod Zenice (poslije 21. I 1404. g.)

Dio originala

248.

Transliteracija:

1. red: А СЕ ЛЕЖИ БОЖИЋКО ВАНОВИ[ЋЬ]
2. red: НА СВОЕИ ЗЕМЛИ НА ПВЛЕМЕНИТОИ
3. red: И [НА] ДРАМЕ[ШИ]НИ А ПОСТАВ[И]ШЕ . . .
4. red: ХЛАП [А]ЦЬ [ili ХЛАПА] И Ђ БОГДАНЬ [ВГОДАНЬ] И Ђ РАИКО З Б[Р]
5. red: АТИОМ[Ь]

Transkripcija:

A se leži Božićko Vanovićь (Banovićь) na svojeji zemlji na plemenitoj i [n]a Drame[ši]ni, a postaviše ... Hlap[a]cь (ili Hlapa) i ђ(ja) Vogdanь (Bogdanь) i ђ(ja) Rajko z b[r]atijom [ь].

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Božičko Banović dans sa terre féodale de Dramešina, et la pierre tombale fut dressée par Hlapac et moi Bogdan et moi Rajko avec frères.

Literatura i izvori:

Bosanska Vila 1886 (I), 267; Ćiro Truhelka, 1895 (VII), 570—571, sl. 7; WMBH V (1897), S. 301—302, Fig. 36; Ljubomir Stojanović S S Z N, knj. III, 9, br. 4737.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi u muslimanskom groblju u Banovićima u blizini stare škole

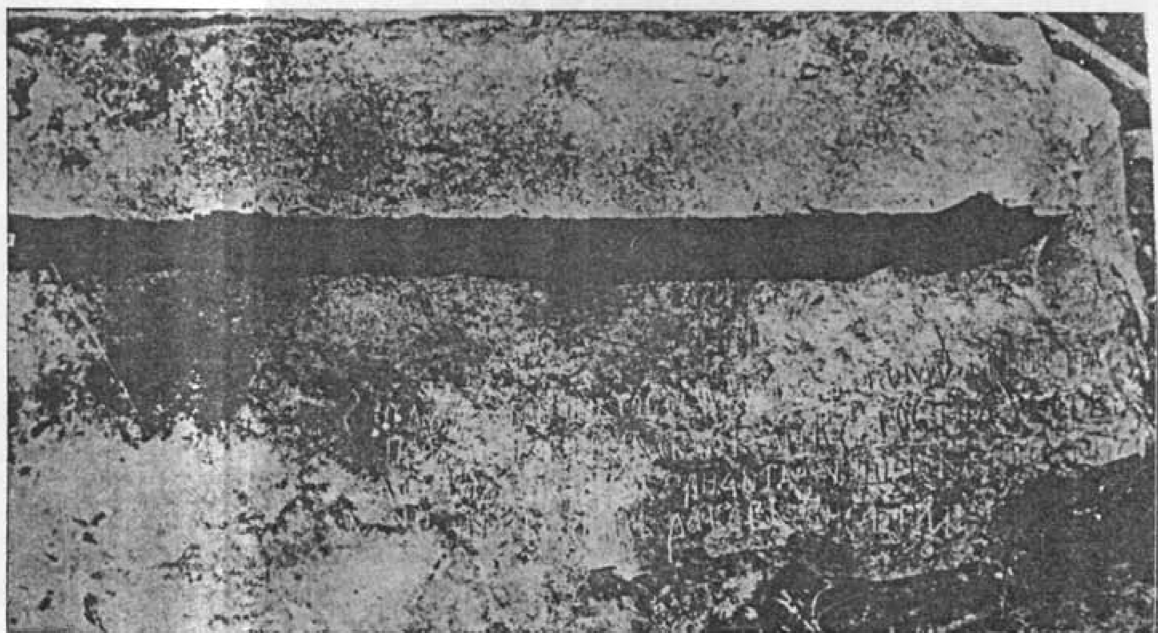
249.

Transliteracija:

1. red: А СЕ ЛЕЖИ ДОБРИ ГДНЬ ГОСТЬ МИШЛЕНЬ КОМХ БИШЕ ПРИ[РЕДИО]
2. red: ПО ХРЕДБИ АВРАМЬ СВОЕ ВЕЛИКО ГОСТОЛХБСТВО [ГОСПОДИ]
3. red: НЕ ДОБР[И] КАДА ПРИДЕШЬ ПРИДЬ ГДА НАШЕГА ИСХ[ХА] ЕДНО [ГА] [СПО]
4. red: МЕНИ И НАСЬ СВОИХЬ РАБОВ ПИСА Г М

Transkripcija:

A se leži dobri g[ospo]d[i]nь gostь Mišljenь komu biše pri[redio] po uredbi Avramь svoje veliko gostoljubstvo. [Gospodi]ne dobr[i], kada pridešь pridь g[ospo]d[in]a našega Isu[sa] H[rist]a jedno[ga], ıspoȷmeni i nasь svojihь rabov. Pisa g[ra]m[atikь].

250. Han-Ploča kod Kiseljaka (vjerovatno XVI v.)

Transcription et reconstitution:

Ci-gît l'honnête seigneur gost (prieur) Mišljen à qui Abraham donna sa grande hospitalité convenablement. Bon seigneur, quand tu sera devant notre unique seigneur Jésus Christ, souviens-toi de nous, tes serviteurs. L'épitaphe fut écrite par le scribe.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 778—779, t. II, sl. 2; W M B H IV (1896), S. 349—350, T. VI, Fig. 2. Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 10, br. 4782; Šefik Bešlagić, Stećci, 54, 99—100, sl. 61. Starac Mišljen se spominje 21. I 1404. g. (Lj. Stojanović, SS PP I, br. 441). Služimo se Truhelkinim faksimilom jer je spomenik skoro sav uništen. Jedan odlomak se nalazi u Muzeju grada Zenice. Spomenik je bio u obliku sanduka.

250.

Transliteracija:

1. red: † 4 CЄ ΛЄЖН СТОѢNЬ...

Transkripcija:

† A se leži Stoѣnь (Stojanь)...

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Stojan.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 49, sl. 9. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Odlomak nekog stupca (stele) se nalazi u dvorištu džamije u Han-Ploči kod Kiseljaka

251. Toplica u Lepenici (1405—1417. g.)

251.

Transliteracija:

Uža bočna strana

1. red: СЄ ЗАЛМЄNHЄ КNЄЗА

Dulja bočna strana

1. red: РАДОѢ ВЄЛHКОГА КNЄЗА БОСАNСКОГА
2. red: А ПОСТАВH Є[ГА] СHNЬ ЄГОВ
3. red: Ь КNЄЗЬ РАДHЧЬ З БОЖHОМЬ ПОМОЋЮ
4. red: H СВОHХ ВѢРNѢХЬ А СHNОМЬ NHЄДN
5. red: ОМЬ HNОМЬ ПОМОЧHЮ NЄГО САМЬ ОNЬ

Transkripcija:

Se zlamenije kneza Radoѣ (Radoja), velikoga kneza bosanskoga. A postavi je[ga] (njega) sinь njegovь knezь Radičь z božijomь pomoćю (pomoćju) i svojihь vѣrnѣhь a s inomь nijednomь pomočiю (pomočiju) nego samь onь.

Transcription et reconstitution:

Ceci est la tombe du grand comte de Bosnie, le comte Radoje. Elle fut dressée par son fils le comte Radič à l'aide de Dieu et de ses serviteurs fidèles, aucune autre aide il ne reçut, mais tout fit lui-même.

Literatura i izvori:

Grga Martić, Slovinac 1882 (V), 84; Vid Vuletić—Vukasović, Viestnik 1889 (XI), 44—45; Starohrvatska prosvjeta 1895 (I), 231—235; Đuro Šurmin, Acta I, br. 52; Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. II, 73—76; W M B H III (1895), S. 432—434, Fig. 53, 54; GZM 1914 (XXVI), 235—236, sl. 38; Konstantin Hörmann, Trudy (XI), t. VII; Lj. Stojanović, S S Z N knj. I, br. 230 i knj. III, 10, br. 4781; Vladislav Skarić, GZM 1928 (XC), sv. II, 143, sl. 3; Pravao Anđelić, Lepenica, 181—182, sl. 11, 12; Šefik Bešlagić, Stećci, 42—43, 96, 97, sl. 51, 52. Mislimo da se u natpisu radi o knezu Radivoju Dragosaliću koji se posljednji put spominje 24. juna 1405. godine, dok mu se sin knez Radič Radojević spominje u povelji kralja Ostoje 1417. godine (Lj. Stojanović, S S P P I, br. 513; Eusebije Fermendžin, Acta Bosnae, 103; Š. Ljubić, Listine VII, 240; Starine X, 42.).

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka leži na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u katoličkom groblju u Toplici, u župi Lepenici.

252. Podbrežje kod Zenice (poslije 1193. g.)

. . . .

. . . СЛАВА ВЕЛНКО[МꙊ]

[Г]ДНNꙊ ћ Ш БАNꙊ А З[Б]

ПНСАХЬ ДNН МА ѕ ААѲ

Г Н СВѢЩА А̄ЕП̄Н[СКОПЬ]

Н ПОНДО СТАЗАМА

[Б]АNА І ГꙊЛНNА ДОБРНГА

ћ Н ПААСАХꙊ ІГН ЮРОН

Ѣ САДН НЗНТН Ѿ

[АХꙊ] . . . .

. . . .

Transliteracija:

1. red: ВЬ ДЬНИ Б[А]
2. red: НА ВЕЛИК[А]
3. red: ГО КУЛИН[А]
4. red: БѢШЕ ГРА[Д]
5. red: ѢѱА СУИДИ[Ѣ]
6. red: ВЕЛИ У НЕГ[А О]
7. red: И СЬЗИДА [ХРЬМЬ]
8. red: СВЕТАГО ЮРИ
9. red: Ѣ И СЕ ЛЕЖИ У Н[Е]
10. red: ГО И ЖЕНА ЕГ[А О]
11. red: ВАРЕ ПОЛОЖИ [С]
12. red: ЕМО У НЕГО А СЕ
13. red: ЗИДА ДРАЖЕ О[Х]
14. red: МУЧАНИНЬ Е
15. red: МУ ВОЛЫ БЕ (Б[ОЖ]Е) Н
ЬАС] ili ВО[З]ЛЬ Б[Л]ЕНИ
16. red: [А] ЗЬПИС[А]ХЬ ili АЗЬ ПИ
С[А]ХЬ ПРО
17. red: [КОПИЕ — ТАЗИЕ — ХОР
ИЕ] ПОПЬ

Transkripcija:

Vь dьni b[a]na velik[a]go Kulin[a] bѣše Gra[d]ѣša (Gradeše, Gradiša) suijdija (sudija) veli u njeg[a-o] i sьzida [hrьmь = hramь] svetago ютiѣ (Jurija), i se leži u n[e]go i žena jeg[a] (jego) Vare (Varvara), položi [se] [s]emo (ovamo) u njego. A se zida Draže O[h]mučaninь jemu. Voli, b[ož]e, nasь! ili vo[z]ljubljeni -voljeni! [A ili I] zьpis[a]hь, ili jazь pis[a]hь Pro[kopije], ili Pro[tazije] ili Pro[horije] popь.

Stariji tekst s bočne strane (1193. g.):

1. red: . . . .
2. red: . . . СЛАВА ВЕЛИ[КОМУ]
3. red: [ГОСПО]ДИНУ + БАНУ
АЗ Ь]
4. red: ПИСАХЬ ДНИ МА, . S. АА Ѳ
5. red: Г И СВѢѱА АЕПИС[КОПЬ]
6. red: И ПОИДО[ХЬ] СТАЗАМА
7. red: [Б]АНА КУЛИНА ДОБРИГА
(=ДОБРОГА)
8. red: † И ПААСАХУ КИ ЮРОИ
9. red: Ѣ САДИ ИЗИТИ ѱ
10. red: [АХУ] . . . ?

Transkripcija:

. . . slava veli[komu] [gospo]dinu † banu! Az[ь] pisahь dni maja s (= 6.) aa g (1193.) i svѣšta a[rhi]epi[skopь] i pojdo[hь] stazama [b]ana Kulina dobriga (dobroga) † i pasahu (prolažahu) ki (koji) [iz] ɪoroјѣ sadi iziti (izići) šta[hu] (šćahu) . . .

Transcription et reconstitution:

Au temps du grand ban Kulin, à la cour fut le grand juge Gradiša et il fit construire (le temple) du Saint Georges, où il repose, et sa femme Barbara y fut enterrée. Et ceci fut bâti par Draže Ohmučanin. Dieu accorde nous la grâce! Et écrivis (ou j'écrivis) Prokopije (Protazije, Prohorije) pop (le prêtre).

Texte plus ancien de côté:

Gloire au grand seigneur † le ban! J'écrivis le 6. jour du mois de mai 1193 année, et l'archevêque consacra l'église. Et je suivis les pas du ban Koulin (je le suivis en procession) du bon † et passaient ceux qui voulaient sortir maintenant de l'église de S. Georges (après la consacration) . . .

Literatura i izvori:

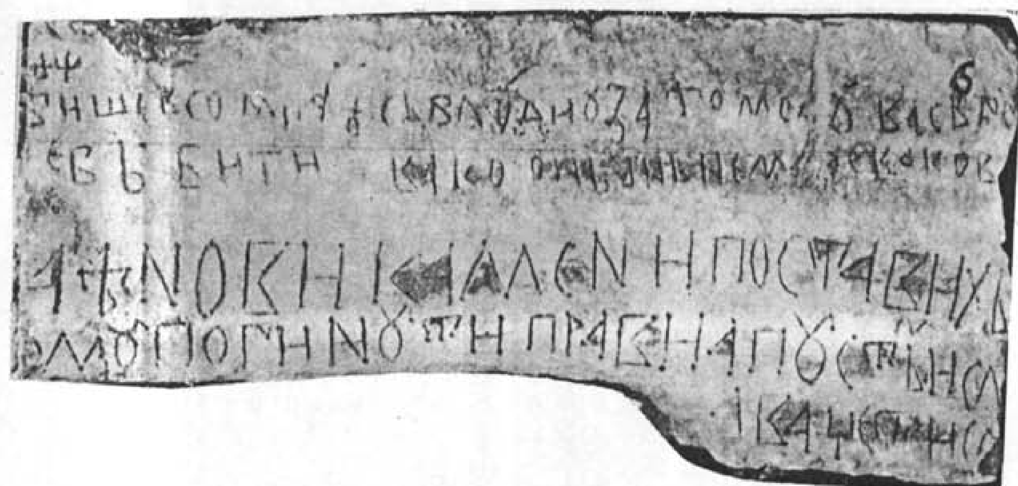
Marko Vego, Oslobođenje, Sarajevo 1965, primjerak od 2. VII i Politika, Beograd 1965, primjerak od 12. augusta; Šefik Bešlagić, Fikret Ibrahimpašić, Oslobođenje, 1965, primjerak od 2. VII; Svetislav Mandić, Oslobođenje, Sarajevo 1965, primjerak od 29. VII; Šefik Bešlagić—Zdravko Kajmaković—Fikret Ibrahimpašić, Naše starine 1965 (X), 203—207, sl. 1, 2; Šefik Bešlagić, Stećci, 107. Doznali smo da se jedan lokalitet u Zenici naziva Odmut, vjerovatno nastao od riječi Ohmut.

*

Kamena ploča s natpisom se nalazila na imanju Grge Prkića u selu Podbrežju kod Zenice. Prenesena je u Muzej grada Zenice 1965. godine.

253. Pojska kod Zenice (I pol. XV v.)

253.

Transliteracija:

Veći odlomak

1. red: а се писа вȣкаш[и]н свомь гднȣ раѣ (ili радѣ) и кои ме
2. red: сподо не настȣпаите на нь ере чете
3. red: вь име оца син[а] азь богдань на драг
4. red: и да висте да ћете ȣмрити и вси ви д

Manji odlomak

1. red: ѣψ
2. red: бише веомѣ сьблȣдиȣ ѕато молȣ вас го
3. red: е вѣ бити како онь а [о]нь не море како в
4. red: а ѣ нови камен и поста вихь
5. red: омȣ погинȣти правии а пȣсть ми сл
6. red: ава че ти сл

Transkripcija:

Vь ime oca i sin[a] azь Bogdanь na Drag[ić]a ѣ(ja) novi kamen i postavihь. A se pisa Vukaš[i]n svomь g[ospo]d[i]nu Raѣ ili Ra[do]ѣ i koji me biše veomѣ (veoma) sьbludiju (čuvao). Zato molju vasь, gospodo, ne nastupajte na nь (nj) jere čete (ćete) vѣ (vi) biti kako on a [o]nь ne more kako vi. Da viste (znate), da ćete umriti i vsi (svi) vi [u] domu (doma) poginuti oravi, a pustь (pusta) mi slava če (će) ti slѣšt[i] (doći).

Transcription et reconstitution:

Au nom du père et du fils moi Bogdan le fils de Dragić; ce fus moi qui étala la nouvelle pierre. Et cela fut écrit par Vukašin pour son seigneur Raja (Radoje) qui m'avait bien protégé. Pour cette raison je vous prie, seigneurs, ne marchez pas sur sa tombe, car vous serez ce qu'il est et il ne peut pas être ce que vous êtes. Sachez, que vous mourrez et vous tous périssez chez vous innocents et tu auras la vaine gloire.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 780; W M B H IV (1896), S. 351—352, T. V, Fig. 3; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 11, br. 4784; Jakov Krajinović, GZM 1943 (LV), 234—236; Šefik Bešlagić, Stećci, 54, 100—101, sl. 62, 63.

•

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi u Zavičajnom muzeju u Travniku (knjiga inventara pod br. 6). Prenesen je iz sela Pojske kod Zenice.

254. Biskupići — Muhašinovići kod Visokog (1193. g.)

254.

Transliteracija:

1. red: СНж ЧРКВЪ БчNЪ КОꙊΛ-
НNЬ ʒНДч ЄГ[Дч ПΛ]
ili [Дч СЪV]

2. red: ѣNН КОꙊVЄВЪСКО ʒчГО-
РНЄ : Н NчДЄ Nч NОꙊ
ГРО[МчДОꙊ] ili [ГРО-
МчДж]

3. red: ОꙊ ПОДЪГОРѣ СΛѣПН-
НψЪ :Н ПОСТчВН СВОН
ОБРОʒЪ [NчДЪ]

4. red: ПРчГОМЪ : ББ ДчН БчN-
ОꙊ КОꙊΛНNꙊ ʒДРчВНЄ
Н БчNН ВОНСΛчВН

Transkripcija:

Siж crkvъ banъ Kulinъ zida eg[da pl] ili [da sъč] jeni Kučevъsko Zagorije i nade na nju gro[madu] ili [gromdж] u Podъgorѣ (Podgorje) Sljepičištъ. I postavi svoj obrazъ [nadъ] pragomъ. B[og]ъ daj banu Kulinu zdravlje i bani (banici) Vojislavi!

Natpisi u poljima (vjerovatno iz I pol. XIV v.):

II polje

1. red: ПНСчХЬ
2. red: чʒЪ ПНСчХЪ ДЄСНВОН
3. red: Р . . . чБ
4. red: Н чʒЪ ПНСчХЬ

III polje

1. red: БчNН
2. red: КРНΛЄ ЖꙊПчNЬ
3. red: СЄ ПНСч РчДОХNч КРСТ-
ѣNNЬ

IV polje

1. red: ДЄСѣNЬ РчТЬN
2. red: ДЬNН БчN СТѣПч
3. red: ч

V polje

1. red: ЄВНТЪ ПНСч ⰰ...gl. žⰆ
(a, b . . . ž)
2. red: БОГЬ [МꙊ] ДчН ʒДРчВНЄ
ч МЬ[N]ѣ ЖНВОТЪ

VI polje

1. red: СНVЬ М
2. red: НΛГОСТ
3. red: ч
1. red: чʒЬ ПНСч ОБР
2. red: чДЬ

Transliteracija čitavog teksta u poljima krugova:

1. red: Н БчNН
2. red: ПНСчХЬ КРНΛЄ ЖꙊПчNЬ
3. red: чʒЪ ПНСчХЪ ДЄСНВОН
4. red: Р . . ч . . . Б
5. red: Н чʒЪ ПНСчХЬ
6. red: СЄ ПНСч РчДОХNч КРЬ-
ТНѣNNЬ
7. red: ДЄСѣNЬ РчТЬNVЄВНѦ ч
ПНСч Ꙋ ДЬNН БчNч С-
ТѣПчNч БОГЬ МꙊ ДчН
ʒДРчВНЄ ч МЄNѣ ЖН-
ВОТЪ
8. red: чʒЬ Ъ ч БВч . . . Λ (?)
9. red: ВІ КꙊВчС . . . (?)
10. red: чʒЬ ПНСч ОБРчДЬ
11. red: СНNЬ МНΛГОСТ . . . ч . . . Н
12. red: ⰰ Ⱎ . . . gl. ž.

(U V polju su glagoljska slova a, b . . . ž.)

Transkripcija:

I bani; pisahь Krile županь. Azъ pisahъ Desivoj. R...ab... I azъ pisahь. Se pisa Radohna krьstiѣan[i]nъ. Desѣnъ Ratьnьčevitь (Ratničevićь) pisa u dьni bana Stѣpana. Bogь mu daj zdravije a mьnѣ (meni) životъ. Azь ъ abva . . . l. (?) vikuvas (?). Azь pisa Obradь, sičь (siče) Milgost. a.. i . a.. i . a, b, . . . ž.

Transcription et reconstitution:

Cette église fut construite par le ban Koulin lorsqu'il occupa Kučevsko Zagorje et il trouva les matériaux à Podgorje, à Sljepičište. Et il mit son inscription au-dessus du seuil de l'église. Que dieu donne la bonne santé à Kulin-ban et à la femme du ban Vojislava.

Texte integral dans les cercles:

Et . . j'écrivis le joupan Krile. J'écrivis Desivoj . . . . Ceci fut écrit par Radohna le chrétien (le moine). Desjen Ratničević écrivit sous le règne du ban Stephan. Que Dieu lui donne la santé et la vie à moi . . . . Ce fut moi Obrad qui écrivit, et Milgost grava (l'inscription).

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1898 (X), 617—622, sl. 1, 2; W M B H VII (1900), S. 215—220, Fig. 1, 2; GZM 1914 (XXVI), 228, sl. 23; K. Hörmann, Trudy XI, t. XII; Ljubomir Stojanović, S S Z N, br. 5536—5543, 5988—5995; Vladimir Ćorović, Godišnjica Nikole Čupića 1921 (XXIV), 25—37; Milan Karanović, Problem Kulina bana, Sarajevo 1935, 8; Pavao Anđelić, GZM 1961 (NS XV-XVI, Arheologija), 287—308; Marko Vego, GZM 1965 (NS XX, Arheologija), 296. Kučevsko Zagorje se nalazilo na području oko Kalinovika u Zagorju u Bosni, nikako u Srbiji; Jovo Kovačević, GZM (NS XV-XVI, Arheologija), 311—314, sl. 2; Šefik Bešlagić, Stećci, 106—107. Odlučili smo se za transliteraciju Pave Anđelića i po njoj smo izvršili transkripciju.

•

Ploča s natpisom se nalazila na području Biskupića u blizini mahale Muhašinovića kod Visokog. Spomenik se nalazi u srednjovjekovnoj zbirci Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

255. Gornje Turbe (1451. g.)

256. Mali Mošunj (I pol. XV v.)

255.

Transliteracija:

1. red: И ȣ ТОМЬ . СТЄЋЄ.Ж(ИВИ]
Х . ПОЧТЄНО И СЛАВЬ-
НО ЄРЄ ꙁНАХЬ ДА Є ȣ
[МРИТИ]

2. red: Ь ТАИ ГРЄБЬ., ȣЧИНИХ,
[ȣ]ꙁВȣКОХ . ꙁА СВОГА .
ЖИВОТА . БОȣДȣЧЄ .
Оȣ . . .

3. red: И ПОСЛИ[Є] ОȣꙁВȣЧЄН
[НА] [Г]РЄБА НА ЧЄТВР-
ЬТО ЛИТО ТОИ ПИСАХЬ
НА Чȣ

4. red: АН А ПРИДАЛИ СЄ Б[ОГ]ȣ
ѠБА НА ЛИТ[И]ХЬ КИ-
ѢМЬ . ЖИВ[ИСМО]

Transkripcija:

. . . i u tomь steće (stojeći). Ž[ivi]h počteno i slavьno jere znahь da je u[mriti], a taj grebь učinih, [u]zvukoh za svoga života u buduče (za budućnost). I posli[e] (poslije) uzvučen[ija] [g]reba na četvrьto lito toj pisahь na čuan (= 1451. g.), a pridali se b[og]u oba na lit[i]hь [u] kiѣmь (kojima) živ[ismo].

Transcription et reconstitution:

. . . et en étant débout. Je vécus honnêtement et avec gloire car je sus que je devais mourir, et cette pierre tombale je le fis faire et amener de mon vivant pour l'avenir. Quatre années après avoir traîné cette pierre je l'écrivis en 1451, et nous rendîmes tous les deux nos âmes à Dieu à l'âge auquel nous vécumes.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 779—780, t. II, sl. 1; W M B H II (1894), S. 304, Fig. 1; IV (1896), S. 350—351, T. VI, Fig. 1; GZM 1914 (XXVI), 236, sl. 40; Jakov Krajinović, GZM 1943 (LV), 231—234; Jozo Petrović, S arheologom kroz Travnik, 16; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 11, br. 4783; Šefik Bešlagić, Stećci, 61, 104—105, sl. 74. Slova su gotička iz vremena XV vijeka.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče je pronađen u Paklarskom Potoku kod Gornjeg Turbeta blizu Travnika. Nalazi se u Zavičajnom muzeju u Travniku pod inv. brojem 3.

256.

Transliteracija:

1. red: † ВА [И]МЄ Б[ОГ]А : ДОБР
2. red: ОГА : СЄ ꙁИДА : М
3. red: [И]ХАЛЬ : СВОМȣ:
4. red: Г҇ДНȣ (Г[ОСПО]Д[И]Нȣ) :
КНЄꙁȣ:
5. red: ВȣКȣ:

Transkripcija:

† Va [i]me b[og]a dobroga se zida M[i]halь svomu g[ospo]d[i]nu knezu Vuku.

Transcription et reconstitution:

† Au nom de bon Dieu cela fut construit par Michael pour son seigneur le comte Vuk.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 80, sl. 10; W M B H II (1894), S. 370, Fig. 10; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. II, 472, br. 4653; Jakov Krajinović, GZM 1943 (LV), 227—231; Šefik Bešlagić, Stećci, 61, 103—104, sl. 75. Po ostacima nekih slova između pomenutog teksta zaključujemo da je na ovom kamenu bio neki stariji tekst.

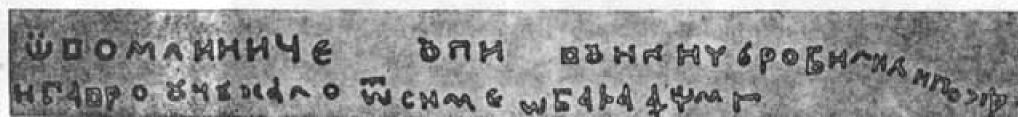
*

Ploča s natpisom iz Malog Mošunja je prenesena u Travnik. Nalazi se u Zavičajnom muzeju u Travniku (inv. br. 7).

257. Gornje Turbe (poslije 1400. g.)

258. Jošanica kod Duvna (1543. g.)

257.

Transliteracija:

1. red: [† СЄ ЛЄЖИ]
2. red: ȢЗМ[ОЖНИ]
3. red: МОȢЖЬ Т[ЄПЬ]
4. red: ЧИѢ БАТ[АЛО]
5. red: БОСАНЬСК[И]
6. red: А ПИСА РАДО
7. red: МИЛЬ ДИѢ
8. red: КЬ

Transkripcija:

[† A se leži] uzm[ožni] mužь t[epь]čiѣ (tepčija) Bat[alo] bosanьski, a pisa Radomilь diѣkь.

Transcription et reconstitution:

(† Ci-gît) le grand dignitaire tepčija (shef de la jeunesse de cour) Batalo de Bosnie, et l'épitaphe fut écrite par le scribe Radomil.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1889 (I), knj. IV, 10; GZM 1915 (XXVII), 365—373, sl. 7, 8; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. VI, 95, br. 10030; Mihovil Mandić, GZM 1924 (XXXVI), 85; Đoko Mazalić, Naše starine 1959 (VI), 239—242; Šefik Bešlagić, Stećci, 56—57, 111—112, sl. 64.

*

Spomenik s natpisom u obliku male ploče je pronađen u Batalovu grobu na srednjovjekovnoj nekropoli (Crkvini) u Gornjem Turbetu kod Travnika.

Spomenik se nalazi u srednjovjekovnoj zbirci Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

258.

Transliteracija:

1. red: ѾВО МЛИНИЧЄ [КȢПИ] ДȢИЧ И ЧȢРО БИЛИЋ И ПОКР
2. red: И ГАВРО ȢЧȢКАЛО ѠТ СИМЄ ѠБАРА АФМГ ili АѰМГ

Transkripcija:

Ovo mlinice [k]upi Vuič i Čuro (Đuro) Bilić i pokri Gavro Učukalo ot (od) Sime Obara 1543 (ili 1743. g.).

Transcription et reconstitution:

Ces moulins acheta Dujič et Đuro Bilić et couvrit (les moulins) Gavro Učukalo de la part de Simo Obar en 1543 (ou 1743.)

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 194, sl. 10; W M B H III (1895), S. 468, Fig. 117; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. II, 141, br. 2870. Truhelka je pronašao godinu АФМГ iako nije spojio krakove u slova F, tako da izgleda da je urezano grčko slovo ψ. Služimo se Truhelkinim faksimilom.

*

Kamen sa natpisom je bio kod Jošanice blizu Duvna, gdje su i danas stare mlinice. Spomenik je uništen ili zagubljen.

259. Rapovina kod Livna (IX—X v.)

260. Lipa kod Livna (XV v.)

259.

Transliteracija:

...FERRE DIGNATUS EST AT HONORE[M] BEATI PETRI AP[OSTO]LI P[RO] REMEDIO ANIME SUE...

Transkripcija:

...ferre dignatus est at (ad) honore[m] beati Petri Ap[osto]li p[ro] remedio anime sue...

Literatura i izvori:

Mihovil Mandić, GZM 1928 (XL), sv. II, 168, t. VIII, br. 3; Viestnik 1890 (XII), br. 2, 72; Dimitrije Sergejevski, GZM 1933 (XLV), sv. za historiju i etnografiju, 11; Jovo Kovačević, Istoriski glasnik 1955, sv. 1—2, 135. Pisac datira natpis u IX vijek. Prema grafiji slova i ornamentici natpis datiramo u IX ili X vijek.

*

Spomenik s natpisom je pronađen na ruševinama stare crkve sv. Petra u Rapovini kod Livna. Prenesen je u srednjovjekovnu zbirku Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

260.

Transliteracija:

1. red: † А СЄ ЛЄЖИ
2. red: РАДИВОИ ИЛ
3. red: ИЋЬ ИЗ РАМЄ
4. red: КОВАЧЬПОЛА
5. red: НИНЬ

Transkripcija:

† A se leži Radivoj Ilićь iz Rame Kovačьpoljaninь.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Radivoj Ilić Kovačpoljanin (de Kovač Polje) de Rama.

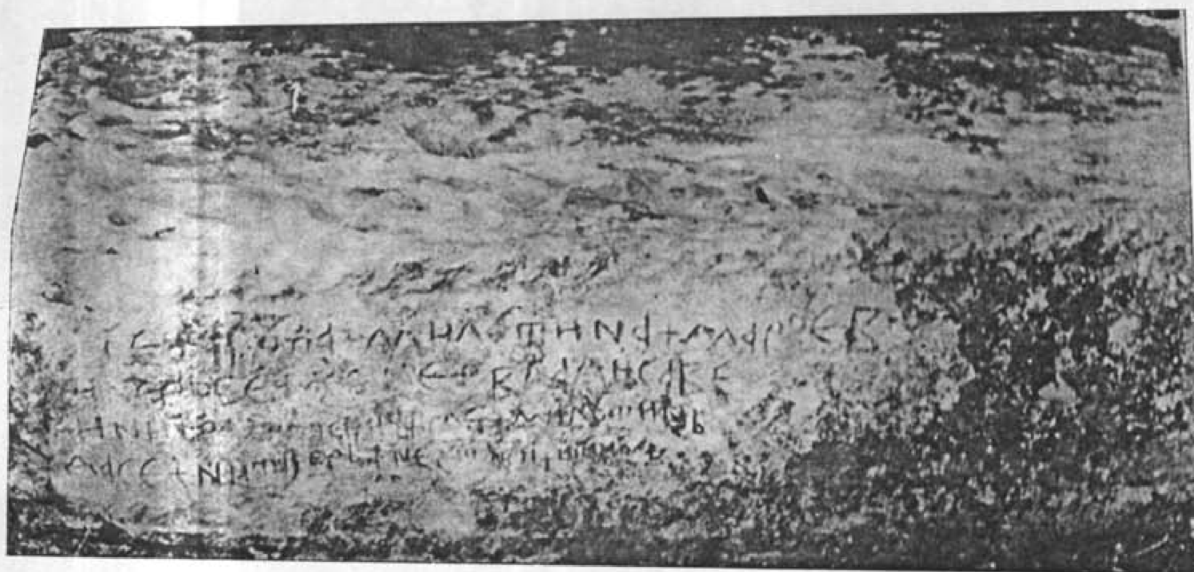
Literatura i izvori:

Luka (Luko) Zore, Slovinac 1879 (II), 448; Arhiv IV (1857), 155, snimak 11; Schematismus, Mostar 1877, 69; Moritz Hoernes, Alterthümer II, S. 911—912; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 12, br. 4792. Revidirali smo natpis na tereu 1968. godine.

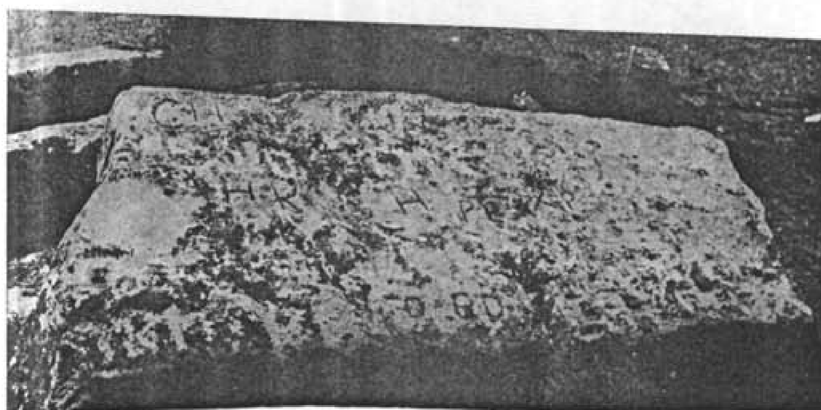
*

Spomenik s natpisom u obliku visokog sanduka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima uz katoličko groblje u Lipi kod Livna.

261. Carevac u Starom Selu (XV v.)

262. Brnješci kod Glamoča (vjerovatno XV v.)

261.

Transliteracija:

1. red: [†] СЄ + КȣЋА + МИЛȣ-ТИНА + МАРОЄВ[ИЋА]
2. red: И NЄГОВЄ + ЖЄNЄ + ВЛАДИСАВЄ
3. red: И NИЮ ДИТЧЄ И И ȣ ИМЄ МИЛȣТИNЬ
4. red: ДА СЄ + NИТКОРЬ + NЄ СТАВИ + Ш NИМЬ

Transkripcija:

[†] se + kuća + Milutina + Marojev[ića] i njegove + žene + Vladisave i niю (niju) ditce (dice) i, i u ime Milutinь (Milutina), da se + nitkorь (niko) + ne stavi + š njimь!

Transcription et reconstitution:

[†] c'est la maison de Milutin Marojević et de sa femme Vladislava et de leurs enfants et au nom de Milutin que personne ne soit pas enterré avec lui!

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 782; GZM 1914 (XXVI), 236; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 12, br. 4793; Milivoj Vojvodić, Bosanska vila 1891 (VI), 119—120; Mihovil Mandić, GZM 1930 (XLII), sv. II, 116; Dimitrije Sergejevski, GZM 1933 (XLV), sv. za historiju i etnografiju, 13; GZM 1942 (LIV), 153.

*

Spomenik s natpisom se nalazi u pravoslavnom groblju u Carevcu u Starom Selu kod Glamoča. Natpis je urezan tankim dlijetom na kamenoj ploči sa ukrasima iz ranog srednjeg vijeka. Natpis je naknadno urezan.

262.

Transliteracija:

1. red: СИ . . .
2. red: - - - - - - - - - .
3. red: . . . ИВ . . . ИР
4. red: . . . .
5. red: . . . . ОБО . .

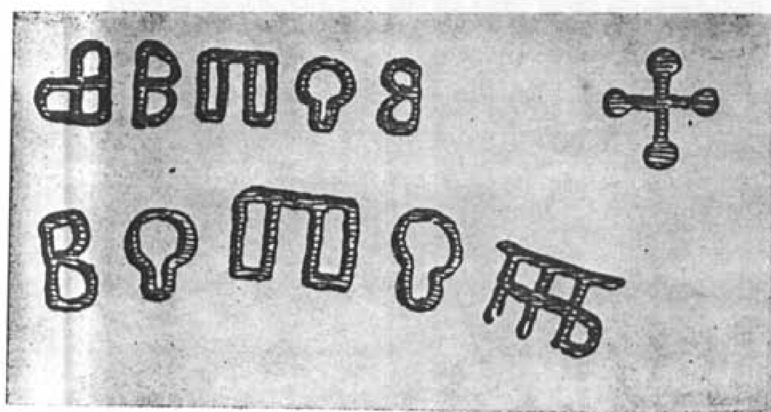
*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli (Mramor) u Brnješcima kod Glamoča. Natpis je uništila ljudska ruka. Spomenik je dokaz dokle se širila ćirilica u zapadnu Bosnu.

263. Šumnjaci kod Glamoča (vjerovatno XVI v.)

264. Kolunić kod Bosanskog Petrovca (XIV—XV v.)

263.

Transliteracija:

1. red: СЄ ΛЄЖН ҜNЄꙁЬ
2. red: ПРН[ч]N

Transkripcija:

Se leži knezь Pri[ja]n.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît le comte Prijan.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 49—50, sl. 10. Revidirali smo natpis 1968. godine.

*

Spomenik s natpisom u obliku stupa (stele) se nalazi u pravoslavnom groblju u Šumnjacima kod Glamoča. Narod priča da je spomenik donesen iz Malešića Dola sa srednjovjekovne nekropole sa stećcima.

264.

Transliteracija:

1. red: ⰡⰑⰕⰔⰑ ✝ s desne na lijevu stranu
2. red: ⰛⰊⰑⰕⰔⰑ s lijeve na desnu stranu

Transkripcija:

Ostoѣ Ostojišt (Ostojić).

Transcription et reconstitution:

Ostoja Ostojić.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1894 (VI), 773—775; W M B H IV (1896), S. 345—346, Fig. 8; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 12, br. 4794; Petar Mirković, W M B H I (1893), S. 463—464. Posljednje slovo u drugom redu odgovara glagoljskom slovu št (= ć).

*

Spomenik s glagoljskim natpisom u obliku ploče je pronađen na Panađuru u Kolunići kod Bosanskog Petrovca. Tu se nalazi poveća srednjovjekovna nekropola sa stećcima i zidine stare crkve. Nismo pronašli ploču s natpisom.

265. Bihać (I pol. XVI v.)

266. Bihać (1551. g.)

265.

Transliteracija:

... ESICH E.

Transkripcija:

... esich e. (Vjerovatno posljednja slova nekog prezimena.)

Literatura i izvori:

Vaclav Radimský, GZM 1893 (V), 58, sl. 40; W M B H III (1895), S. 56, Fig. 37.

*

Spomenik s latinskim natpisom je pronađen kod Fetije džamije u Bihaću. Nalazi se u srednjovjekovnoj zbirci Zemaljskog muzeja.

266.

Transliteracija:

[HEC SEPULTURA VI]RI Φ LUCE Φ SARTORIS DE B[I]HICHIO NECNON ET HER[EDUM] [ISUORUM].

Literatura i izvori:

Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 260, t. I, sl. 1; Ćiro Truhelka, Hrvatsko kolo 1942 (XXIII), 13; Radoslav Lopašić, Bihać i Bihaćka krajina, 242—243.

*

Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

267. Bihać (1531—1551. g)

268. Bihać (1523. g.)

267.

Transkripcija:

[P]ETRUS Φ REBROVICH Φ PRO SEPULTURA Φ SIBI IPSI Φ, HEREDIBUSQUE SUIS Φ ANO NATALIS...

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, Hrvatsko kolo 1942 (XXIII), 13; Radoslav Lopašić, Bihać i Bihaćka krajina, 242; Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 261, T. I, sl. 2.

*

Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

268.

Transliteracija u cijelosti:

HIC TUMULATUSQUE • LATET • CORPUS • [S]INE • CAPITE • STRENUI • MILITIS • NOBILIS BERNARDINI • STIVCHOVICH •, QUI PRO FIDE • CATOLICA • PUGNANDO • OCCSIS (OCCISUS) E[ST] CUR[EN]TE • ANNO • DOMINI • 1 • 5 • 2 • 3 •. IN TUMULO HOC • IACENT ET[IAM] ALIA CO[R]PO[R]A EGREGIORUM: MILITUM: G[E]N[T]IS STIVCHOVICH.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, Hrvatsko kolo 1942 (XXIII), 13; Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 261—262, T. I, sl. 3.

*

Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

269. Bihać (1523. g.)

270. Bihać (1565. g.)

269.

Transliteracija:

HANC Φ SEPULTURAM Φ EDIFICAVERŪT (EDIFICAVERUNT) Φ EGREGII Φ IOANIS Φ ET GASPAR Φ CHOBASICH Φ PRO Φ SE Φ ET Φ SUIS Φ HEREDIBUS I Φ D 23.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, Hrvatsko kolo 1942 (XXIII), 13; Vjekoslav Klaić, Acta Keglevichiana, 40; Radoslav Lopašić, Bihać i Bihaćka krajina, 105--105, 229 (izd. 1943. g.); Marko Vego, GZM 1954 (NS IX, Arheologija), 262—263, t. II, sl. 4; Marko Mesić, Starine V (1873), 163; Ferdo Šišić, Acta comitialia I, 50.

*

Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

270.

Transliteracija:

HIC: EST SEPULCRUM NOBILIS: EGREGIIQUE: MILITIS: IOHANIS: ISATSICH: CESA[REAE] M[AJESTATIS]: CAPITANEI: IN: REPATS: ET: HEREDUM: EIUS ANNO DOMI[NI] 1565.

Literatura i izvori:

Ferdo Šišić, Acta comitialia I, 50, 64; Radoslav Lopašić, Bihać i Bihaćka krajina, 140; Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 263—264, t. II, sl. 5.

271. Bihać (1524. g,)

272. Bihać (1519. g.)

271.

Transliteracija u cijelosti:

SEPULTURA • NOBILIS • LUCE • CVITCH[O]VICH • IUDICIS • BIHIC [IENSIS] [IUD]EX • CIVITATIS • P[RE]FATE • SIBI • SUISQUE • HERED[IBUS] • FIERI • FECIT 15 • XXIIII (1524.).

Literatura i izvori:

Ferdo Šišić, Acta comitialia IV, 316, 372; Emil Laszowski, Monumenta Habsburgica I (1914), 261—262; Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 265—266, T. II, sl. 6.

•

Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

272.

Transliteracija u cijelosti:

SEPULTURA • ST[RE]NUI • MILITI[S] • NOBILIS • NICOLAI • FARCASICH • IN • PUGNA • CONTRA • TURCAS • PRO • FIDE • CATOLICA • INTERFECTI • 1519 •.

Literatura i izvori:

Radoslav Lopašić, Bihać i Bihaćka krajina, 22—23, 204, 275—276; Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 266 bilj 49—50, T. III, sl. 7.

•

Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

273. Bihać (1520. g.)

274. Bihać (1560. g.)

273.

Transkripcija u cijelosti:

SEPULTURA CIRCUMSPECTI Φ VIRI Φ IOHAIS (IOHANIS) Φ BUCCHOVICH ET Φ HEREDŪ (HEREDUM) SUORUM Φ I Φ D Φ 20 (1520.).

Literatura i izvori:

Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 267 bilj. 51, T. III, sl. 8.

*

Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

274.

Transliteracija u cijelosti:

HIC IACET SEPULTUS NOBILIS EGREGIUS GEORGIUS D[OMINUS]... FEBR[UARII] 1560. [LX]VI (= 66. G.) AN[NORUM]. RE[QUIESCAT] IN PA[CE]!

Literatura i izvori:

Marko Vego, GZM 1954 (N S IX, Arheologija), 267—268 bilj. 56, 57, T. III, sl. 9.

*

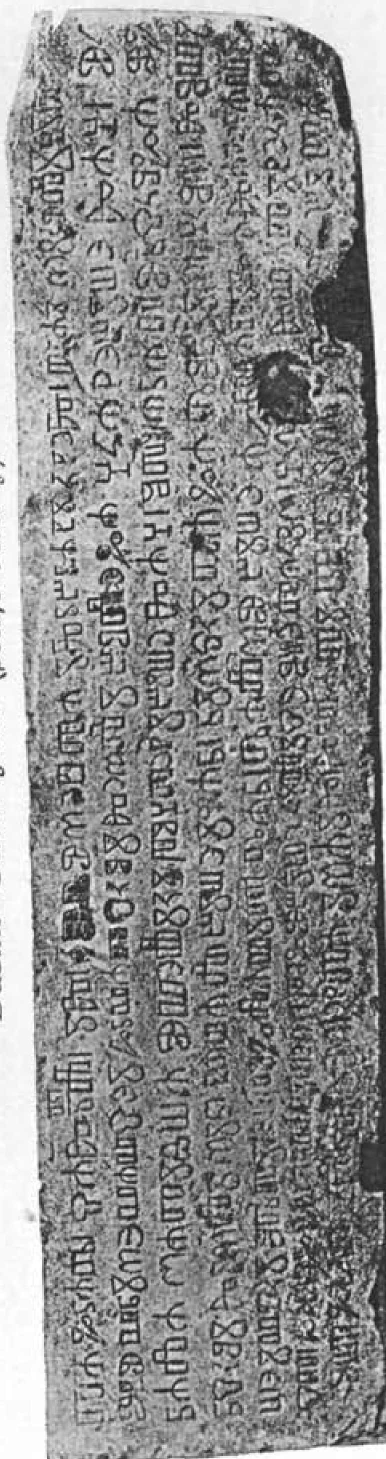
Spomenik s latinskim natpisom je ležao u Fetiji džamiji (nekad crkva sv. Ante) u Bihaću. Prenesen je u Zemaljski muzej u Sarajevu.

275.

Bihać (1520. g.)

276.

Bužim-Čava-grad (poslije 1495. g.)

275.

Transliteracija u cijelosti:

REGNANTE • SERENISIMO • [PRINC]IPE. LUDOVICO • REGE • HUNGARORUM • HOC • OPUS • FINE[M] [S]ORTITUM • EST • ANO • DO[MINI]. I • D • 20 (= 1520.).

Literatura i izvori:

Marko Vego, GZM 1954 (NS IX, Arheologija), 268—269, bilj. 58—60, T. IV, sl. 10. Natpis je urezan na trifori porijeklom iz starog franjevačkog samostana u Bihaću.

•

Spomenik s latinskim natpisom je prenesen u Zemaljski muzej u Sarajevu 1951. godine.

276.

Transliteracija:

Vidi sliku br. 276!

Transkripcija:

Ta (taj) gradь sazidьlь iz fundumenta izibrani knezь юraj Mikuličićь u nu (= ono) vrime va vsej hrvatskoj zemlji bolega (boljega) č[ovi]ka ne biše, začь u krala (kralja) Matiѣša u veliki počteni (poštenju) biše, začь ot cara turskoga ug[a]rskoj zimli (zemlji) mirь našalь biše. I car rimski ta (te) ga dobrim č[lovi]k[o]m zoviše. I vs[a]ki od tihь poglavitь darь dal mi biše; a Hrvati ga za nenavistь hercegomь Ivanišemь pogubiše. Ki li se oće takim č[ovi]k[o]m zvati, neka takovь gradь iz fundumenta ima izьzidati, tere ima s[voj] bitakь.

Transcription et reconstitution:

Ce château fut bâti de ses fondations par le comte élu (électif) Juraj Mikuličić. A ce temps dans tout le pays croate n'exista l'homme meilleur que lui. Pour cette raison il fut en grande honneur auprès du rois Matijaš et il a réussi à obtenir de l'empereur turc la paix au pays hongrois. Et l'empereur de Rome l'appelait honnête homme. Et chacun de ces dignitaires lui donna de grands cadeaux, mais les Croates le tuèrent par envie, à l'aide du herzégue (duc) Ivaniš. Celui qui voudrait avoir une telle reputation, qu'il bâtisse pour son existence un pareil château des fondations.

Literatura i izvori:

Radoslav Lopašić, Bihać i Bihaćka krajina, Zagreb 1890, 140—150, 141 bilj. 2; Ivan Kukuljević, Nadpisi srednjovječni, br. 232; Ćiro Truhelka, Naši gradovi, 36—37; Mirko Valentić, Kameni spomenici, br. 92. Spomenik fotografisala Ljerka Krtelj.

•

Spomenik s glagoljskim natpisom se nekad nalazio u zidu grada Bužima. Prenesen je u Arheološki muzej u Zagrebu i odatle u Povijesni muzej Hrvatske u Zagrebu. Inventarisan je pod brojem 6830.

277. Kijevci ispod Kozare (X—XI v.)

278. Osredak kod Kulaša (1299—1314. ? g.)

277.

Transliteracija:

ⰓⰀⰄⰟⰐⰑⰖ

Transkripcija:

. . . radѣnu (radѣnou) ili Radѣnu (Radinou).

Transcription et reconstitution:

construite (l'église) (ou Radinu)

Literatura i izvori:

Marko Vego, Bekija kroz vijekove, 108, sl. 66. Na kraju okrnjenog glagoljskog natpisa ima glas uo (= ou = u) napisan oblom glagoljicom, kao što je pokazala konačna revizija natpisa. Karakteristika pojedinih slova i glasova pokazuje da se radi o jednom od najstarijih glagoljskih natpisa u Jugoslaviji. Naročito je važna činjenica što se pomenuti natpis pronašao na području stare Panonije, gdje su učenici Ćirila i Metodija djelovali još u IX i X vijeku. Ostavljamo detaljniju analizu i zaključke boljim ekspertima naše filologije. Naglašavamo da su neki redovi u natpisu namjerno oštećeni. Izgleda da je bilo 7 ili 8 redova natpisa, kao što se na površini nazire po ostacima nekih poteza od slova.

*

Natpis je pronađen 1958. godine na lokalitetu Manastirištu u selu Kijevcima ispod Kozare kod Bosanske Gradiške. Kameni odlomak je vjerovatno iz neke stare crkve. Nalazi se u Zavičajnom muzeju u Banjoj Luci.

278.

Transliteracija:

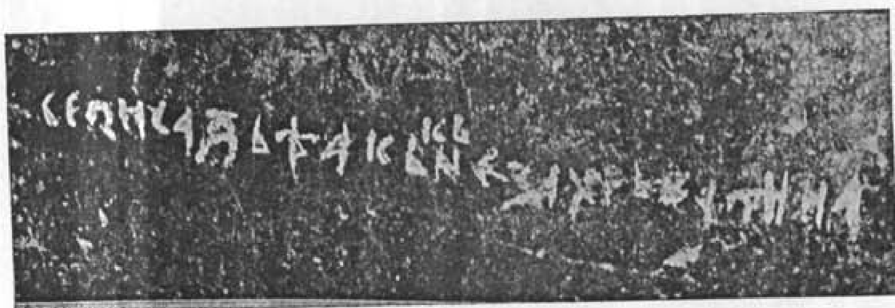
1. red: . . . СЄ ПИСА ДЬѢКЬ КЬНЄЗА ХРЬВАТИНА

Transkripcija:

1. red: . . . Se pisa dьѣkъ (dijakъ) kъnezaHrъvatina.

Transcription et reconstitution:

Ceci fut écrit par le scribe du comte Hrvatin.

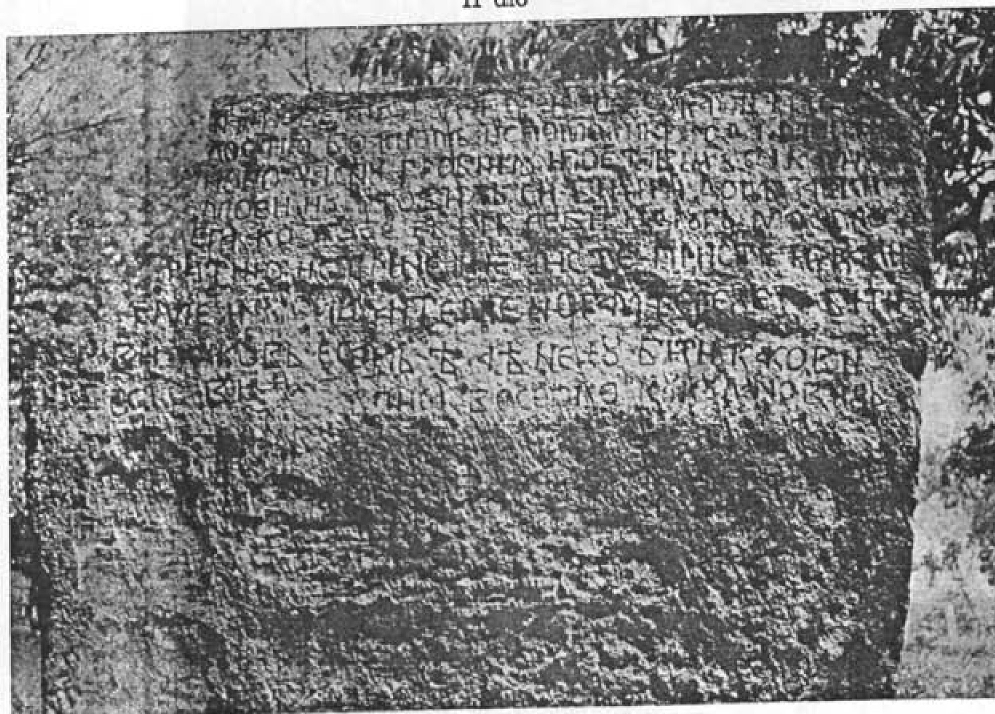

279. Staro Selo kod Donjeg Vakufa (XIV—XV v.)

I dio odlomljen

II dio

Literatura i izvori:

Ferdo Šišić, Vojvoda Hrvoje Vukčić Hrvatinić, 5—7, 9, 22 bilješka, 25, 26, 27, 37. Početak natpisa je oštećen.

*

Kameni spomenik s natpisom u obliku kubeta pri vrhu oštećen pronađen je u pravoslavnom groblju u selu Osretku kod Kulaša. Nalazi se u Zavičajnom muzeju u Doboju.

279.

Transliteracija:

1. red: В ИМЄ ѠТЦА И СИНА И СВЄТОГА Д[Ꙋ]ХА АМЄНЬ СЄ Є КАМИ РАДОИ
2. red: ЦА БИЛИꙈА МИЛОСТИЮ БОЖИОМЬ И С ПОМОꙈИЮ РОДА МОГА
3. red: ИЗИДАХЬ МНОГО ЧАСНꙊ ГРОБНИЦꙊ И ПОСТАВИХЬ СИ КАМИ
4. red: НА ГРОБНИЦИ МОЄИ И ꙊГОТОВИХЬ СИ ВИЧНИ ДОМЬ ЗА ЖИ
5. red: ВОТА СВОЄГА АКО ХОꙈЄ ГНЬ (Г[ОСПОДИ]НЬ' Б[О]ГЬ СЄБИ И ДРꙊГꙊ МОЄМꙊ
6. red: МОЛꙊ БРАТИЮ И СТРИНЄ И НЄВИСТЄ ПРИСТꙊПИТЄ И ЖАЛИ
7. red: ТЄ МЄ И НЄ ПОПИРАИТЄ МЄ НОГАМА ЄРЄ ꙈЄТЄ БИТИ
8. red: ВИ КАКОВЬ ЄСАМЬ Ѣ А Ѣ НЄꙈꙊ БИТИ КАКОВИ
9. red: ЄСТЄ ВИ [А СЄ] ПИСА ВЄСЄОКО КꙊКꙊЛАМОВИꙈЬ

Transkripcija:

V ime otca (oca) i sina i svetoga d[u]ha amenъ. Se je kami Radojica (Radojice) Bilića. Milostiю (milostiju) božijomъ i s pomoćiю (pomoćiju) roda moga izidahъ mnogo časnu grobnicu i postavihъ si kami na grobnici mojeji i ugotovihъ si vični domъ za života svojega, ako (= kako) hoće g[ospodi]nъ b[o]gъ, sebi i drugu mojemu. Molju bratiю (bratiju) i strine i neviste, pristupite i žalite me i ne popirajte me nogama jere ćete biti vi kakovъ (kakavъ) jesamъ ѣ(ja), a ѣ(ja) neću biti kakovi jeste vi. [A se] pisa Veseoko Kukulamovićъ.

Transcription et reconstitution:

Au nom du père, du fils et du saint esprit amen. Ceci est la pierre tombale du comte Radojica Bilić. Grâce à Dieu et à l'aide de ma famille je fis bâtir cette respective crypte et dresser la tombe et construire ainsi ma maison éternelle de mon vivant, selon la volonté du Seigneur, pour moi et pour mon épouse. Je vous prie, frères et soeurs et belles soeurs, venez et déplorez-moi et ne marchez pas sur ma tombe car vous serez ce que je suis et je ne serais pas ce que vous êtes. (Et ceci) fut écrit oar Veseoko Kukulamović.

Prepis teksta:

ВИМЕ ѠЦА И СИНА И СВЕТОГА ДХА А МЕНЬ СЕ КАМИ РАДОИ
ЧАБИЛИЋА МИЛОСТИЮ БОЖИОМЬ И СПОМОЋИЮ РОДА МОГА
И ЗИДАХЬ МНОГО ЖАСНУ ГРОБНИЦУ И ПОСТАВИХЬ СИ КАМИ
НА ГРОБНИЦИ МОЕИ И УГОТОВИХЬ СИ ВИЧНИ ДОМ ЗА ЖИ
ВОТА СВОЕГА ЈАКО ХОЋЕ ГЬ БГЬ СЕБИ И ДРУГУ МОЕМУ
МОЛУ БРАТНЮ И СТРИНЕ И НЕВИСТЕ ПРИСТЕ И ЖАЛИ
ТЕ МЕ И НЕ ПОПИРАИТЕ МЕ НОГАМА ЕРЕ ЋЕТЕ БИТИ
ВИ КАКОВЬ ЕСМЬ Ѣ А Ѣ НЕЋУ БИТИ КАКОВИ
ЕСТЕ ВИ ПИСА ВЕСЕОКО КУКУЛАМОВИЋЬ

280. Slatina kod Banje Luke (1471. g.)

Literatura i izvori:

Konstantin Herman, GZM 1891 (III), 48—53, sl. 4; W M B H III (1895), S. 488—490, Fig. 8; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, 12, br. 4791; Šefik Bešlagić, Stećci, 76—77, 105—106, 104, sl. 103. Služimo se Hermanovim faksimilom uz neke sitne izmjene u čitanju teksta.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi u Starom Selu kod D. Vakufa u pravoslavnom groblju između mnogobrojnih stećaka. Danas je spomenik razbijen u dva dijela zbog mekoće kamena i djelovanja ljudske ruke.

280.

Transliteracija:

1. red: [illegible]
2. red: [illegible]
3. red: [illegible]
4. red: [illegible]
5. red: [illegible]
6. red: [illegible]
7. red: [illegible]

Transkripcija:

Se pi[s]ati. Ta.tić leži. Vasile Vrsil. Se pisa Til.ђn vi [l]ьtto čkan (= 1471. g.). [S]e pisa . . .

Transcription et reconstitution:

Ceci écrire. Ci-gît Tatić. Vasile Vrsil. Ceci fut écrit par Tiljen en 1471. Ceci fut écrit.

Literatura i izvori:

Ante Lovrić, GZM 1937 (XLIX), sv. I, 31—35. Revidirali smo Lovrićevu transliteraciju i transkripciju, tako da smo, pored ostalog, pronašli i godinu urezivanja natpisa.

*

Spomenik s glagoljskim natpisom je pronađen u Slatini kod Banje Luke. Ploča omanjeg oblika sa primitivnim crtežima životinja (jelena i srne) i različitim geometrijskim likovima. Spomenik se nalazi u srednjovjekovnoj zbirci Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

281. Mišinci kod Dervente (1521—1566. g.)

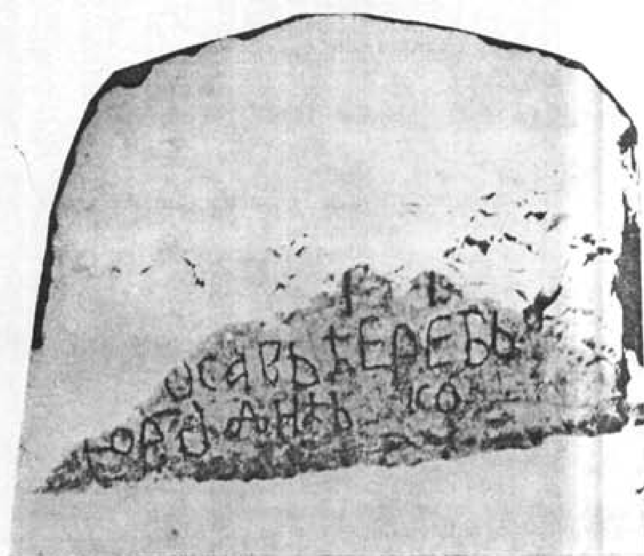
I dio

II dio

282. Duboštica kod Tuzle (vjerovatno XV v.)

281.

Transliteracija:

Istočna strana

1. red: ωBAHЄ
2. red: ΛЄЖH MH
3. red: TPAN BXIC . . N . . .
4. red: BHЋЬ

Bočna uža strana

1. red: NA CBωωH БAΨHNH
2. red: ЗA ЧAPA CXΛHMANA

Transkripcija:

Ovdije leži Mitran (?) Vuk . . . n . . vićь na svojoj baštini za cara Sulimana.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Mitran . . . . dans la terre héritée de ses pères au temps de l'empereur Suliman.

Literatura i izvori:

Grga Martić, Arhiv IV (1857), 148—149, crtež br. 1 i 2; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. I, 208, br. 670. Revidirali smo natpis na terenu 1968. godine.

*

Spomenik s natpisom u obliku nišana stoji u katoličkom groblju u Mišincima kod Dervente.

282.

Transliteracija:

1. red: . . . .
2. red: . . . .
3. red: . . OCABЬ ЂPЄ БЬ
4. red: . . . ЮPAAHЋЬ KO . . .

Transkripcija:

. . . osavь ђre b[ђše] юradićь (Juradićь) . . .

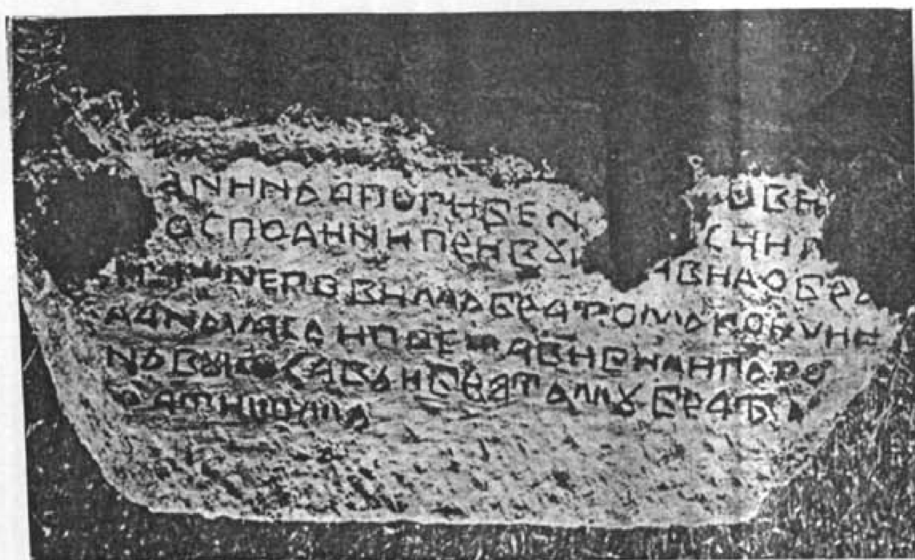
Transcription et reconstitution:

. . . . Juradić . . . .

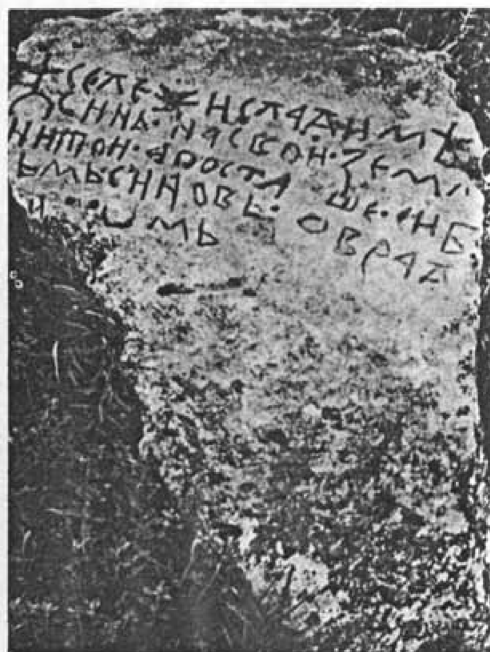
*

Spomenik je u obliku kamene stolice ukopan u zemlju u dvorištu Osnovne škole u Duboštici kod Tuzle. Natpis je veoma oštećen.

283. Vražići kod Čelića (XV v.)

284. Štrepci kod Zovika (vjerovatno XV v.)

283.

Transliteracija:

1. red: ОВН . . . .
2. red: . . ЧNНNЬ Ч ПОГНБЄ N...
   СРНП
3. red: ..ОСПОДНNН ПРНВȢ. . . .
   ВН ДОБР . . .
4. red: NЧ Ш NЄГОВНМЬ БРЧТО-
   МЬ ГОНVНN . . .
5. red: ДЧNЬ VЧСЬ Н ПОСТЧВН
   БНЛНГЬ ГО . .
6. red: . . NЬ ВȢКОСЧВЬ Н БРЧТЬ
   МȢ БРЧѢN (?)
7. red: [С БР]ЧТНѠМѢ

Transkripcija:

Ovi... ninъ a pogibe n... Scip.. [g]ospodini privu... vi dobr... na š njegovimъ bratomъ Gojčin[omъ] [dođe] danъ, časъ i postavi biligъ Go...nъ, Vukosavъ i bratъ mu Braѣn (?) [s br]atiomъ.

Transcription et reconstitution:

et périt.... avec son frère Gojčin, vint le jour, l'heure et dressa la tombe... Vukosav et son frère Brajan (?) avec les frères.

*

Spomenik s natpisom leži na njivi porodice Hamidovića u Dolu u selu Vražićima kod Čelića. Pronašli smo ga 1967. godine.

284.

Transliteracija:

1. red: † СЄ ЛЄЖН СЛЧДНМѢ (ili СЛЧДН МѢ)
2. red: СНNЬ NЧ СВОН ƷЄМЛ[Н]
3. red: N[Ч ПЛЄМЄ]NНТОН Ч ПОСТЧВНШЄ СН Б[НЛНГЬ]
4. red: [С]Ь[ДЧ]МЬ СНNОВЬ ОБРЧД . . .
5. red: Н . . . МЬ

Transkripcija:

† se leži Sladimѣ (ili sladi-slatki mi) sinъ na svoji zemlj[i] [na pleme]nitoj, a posta[vi]še si b[iligъ] [s]ъ[da]mъ sinovъ Obrad... i... mъ.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Sladimja (ou mon doux) fils dans sa terre féodale et cette tombe fut dressée par sept fils: Obrad....

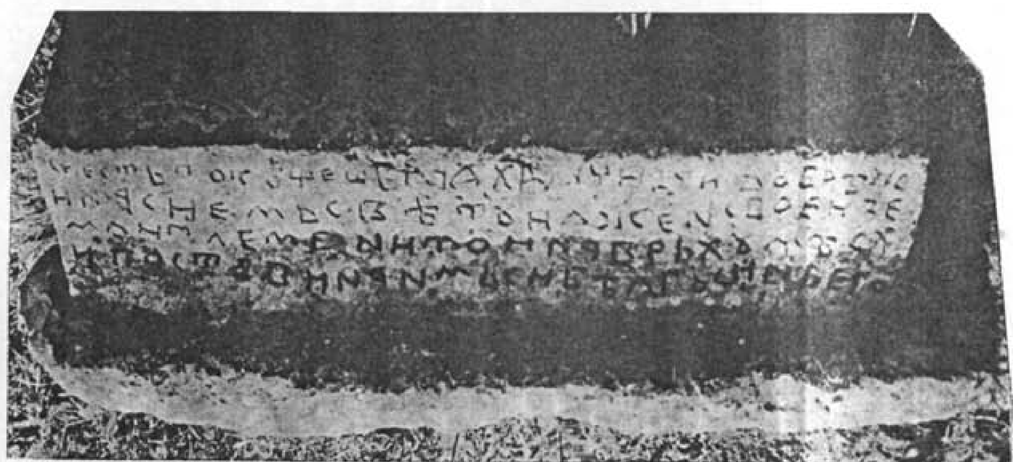
Literatura i izvori:

Martin Nedić, Arhiv IV (1857), 149—150, crtež br. 4; Mih. Valtrović, Starinar V (1888), 86, t. IX, v; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 353, sl. 17; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 6, br. 4755.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče, danas razbijene, leži u katoličkom groblju u Štrepcima kod Zovika.

285. Vakuf kod Šibošnice (XV. v.)

286. Piperi (XV v.)

285.

Transliteracija:

1. red: СЄ ЄСТЬ ПОКОИЩЄ ОБРА-
ДА ХР[Ж]ИЧИЋА (ХР[N]-
ИЧИЋА [И ДОБРѢ Ж
2. red: И[Х] NА СИЄМЬ СВѢТꙊ И
Л[Є]ЖЄ N[А] СВОЄИ ЗЄ
3. red: МЛИ ПЛЄМЄNИТОИ NА
ВРЬХꙊ МѢ : СХ
4. red: И ПОСТАВИ NА NЄМЬ СИ
БѢЛ[Ѣ]ГЬ СИNЬ ЄГО

Transkripcija:

Se jest pokojište Obrada Hr[ž]ičića ili Hr[n]ičića, i dobrѣ (dobri) ži[h] (=živih) i na sijemь svѣtu i l[e]že n[a] svojeji zemlji plemenitoj na Vrьhu mѣ. Shi (si) postavi na nj[e]mь si bѣl[ѣ]gь sinь jego.

Transcription et reconstitution:

Ceci est la tombe d'Obrad Hržičić (ou Hrnjičić). Je vécus honnêtement dans ce monde et je repose dans ma terre féodale sur mon Vrh. Ce fut son fils qui dressa pour lui cette pierre tombale.

Literatura i izvori:

Milica Baum, Članci i građa, 55, sl. 10; Šefik Bešlagić, Oslobođenje, 1968, primjerak od 8. I. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na njivi Živana Ilića na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u Vakufu kod Šibošnice (općina Lopare).

286.

Transliteracija:

1. red: [А СЄ Л]ЄЖИ К . . .
2. red: БРАТОСАЛИЋ
3. red: NА СВОИ ЗЄМЛИ
4. red: NА ПЛЄМЄNИТОИ
5. red: NА ВИСОРАХЬ И
6. red: А ПОСТАВИ СЄИ
7. red: БѢЛИГЬ ДЬВА
8. red: СИNА БОЖИЧЬКО
9. red: И ДРАГꙊЛИNЬ

Transkripcija:

[A se l]eži K... Bratosalić na svoji zemlji na plemenitoj na Visorahь (Visorama), i a postavi seji bѣligь dьva sina Božičьko i Dragulinь.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Bratosalić dans sa terre féodale sur Visore, et cette pierre tombale fut dressée par deux fils: Božičko et Dragulin.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Oslobođenje, 1968, primjerak od 7. I. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku visokog sanduka leži na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u Piperima na području Visora (općina Lopare).

287. Piperi (XV v.)

288. Piperi (XV v.)

Južna strana

287.

Transliteracija:

1. red:	...БНО ДНА..	6. red:	ЗЬМЛН НА
2. red:	А СНЄ ЛЄЖН	7. red:	ПЛЄМЄНН
3. red:	МЛАДННЬ	8. red:	ТОН НА
4. red:	..ННVНЋЬ	9. red:	ВНСОРЬХЬ
5. red:	НА СВОН		

Transkripcija:

... bio dia .. a sije leži Mladinъ .. ničić na svoji zьmlji (zemlji) na plemenitoj na Visorьhъ (Visorama).

Transcription et reconstitution:

.... Ci-gît Mladin ... dans sa terre féodale sur Visore.

Literatura i izvori:

Mih. Valtrović, Starinar V (1888), 86; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 5, br. 4755; Šefik Bešlagić, Oslobođenje, 1968, primjerak od 7. I. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka leži u Piperima na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima, a na području Visora (općina Lopare).

288.

Transliteracija:

Južna uža strana

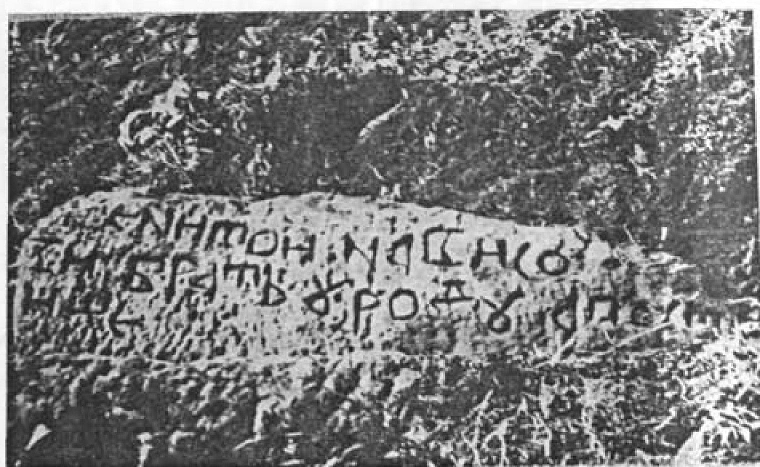
1. red: . . . НЛЬ
2. red: САВЬ Н РАД
3. red: ...Ь Н БРАЂНЬ
4. red: ...С БОГОМЬ Н С
5. red: РОДОМЄ

Zapadna strana

1. red: ...ЛЄМЄННТОН НА ВНСО[РАХ]Ь
2. red: ВН БРАТЂ Ꙋ РОДꙊ А ПОСТ[АВН]
3. red: ШЄ

Transkripcija:

[A se leži] ... ilъ [na svoji zemlji na] [p]lemenitoj na Viso[rah]ъ, vi bratiђ u rodu, a post[avi]še [Mili]savъ (?) i Rad[osav]ъ (?) i Brađnъ .., s bogomъ i s[a] [svojim] rodomъ.

Zapadna strana

289. Koraj (prije 1463. g)

Transcription et reconstitution:

(Ci-gît)... dans sa terre féodale sur Visore, vous frères de famille,.... et dressèrent cette pierre Milisav (?), et Radosav (?) et Brajan.... à l'aide de Dieu et de sa famille.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Oslobođenje, 1968, primjerak od 7. I. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sanduka sa monolitnim postoljem leži na njivi Neđe Stevanovića između ostalih stećaka u Piperima na području Visora (općina Lopare).

289.

Transliteracija:

1. red: ч СЄ ΛЄЖН
2. red: ПЄТКО РчН
3. red: КОВНѦ Nч С
4. red: ВОѠН БчΨ
5. red: НNН Н(=ꙃ)КОРч
6. red: Ю СН БΛГ
7. red: ПОСТчВ[Н]
8. red: ѠЧ[ꙃ] РчНКО

Transkripcija:

A se leži Petko Rajković na svojoj baštini i (u) Koraıo (Koraju). Si b[i]l[i]g postavi oc[u] Rajko.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Petko Rajković dans sa terre héritée à Koraj. Cette pierre tombale fut dressée par Rajko pour son père.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Oslobođenje, 1967, primjerak od 10. XII. Revidirali smo natpis na terenu.

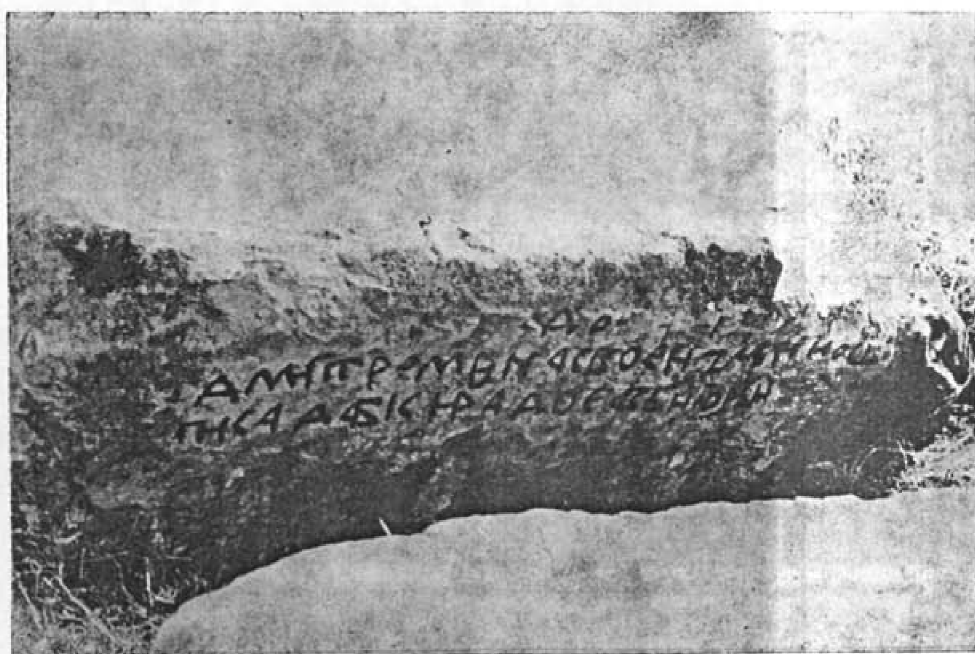
*

Nišan s natpisom se nalazi u vrtu Osnovne škole u Koraju donesen iz Agićeva mjesnog groblja.

290. Puškovac kod Koraja (XV v.)

291. Babajača u Koraju (vjerovatno XIV v.)

290.

Transliteracija:

I polovina ploče		II polovina ploče	
1. red:	. . . . .	1. red:	. . . . . .
2. red:	. . . . . .	2. red:	. . . ΝΗΝЬ . . . ДВ . . .
3. red:	МЄΝΗΤΗ ГОСТ	3. red:	ОВЄ : ПРЬВЫКО Н Р . .
4. red:	. . . Є : БНЛНГЬ : Г : СН	4. red:	. Ь . : ТКО ЋЄ : СН БНЛНГ[Ь]
5. red:	. . ЛЬ : Н ВДАНN (=РДА-НN)		[ПОГУБ]НТН [П]ОГУ БН ГД БОГЬ
6. red:	. . . НТН		

Transkripcija:

. . . [ple]meniti Gostiljaninь postav[iš]e biligь. g. (3) si[n]ove: Prьvьko i Radmilь i Radinacь. Tko će si bilig[ь] [pogub]iti, [p]ogubi ga bogь!

Transcription et reconstitution:

. . . . Noble Gostiljanin. La pierre tombale fut dressée par trois fils: Prvko et Radmil et Radinac. Que Dieu tue celui qui détruirait cette pierre tombale!

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 350, sl. 14; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 4, broj 4748.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče, sada razbijene, nađen je u selu Puškovcu kod Koraja. Prenesen je u vrt Osnovne škole u Koraju.

291.

Transliteracija:

1. red: . . . ДО . . .
2. red: ДМНТРОМЬ НД СВОЄН З[Є]МЛН НО . . .
3. red: ПНСД ДѢКЬ РДДОСВЬ НЮРЬН

Transkripcija:

. . . do . . . . Dmitromь na svojeji z[e]mlji na [plemenitoj]. Pisa dѣkь Radosavь i Юrьi[ević] (Jurjević).

Transcription et reconstitution:

. . . avec Dimitar dans sa terre féodale. Ecrivit le scribe Radosav Jurjević.

292. Stanovi u Koraju (XV v.)

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 351; Milica Baum, Članci i građa, 1958 (II), 57—58, sl. 12. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi na Crkvištu u Babajači na području Koraja.

292.

Transliteracija:

1. red: СЄ ΛЄЖН ТР[Н]ВІКО [ДР4ЖN]НѢЬ N4 СВОЄН [ꙁЄМΛН]
2. red: N4 ПΛЄМЄNНТОН ПОСТ4ВНШЄ N4 NЄМЬ СН БН
3. red: [ΛН]ГЬ VЄТНРН СНNОВЄ МНОДР4ГЬ Н Р4ТІКО Н ВЄСЄОІКО
4. red: Н ѢІКОБЬ

Transkripcija:

Se leži Tr[i]vko [Dražn]ićь na svojeji [zemlji] na plemenitoj, i postaviše na njemь si bi[li]gь četiri sinove (= sina): Miodrag i Ratko i Veseoko i Ѣkobь (Jakobь).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Trifun Dragnić dans sa terre féodale et cette tombe fut dressée pour lui par ses quatre fils: Miodrag et Ratko et Veseoko et Jakob.

Literatura i izvori:

Agić Alija, GZM 1901 (XIII), 446—447, sl. 4; Milica Baum, Članci i građa, 1958 (II), 56—57, sl. 11. Dopunili smo prezime pokojnika po Agićevu prepisu. Stanovi pripadaju širem području Koraja. Revidirali smo natpis na terenu.

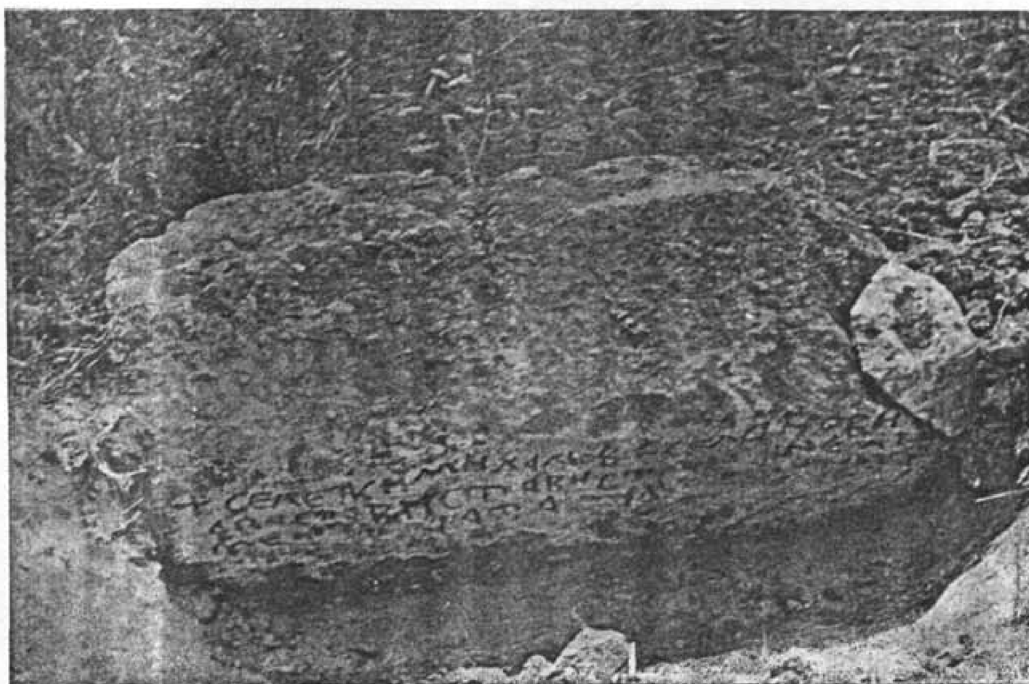
*

Spomenik u obliku visokog sanduka se nalazi na lokalitetu Mramorje (Vukovac) u Stanovima. Neka slova na površini spomenika su naknadno urezana, i to u novije doba.

293. Tutnjevac (XV v.)

294. Gornji Dragaljevac (XV v.)

293.

Transliteracija:

1. red: СДЄ . . П[ОVНВАЄТ]Ь
2. red: . . АNАNНNЬ : NА СВОЄН ѣIСОН ЗЄМЛН А ПО
3. red: [С]ТАВН : СНГХ В : СНNА ДРАГ[О]ѣ . Н БОГДАNЬ

Transkripcija:

Sde . . p[očivaet]ь . . ananinь na svojeji ѣkoj (jakoj) zemlji. Po[s]tavi[sta] sigu .v. (2) sina: Drag[o]ѣ (Dragoja) i Bogdanь.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît . . . . dans sa terre solide. Et la pierre fut dressée par deux fils Dragoje et Bogdan.

Literatura i izvori:

Tomo Dragičević, GZM 1889 (I), knj. III, 24; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 5, br. 4751. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi na vrelu Mišljevac u selu Tutnjevcu (općina Lopare).

294.

Transliteracija:

1. red: † А СЄ ЛЄЖН МНХАЛЬ ВЄСЄЛНNОВН[ЋЬ]
2. red: А ПОСТАВНСТА ВНСТА [А NА] NЄМЬ [IСА]
3. red: МЄN . В . [БР]АТА [МАРЄТННЬ Н БАТНЋЬ А СЄ ПНСА БРАNН[Ш]АТЬ ДНѣIС]

Transkripcija:

† A se leži Mihalь Veselinovi[ćь], a postavista [a na] njemь [ka]men .v. (2) [br]ata [Maretinь i Batićь. A se pisa Brani[š]atь diѣkь].

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Michael Veselinović, et cette pierre fut dressée pour lui par deux frères: Martin et Batić. Et ceci fut écrit par Branišat, le scribe.

Literatura i izvori:

Tomo Dragičević, GZM 1889 (I), 24; Vid Vuletić — Vukasović, Viestnik 1889 (XI), 10; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 5, br. 4752; Vatroslav Jagić, W M B H III (1895), S. 398. Tekst smo dopunili po prepisu u Viestniku. Natpis je veoma oštećen.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi zatrpan u njivi Stevana Tomića u Gornjem Dragaljevcu kod Bijeljine.

295. Lipik kod Bijeljine (XV v.)

296. Batkovići kod Bijeljine (vrijeme neodređeno)

295.

Transliteracija:

1. red: ⱥ CЄ ΛЄЖН [ГРХБ]ЬЧЬ ХОР[Н]
2. red: ѦЬ ⱥ ПОСТⱥВ[Н]
3. red: [Nⱥ] NЄМЬ БѢΛѢ[ГЬ]... СТⱥNЬ БРⱥ[ТЬ]
4. red: ꙊЄГО †

Transkripcija:

A se leži [Grub]ьсь Hor[i]ćь, a postav[i] [n]a njemь bѣlѣ[gь] ... stanь br[atь] jego †.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Grubac Horić, et dressa cette pierre... son frère †.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 351, sl. 15; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 5, br. 4750. Upotrijebili smo tekst i sliku po Truhelki jer je danas tekst nečitljiv.

*

Spomenik u obliku stupa (stele) nalazi se u Lipiku kod Bijeljine.

296.

Transliteracija:

1. red: [ⱥ CЄ Λ]ЄЖН Рⱥо . . .
2. red: МНΛОЄ ⱥNIКО С . . .

Transkripcija:

[A se l]eži Rao... Miloje Anko... s...

Transcription et reconstitution:

(Ci) — gît.... Miloje....

Literatura i izvori:

Spomenik s natpsiom je pronašla kustos Milica Kosorić. Nađen je na Klisi (Jazbine) u Batkovićima, gdje su izvršena arheološka iskopanja. Ustanovljeno je da je lokalitet još iz ranog srednjeg vijeka.

297. Kikači kod Tuzle (XV v.)

298. Lipovica kod Lopara (XV v.)

I dio

II dio

297.

Transliteracija:

1. red: † СЄ ЛЄЖИ БРАNКО ВЄР-КОВ[ИЋЬ] [NА СВОИ]
2. red: ҀЄМЛИ NА ПЛЄМЄNИ-ТОИ П[ОСТАВИШЄ]
3. red: NА NЄМЬ БРАТИѢ БѢЛ-ѢГЬ МИЛЬБРА
4. red: ТЬ И МИЛЬКО И СИNЬ О . . МИЛЬКО
5. red: А ПИСА ГА ПРѢРАДЬ ДИ-Ѣ[К]Ь ТВРЬДѢ
6. red: NОВИЧЬ

Transkripcija:

† Se leži Branko Verьkov[ićь] [na svoji] zemlji na plemenitoj. P[ostaviše] na njemь bratiѣ bѣlѣgь: Milьbratь, i Milьko i sinь o . . Milьko, a pisa ga Prѣradь diѣ[k]ь Tvrьdѣnovičь.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Branko Verković dans sa terre féodale. La pierre fut dressée pour lui par ses frères: Milbrat, et Milko et le fils . . Milko et gravée par Prerad, le tailleur de pierre (Tvrdenović).

Literatura i izvori:

Vid Vuletić — Vukasović, GZM 1889 (I), knj. II, 78—80; Viestnik 1889 (XI), br. 2, 49—50, br. natpisa LX; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 351—352, sl. 16; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 2, br. 4735. Spomenik je uništen. Upotrijebili smo Truhelkin faksimil.

298.

Transliteracija:

Zapadna uža strana

1. red: [А С]Є ЛЄЖИ ХОТИNЬ
2. red: БОГОСАЛИЧЬ NА
3. red: ПЬЛЄМЄNИТОИ

Južna bočna dulja strana

1. red: СВОИ ҀЄМЛИ
2. red: ПОСТАВИ РАДОВ[АN И]
3. red: [РА]ДОВИNЬ СИNА
4. red: [ОБА] ОВА С[И]N[Ь]

Transkripcija:

[A s]e leži Hotinь Bogosaličь na pьlemenitoj (plemenitoj) svoji zemlji. Postavi Radov[an i] [Ra]dovinь, sina, [oba] ova s[i]n[ь] (= sina).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Hotin Bogosalić dans sa terre féodale. Cela fut dressée par Radovan et Radovin, du fils, ces (deux) fils.

Literatura i izvori:

Vid Vuletić — Vukasović, Viestnik 1888(X), 50: Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 345, sl. 7; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 3, br. 4741.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u Lipovici (općina Lopare).

299. Sakotići u Tobutu (XV v.)

I dio

II dio

299.

Transliteracija:

Uža bočna strana

1. red: . . . . . .
2. red: . . . . . .
3. red: . . . .
4. red: † VЬ ХНО
5. red: ЧІСО ВН
6. red: СТЧВ . . . ЧN
7. red: НNЬ

Dulja bočna strana

1. red: ПОСТ[Ч]ВНШЄ . . .
2. red: ВΛЧТ[ІСО] БОГХ

Spomenik je jako oštećen pa je teško sastaviti tekst u cijelosti.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 346, sl. 6; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 3, br. 4742; Milica Baum, Članci i građa, 1958 (II), 54.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi u Šakotićima na području Tobuta. Slova su mnogo oštećena.

300. Šakotići u Tobutu (XV v.)

301. Trnjačka u Tobutu (XV v.)

300.

Transliteracija:

1. red: . . . П . . . О
2. red: . . . НЧ СВОН
3. red: ПОСК. . . . . . НHТ . .
4. red: Н ПС . . .
5. red: Н РЧДЖN . . .

Transkripcija:

Nije moguća.

Literatura i izvori:

Viestnik 1887 (IX); Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 4, br. 4743; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 347, sl. 9; Milica Baum, Članci i građa, 1958 (II), 54.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi u Šakotićima na području Tobuta.

301.

Transliteracija:

1. red: . . . . . МЛ . . .
2. red: . . . N[НТ]ОН Ч СЄ [ПОСТ]
3. red: ЧВНСТЧ [БНЛ]
4. red: ѢГЬ [Д]ВЧ С[Н]NЬ
5. red: ТРЬДОЄ Ч ТОН ПНСЧ
   ГОНѴНNЬ ПОПЬ

Transkripcija:

[A se leži . . . na svoji ze]mlji [pleme]n[it]oj. A se [post]avista [bil]ѣgъ [d]va s[i]nъ (sina). Trъdoje, a toj pisa Gojčinъ popъ.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît . . . dans sa terre féodale. Et cette pierre fut dressée par ses deux fils . . . . Tvrdoje, et cela fut gravé par le pope Gojčin.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 347—348, sl. 10; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, br. 4744. Upotrebljavamo Truhelkin faksimil.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazio u pravoslavnom groblju u Trnjačkoj u Tobutu. Nismo ga pronašli. Vjerovatno je utonuo u zemlju ili upotrijebljen za noviji spomenik.

302. Tobut kod Lopara (XV v.)

303. Peljave u Priboju (XV. v.)

I dio

302.

Transliteracija:

1. red: . . . О Б . . .
2. red: В . . .
3. red: ΛН . . .
4. red: ΛН . . .
5. red: МЧД . . .
6. red: ВНVЬ . В
7. red: ОVЧNНNЬ
8. red: . . . V . . .

*

Spomenik u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima kod kuće Radoja Mitrovića u Tobutu blizu Priboja. Slova su oštećena od ljudske ruke.

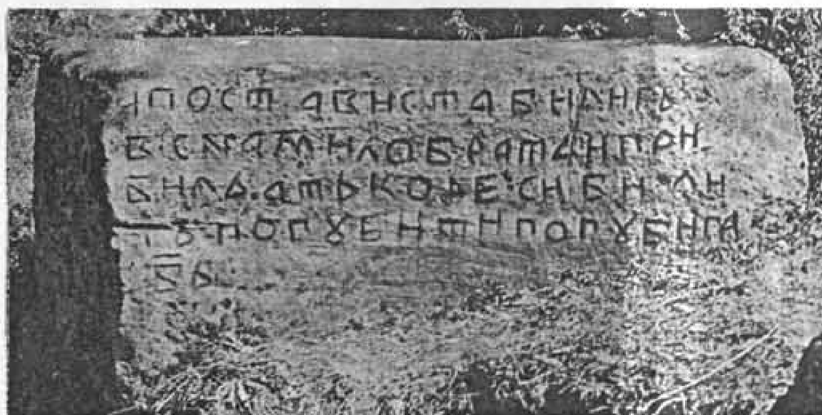
303.

Transliteracija:

Bočna uža strana		Bočna dulja strana	
1. red:	[ч] СЄ ΛЄЖН ДРЧГ	1. red:	Ч ПОСТЧВНСТЧ БНΛНГЬ
2. red:	ОЄ ЮNОТНЋЬ	2. red:	.В. С[Н]NЧ МНΛОБРЧТЬ Н ПРН
3. red:	ТȢПЬКОВНЋ	3. red:	БНΛЬ Ч ТЬІКО ЋЄ СН БНΛН
4. red:	ПΛЄМЄNНТН	4. red:	ГЬ ПОГȢБНТН ПОГȢБН ГЧ
5. red:	СВНБNНVЧ	5. red:	Б̄Ь (Б[ОГ]Ь)
6. red:	NНNЬ		

Transkripcija u cijelosti:

(A) se leži Dragoje ɪonotićь Tupьković, plemeniti Svibьničaninь, a postavista biligь. v. (2) s(i)na: Milobratь i Pribilь. A tьko će si biligь pogubiti, pogubi ga b[og]ь!

304. Peljave u Priboju (XV. v.)

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Dragoje Junotić Tupković, gentilhomme de Svibnica, et cette pierre fut dressée par deux fils: Milobrat et Pribil. Et celui qui detruirait cette tombe, que Dieu le tue!

Literatura i izvori:

Viestnik IX (1887), 12; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 342—343, sl. 5; Lj. Stojanović, S S Z N, knj. III, 3, br. 4739; Milica Baum, Članci i građa, 1958 (II), 53—54, sl. 1, 2, 3. Ime dijaka je nečitljivo.

*

Spomenik s natpisom u obliku visokog sanduka se nalazi u selu Peljavama u Priboju.

304.

Transliteracija:

Početna široka strana:		Uska bočna strana	
1. red:	† СЄ ΛЄЖН Б	1. red:	† ПОСТч
2. red:	РчТЬМНѠ	2. red:	ВН БНΛ
3. red:	БРчНКОВН	3. red:	ЄГ СНNЬ Є
4. red:	ЋЬ БОΛЄРчД	4. red:	ГОВЬ Nч
5. red:	ОВЬ ȢNȢКЬ	5. red:	НМΛѢДН
6. red:	Nч СВОѠН ЗЄ	6. red:	Н БРчТО
7. red:	МЬΛН ПΛЄМ	7. red:	ΛЬ СВОЄ
8. red:	ЄNНТОН Nч	8. red:	МȢ ѠТ
9. red:	. чКОВН . .	9. red:	ЬЧȢ N . .
10. red:	КО ЋЄ СН	10. red:	. . ч . . Т . .
11. red:	[БН] ΛНГЬ ПОГȢБ		
12. red:	[Н]ТН ПОГȢБН [Г]		
13. red:	[ч] БГЬ (Б[О]ГЬ)		

Transkripcija:

† Se leži Bratьmio Brajkovićь Boleradovъ (Boljeradovъ) unukь na svojoj zemьlji (zemlji) plemenitoj na . . akovi . . Ko će si [bi]ligъ pogub[i]ti, pogubi [ga] b[o]gъ!

† Postavi bileg sinь jegovъ najmlѣdii (najmlađi) Bratolь (Bartolь) svojemu otьcu n . . a . . t . .

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Bratmio Brajković, le petit fils de Boljerad, dans sa terre féodale sur . . . Qui détruirait cette tombe, que Dieu l'assomme.

† Cette pierre fut dressée par Bartol, le plus jeune de ses fils, à son père n . . a . . t . .

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII),343; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 3, br. 4740. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku stupca nalazi se na seoskom putu u Peljavama na području Priboja.

305. Sniježnica (XV v.)

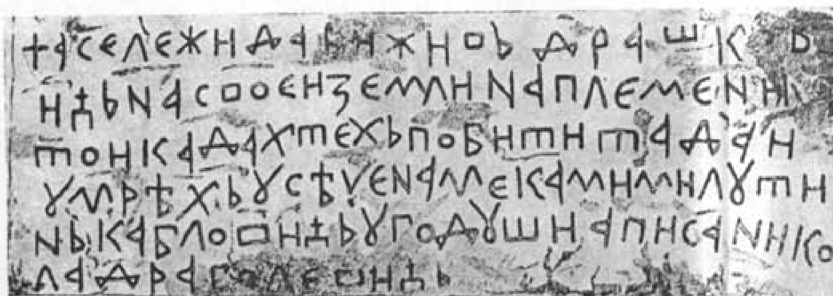
I dio

II dio

306. Kalesija (zaselak Brkići) (I pol. XV v.)

305.

Transliteracija:

Uža bočna strana

1. red: [ч се л]еже в . .
2. red: . . голобовићь
3. red: . . сеоко нч сво
4. red: ωи ѕемли пле[ем]
5. red: енито[и] ч п

Dulja bočna strana

1. red: остчви неговихь седчмь
2. red: синовь нч немь билигь

Transkripcija:

[A se l]eže V[e]seoko Golobovićь na svoji zemlji plemenito(j), a postavi njegovihь sedamь sinovь (sinova) na njemь biligь.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Veseoko Golobović (Golubović) dans sa terre féodale, et cette pierre fut dressée pour lui par ses sept fils.

Literatura i izvori:

Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 344, sl. 6; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 3, br. 4738. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku malog sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u Sniježnici (općina Zvornik).

306.

Transliteracija:

1. red: † ч се лежи дчбиживь дрчшков
2. red: ићь нч своеи ѕемли нч племени
3. red: тои кчдч хтехь поби-ти тчдч и
4. red: ȣмрѣхь ȣсѣве нч ме кчми милȣти
5. red: нь кчбловићь ȣ годȣ-ши ч писч никола дрч-голевићь

Transkripcija:

† A se leži Dabiživь Draškovićь na svojeji zemlji na plemenitoj. Kada htehь pobiti (živjeti), tada i umrѣhь. Usѣče na me kami Milutinь Kablovićь u Goduši, a pisa Nikola Dragolevićь (Dragoljevićь).

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Dabiživ Drašković dans sa terre féodale. Quand je voulus vivre, alors je mourus. Cette pierre fut taillée pour moi par Milutin Kablović à Goduša (montagne), et l'inscription fut gravée par Nikola Dragoljević.

Literatura i izvori:

T. Dragičević — Vid Vuletić — Vukasović, GZM 1891 (III), 193, I; K. Hörmann, W M B H, III (1895), S. 498, Fig. 23; Lj. Stojanović, S S Z N, knj. III, 2, br. 4733; Ćiro Truhelka, GZM 1914 (XXVI), 233. Glagol pobiti je staroslovenska riječ od glagola pobыti.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi u pravoslavnom groblju u zaseoku Brkićima kod Kalesije.

307. Kalesija (zaselak Brkići) (XV v.)

308. Gradina u Šetićima (vrijeme neodređeno)

307.

Transliteracija:

1. red: CE ΛEЖHT	5. red: [Ꙗ]H XЬTѢ
2. red: Ь ꙖP4ГЬЧЬ	6. red: XЬ БHTH
3. red: THXЬMH	7. red: TЬГH NE Б
4. red: ΛHTЬ ꙀЬ	8. red: HXЬ

Transkripcija:

Se ležitь Dragьсь (Dragacь) Tihьmilitь (Tihьmilićь). Kьdi (kada) hьtѣhь biti (živjeti), tьgi (tada) ne bihь.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Dragac Tihmilić. Quand je voulus vivre, alors je mourus.

Literatura i izvori:

Tomo Dragičević — Vid Vuletić — Vukasović, GZM 1891 (III), 194, II; K. Hörmann, WMBH III (1895). S. 499, Fig. 24; Lj. Stojanović, SSZN, knj. III, 2, br. 4734. Služimo se faksimilom T. Dragičevića i Vida Vuletić — Vukasovića.

*

Spomenik u obliku ploče se nalazi u pravoslavnom groblju u zaseoku Brkićima kod Kalesije.

308.

Transliteracija:

I bočna strana

1. red: . . . . .
2. red: . . . . .
3. red: . . OH
4. red: . . ΛH
5. red: . . . OH
6. red: БP4T
7. red: Ꙋ ЖH
8. red: ВЬ БH
9. red: ВHVE
10. red: MЬ Ѣ
11. red: H ПOC

II bočna strana

1. red: CH БѢΛѢ
2. red: ГЬ ПOCT[4]
3. red: ВHВЬ H П[H]
4. red: C4 БOГ[HШ4]

Transkripcija:

Si bѣlѣgь postavivь i pisa Bogiša . . . . o . . . li . . . oi bratu. Živь (?) bi. Vičemь ѣ (ja): »B[ože], po[mozi]!«

Transcription et reconstitution:

Cette pierre tombale fut dressée et gravée par Bogiša . . . Il fut vivant. Je cris à haute voix: »Dieu, au secours!«

Literatura i izvori:

Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, 227, br. 5964. Natpis je prvi ispisao Zaharija Popović. Tekst smo djelimično dopunili.

*

Spomenik s natpisom u obliku malog stupa se nalazi u dvorištu Mihajla Pantića. Spomenik je donesen sa Klise u zaselak Gradi nu u selo Šetiće (općina Zvornik).

309. Malešić kod Zvornika (XV—XVI v.)

310. Pargani kod Zvornika (XIV—XV v.)

309.

Transliteracija:

1. red: СЄ ΛЄЖН
2. red: БОΛЬКО Nҷ
3. red: СВОЄН ЗЄМ[Λ]Н Nҷ
4. red: ПΛЄМЄNНТО
5. red: Н Nҷ ΛЄНД[Н]СNН

Transkripcija:

Se leži Bolьko (Boljko) na svojeji zemlji na plemenitoj na Lejdisni (?) ili Lejdini, Ledini.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Boljko dans sa terre féodale heritée de ses pères sur Lejdisna (?) (ou: Lejdina, Ledina).

Literatura i izvori:

Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 227, 5963. Prvi je natpis ispisao Zaharija Popović. Drago Vidović, Naše starine 1956 (III), 222—223, s. 12 po redu, 237.

*

Spomenik u obliku stupa (stele) se nalazi u pravoslavnom groblju u Malešiću kod Zvornika.

310.

Transliteracija:

1. red: † СЄ ΛЄЖН МНΛЬЧЬ
2. red: ЧРЬNНVЬ ДОБРѢ Ж
3. red: НВЬ ДОБРѢ ȢМРѢ
4. red: СНNҷ Ȣ NЄГҷ NЄ БН
5. red: ШЄ СНNОВЬЧЬ КҷМН
6. red: СПОСТ[ҷ]Вҷ Н ТО МȢ П
7. red: НСҷ КȢΛЬДȢКЬ †

Transkripcija:

† Se leži Milьcь (Milacь) Crьničь. Dobrѣ (dobri) živь, dobrѣ (dobri) umrѣ. Sina u njega ne biše. Sinovьcь (sinovacь) kami spost[a]va (postavi), i to mu pisa Kulьdukь †.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Milac Crnić. Vaillant il vécut, vaillant il mourut. Il n'avait pas de fils. Ce fut le fils de son frère qui dressa pour lui la pierre tombale, et ceci fut gravé par Kulduk.

Literatura i izvori:

Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 227, br. 5962; Drago Vidović, Naše starine 1956 (III), 227, sl. 10 a i 10 b, 236—237. Natpis je prvi ispisao Zaharija Popović.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka leži na srednjovjekovnoj nekropoli s kamenim spomenicima u Parganima kod Zvornika (općina Zvornik).

311. Zaselak kod Zvornika (XV v.)

312. Košarići kod Ugljevika (XV—XVI v.

311.

Transliteracija:

1. red: ꙗ СЄ ЛЄЖИ БРАѢ
2. red: . . РАДОЄВИЋЬ
3. red: НЬ ЗЄМЛИ ТѪЖДИ
4. red: А ПОСТАВИ НА НЄМЬ
5. red: КАМЄНЬ ПРѢХ'
6. red: ТѢНЬ РАДОСАЛ
7. red: ИЋЬ ПАСТОРАКЬ МѪ
8. red: И ОЗРЬКО СИНЬ Н
9. red: ЄГОВЬ ДОБРИ ЖИВ И
    ѪМРѢ
10. red: СЄ [П]ИСА ДРАГОЄ ДИѢ
11. red: КЬ

Transkripcija:

A se leži Brač (Braja) Radojevičь (ili Tvrьdojevičь) na zemlji tuždi (tuđoj). A postavi na njemь kamenь Prěhtěnь Radosaličь, pastorakь mu, i Ozrьko sinь njegovъ. Dobri živ[i] i umrě (umrije). A se [p]isa Dragoje diěkь (dijakь).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Braja Radojević (ou Tvrdojević) dans la terre d'autrui. Et ce furent son beau-fils Prehtjen Radosalić et son fils Ozrko qui dressèrent cette pierre tombale. Bon il vécut et mourut. Cela fut écrit par Dragoje, l'écrivain.

Literatura i izvori:

Tomo Dragičević — Vid Vuletić — Vukasović, GZM 1890 (II), 297—298; K. Hörmann, WMBH III (1895), S. 500—501, Fig. 26; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, 2, br. 4732; Ćiro Truhelka, GZM 1914 (XXVI), 234, sl. 36; Drago Vidović, Naše starine 1956 (III), 225, 237, sl. 20. Dio teksta smo dopunili prema transliteraciji u GZM 1890 (II), 297—298. Natpis je oštećen.

*

Spomenik s natpisom u obliku oštećenog stupa (stele) se nalazi uz seoski put u Zaseoku kod Zvornika.

312.

Transliteracija:

1. red: [АС]Є ЛЄЖ[И РАДО.....]
   НАИЋЬ [НА СВОИ ЗЄ
2. red: МЛИ] НА ПЛЄ[МЄНИТО[
3. red: И ПОСТАВИШЄ [НА]
4. red: НЄМѪ КАМЄН[Ь]
5. red: НОВИ. . И ГОСТЬ И РА[Ш[
6. red: КОЄ И РАДОЄ С[И]НЬ

Transkripcija:

[A s]e lež[i Rado.....]naić [na svoji zemlji] na ple[menito]j. Postaviše na njemu kamen[ь] novi..: i Gostь, i Ra[š]koje i Radoje s[i]nь.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît .... (dans sa terre féodale). La nouvelle pierre tombale dressèrent pour lui .... et Gost, et Raškoje et Radoje le fils.

Literatura i izvori:

Vid Vuletić — Vukasović, Viestnik 1890 (XII), 42, br. natpisa LXXXI; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 348, sl. 11; Ljubomir Stojanović, SSZN, knj. III, 4, br. 4745. Poslužili smo se dijelom Truhelkine transkripcije i faksimilom.

*

Spomenik s natpisom u obliku stupa se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli u Košarićima kod Ugljevika.

313. Košarići kod Ugljevika (XV v.)

Južna strana

Sjeverna strana

313.

Transliteracija:

Sjeverna strana

1. red: Н ПО СТ4ВН БѢЛѢГЬ СН : СНNЬ
2. red: ВЬЛКЬ : Н БР4ТНѢ : NЕГОВ[4]
3. red: ЛѸБѢNЬ : Н МЕДОШЬ Н ПРН
4. red: [Б]НЛЬ . . . ТЬКО VЕ
5. red: ПНС4NНЕ СНЕ ПОГѸБНТН ПРО
6. red: КЛЕТЬ БОГОМЬ : Н СНNОМЬ

Transkripcija:

..... i postavi bѣlѣgъ si sinъ mu Vъlkъ i bratiѣ njegov(a): Lubѣnъ (Ljubanъ), i Medošъ i Pri(b)ilъ. Tъko če pisanije sije pogubiti, prokletъ bogomъ i sinomъ!

Transcription et reconstitution:

Et cette pierre tombale fut dressée par son fils Vuk et par ses frères: Ljuban, et Medoš et Pribil. Maudit soit au nom de Dieu et du fils celui qui effacerait cette inscription!

Literatura i izvori:

Vid Vuletić-Vukasović, Viestnik 1890 (XII), 4—5, br. natpisa LXII; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 349, sl. 12; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 4, br. 4747. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku sljemenjaka se nalazi na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima u Košarićima kod Ugljevika. Prvi dio teksta je uništen, tako da se naziru pojedina slova.

314. Košarići kod Ugljevika (XV v.)

315. Đurđevac na Drini (XV v.)

314.

Transliteracija:

1. red: ꙗ СЄ ЛЄЖИ РꙗДОЄ
2. red: ПРИГОЄВИЧЬ
3. red: ОБРꙗДОВИЧ[Ь]'
4. red: ꙗ ПОСТꙗ[В]И БѢЛѢГЬ
5. red: МꙗТИ Т В РЬДИСꙗВꙗ

Transkripcija:

A se leži Radoje Prigojevičь Obradovič(ь). A postavi bѣlѣgь mati Trьdisava (Tvrdisava).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Radoje Prigojević Obradović. Ce fut sa mère Tvrdisava qui fit dresser cette pierre tombale.

Literatura i izvori:

Vid Vuletić — Vukasović, Viestnik 1888 (X), 72, br. natpisa XXXV; Ćiro Truhelka, GZM 1895 (VII), 349; Ljubomir Stojanović, S S Z N, knj. III, 4, br. 4746. Spomenik s natpisom je zagubljen ili uništen.

*

Neobična ploča s natpisom je nekad pronađena u Košarićima kod Ugljevika.

315.

Transliteracija:

1. red: + ꙗ СЄ ЛЄЖИ
2. red: ДꙗБИЖИВ
3. red: Ь МꙗРЬ'КОВ
4. red: ИЧЬ КОИ Дꙗ
5. red: НЬ ЛЄГ[ОХ]Ь Т
6. red: ИМЄ . . . Б[Р]
7. red: ꙗТЬ МОИ ВХ
8. red: КЬ ПОВИЛЄЖ
9. red: И

Transkripcija:

† A se leži Dabiživь Marъkovičь. Koji danь leg[oh]ь, time (me) b[r]atь moj Vukь povileži (pobileži).

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Dabiživ Marković. Le même jour quand je mourus mon frère Vuk fit dresser cette pierre tombale.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1964 (IX), 137—138, sl. 7. U 8. redu slovo Б urezano je pogrešno kao B. Revidirali smo natpis na terenu.

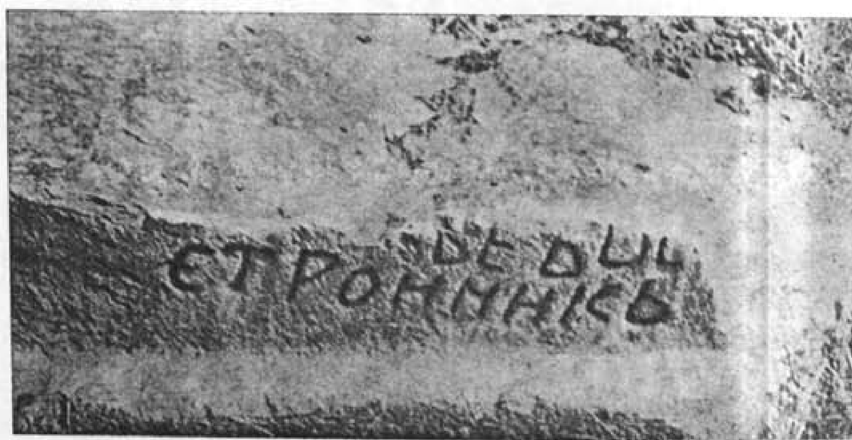
*

Spomenik s natpisom u obliku stupca se nalazi u blizini grada Đurđevca na Drini, i to na srednjovjekovnoj nekropoli sa stećcima.

316. Zgunja na Drini (XVI v.)

317. Zgunja na Drini (XV v.)

316.

Transliteracija:

1. red: ꙗ СЄ ΛЄЖ
2. red: Н ѠСТ
3. red: ОѢ ІКРЬ
4. red: [С]ТНѢN
5. red: Ь Nꙗ ЗГ
6. red: ꙋNО

Transkripcija:

A se leži Ostoѣ (Ostoja) Krъ(s)tiѣnъ na Zguno (Zgunju).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Ostoja Krstijan sur Zgunja (dans Zgunja).

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1964 (IX), 138—139, sl. 8; M. T. Okić, Südostforschungen B. XIX (1960), 124, № 432, fol. 84 verso. U našem natpisu riječ Kr(s)tiѣnъ se ne odnosi na monaha bosanske crkve nego na obično prezime koje i danas postoji u Bosni. Danas ova riječ dolazi pod imenom Krstjan.

*

Spomenik s natpisom u obliku stupa se nalazi u Zgunji na Drini.

317.

Transliteracija:

1. red: . . . Є С . . .
2. red: Є ТРОНNНІКЬ

Transkripcija:

. l . . s . . . e Trojnikъ ili .l . . s . . . et rojnikъ.

Transcription et reconstitution:

. . . . Trojnik (ou: rojnik).

Literatura i izvori:

Prvi je pronašao pomenuti natpis Dimitrije Sergejevski 1956. godine i upozorio nas na njega. Šefik Bešlagić, Naše starine 1964 (IX), 139—140, sl. 9. U natpisu se, po našem mišljenju, ne radi o krstjaninu, odnosno strojniku bosanske crkve jer prvo slovo u drugom redu nije ćirilsko C nego E. Zato smo se odlučili na pomenutu transkripciju prema uvidu na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi na srednjovjekovnom lokalitetu sa stećcima u Zgunji na Drini.

318. Podgradac kod Bratunca (XV v.)

DODACI

319. Strujići u Popovu polju (XVI v.)

318.

Transliteracija:

Istočna strana gornje površine ploče
1. red: СЄ ЛЄЖН ВОЛЬАЬНЬ ХМРЄ

Zapadna strana gornje površine ploče
1. red: А СЄ НА НЄМЬ СПОСТЪВН АAМѢЬН

Transkripcija:

Se leži Volьedьnь (Boljedanь), umre. A se na njemь spostьvi (spostavi) [kami] Damѣnь (Damjanъ).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Boljedan, mourut. Et ce fut Damjan qui dressa la pierre tombale pour lui.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, GZM 1959 (N. S. sv. XIV, Arheologija), 246, sl. 3. Slovo Б u imenu pokojnika je urezano pogrešno u obliku slova B. Revidirali smo natpis na terenu.

*

Spomenik s natpisom u obliku ploče se nalazi u pravoslavnom groblju u Podgracu kod Bratunca.

DODACI

319.

Transliteracija:

1. red: А СНЄ ОВА
2. red: Н КРСТА
3. red: БОЖНV (ili ВОЖНV)
4. red: КО

Transkripcija:

A sije ovaj krsta (krst) Božičko (Božička) ili Vožičko (Vožička).

Transcription et reconstitution:

Ceci est la croix de Božičko.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 41—42, sl. 1. Izgleda da je na spomeniku urezano ime Vožičko umjesto Božička.

*

Spomenik s natpisom u obliku kamenog krsta leži na nekropoli sa stećcima u selu Strujićima u Popovu polju.

320. Crnići kod Stoca (1564. g.)

321. Ljubljenica kod Stoca (XV v.)

320.

Transliteracija:

1. red: Ꙗ СЄ ЛЄЖН ОВДЄ
2. red: СТЄПКО РꙖДНВОЄ
3. red: ВНѢЬ ПОГРЄБЄ СЄ
4. red: ВЬ ЛЄТО ꙀВО

Transkripcija:

A se leži ovde Stepko Radivojevićь. Pogrebe se (= pokopa se) vь leto ZVO = 7072 (1564. g.).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Stjepko Radivojević. Il fut enterré l'année 1564 (7072).

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1964 (IX), 133—134, sl. 2. Revidirali smo natpis na terenu 1967. godine.

*

Spomenik s natpisom u obliku kamenog krsta se nalazi u Crnićima kod Stoca u blizini katoličkog groblja.

321.

Transliteracija:

1. red: † СЄ ЛЄЖН
2. red: ВꙊКОСꙖВЬ
3. red: ЧРЬПОВНѴЬ

Transkripcija:

† Se leži Vukosavъ Crъpovičъ.

Transcription et reconstitution:

† Ci-gît Vukosav Crpović.

Literatura i izvori:

Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 43—44, sl. 3. Revidirali smo natpis na terenu 1968. godine.

*

Spomenik s natpisom u obliku visokog sanduka leži na srednjovjekovnoj nekropoli u pravoslavnom groblju u selu Ljubljenici na području Hodova kod Stoca.

322. Fatnica (poslije 1519. g.)

323. Mrđanovići kod Gacka (XV—XVI v.)

322.

Transliteracija:

1. red: ꟼ CЄ ΛЄЖH
2. red: ШЄNꙀЄP (ili CICЄNⰄЄP)
3. red: ꟼ

Transkripcija:

A se leži Šenćera (ili Skendera?).

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Skendera (ou Šenćera).

Literatura i izvori:

Marko Vego, Sloboda, Mostar 1965, br. 46; Oslobođenje, 1966, primjerak od 30. X; Bekija kroz vijekove, 175—176; Šefik Bešlagić, Naše starine 1967 (XI), 42, sl. 2. Mislimo da se u natpisu radi o Šenćeru (Sankuru) koji je bio dizdar grada Roga kod Duvna 1519. godine.

*

Spomenik s natpisom se nalazi u starom muslimanskom groblju u Fatnici kod Bileće, i to iznad Pervanovih kuća.

323.

Transliteracija:

1. red: ꟼ CЄ ΛЄЖH
2. red: PꟼⰄOЄ
3. red: HBꟼN
4. red: HШЄ
5. red: BHꙀЬ

Transkripcija:

A se leži Radoje Ivaniševićь.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Radoje Ivanišević.

Literatura i izvori:

Zdravko Kajmaković, Naše starine 1964 (IX), 145, sl. 1. Upotrebljavamo faksimil Zdravka Kajmakovića. Grafija slova Ž i N dokazuje da natpis nije stariji od XVI vijeka.

*

Spomenik s natpisom u obliku kamene ploče se nalazi na lokalitetu Grčkom groblju (Brdo) u selu Mrđanovićima kod Gacka.

324. Kokorina kod Gacka (XV v.)

325. Kokorina kod Gacka (vjerovatno XVI v.)

324.

Transliteracija:

1. red: ꙗ СЄ ЛЄЖИ БРꙗЋКО
2. red: ПОСЛꙊЖИХ[Ь]
3. red: М БꙊ ПОVТЄNО

Transkripcija:

A se leži Braćko. Poslužih[ь] m[omu] b[og]u (ili milom bogu) počteno.

Transcription et reconstitution:

Ci-gît Braćko. Je servis loyalement mon Dieu.

Literatura i izvori:

Zdravko Kajmaković, Naše starine 1964 (IX), 147—148, sl. 4 i 5. Upotrijebili smo faksimil po Zdravku Kajmakoviću. Slovo V (č) je obrnuto urezano, dok je slovo Б položeno (mlađa grafija).

325.

Transliteracija:

1. red: ꙗ СЄ КРСТЬ МРꙗ
2. red: ТИЛꙗ СТЄПꙗNОВИЋꙗ

Transkripcija:

A se krstь Mratila (= Martina) Stepanovića.

Transcription et reconstitution:

Ceci est la croix de Martin (Mratil) Stepanović.

Literatura i izvori:

Zdravko Kajmaković, Naše starine 1964 (IX), 148—149, sl. 6. Upotrijebili smo faksimil po Zdravku Kajmakoviću.

*

Spomenik u obliku kamenog krsta se nalazi u pravoslavnom groblju u Kokorini kod Gacka.

REGISTAR GLAVNIH RIJEČI IZ TEKSTOVA

Ѣ, Ꙓ, br. 1, 6, 19, 21, 30, 52, 82, 117, 137—138, 143, 196, 205, 222, 227, 248, 253, 279, 308.
Ѣdanь, br. 187.
Ѣka, br. 293.
Ѣko, br. 205.
Ѣkobь, br. 292.
Ѣma, br. 63.
Ѣre, br. 282.
Ѣunak, br. 7.
Abrat (Obrad), br. 70.
Ahmat, br. 217.
akmori, br. 223.
ako, br. 279.
ali, br. 211.
amenь, br. 279.
aminь, br. 210, 245.
Ana, br. 83.
Andriaš Nikola, br. 100.
anima, br. 259.
anus, br. 267, 268, 274, 275.
apostolus, br. 208, 259.
april, br. 55.
arhiepiskop, br. 252.
arkandjel, br. 14.
a se (ovdje), brojevi: 3, 6—7, 9—12, 14, 16—18, 20, 24, 30, 32—34, 36—39, 41—42, 46—48, 52, 55, 57, 59—63, 65—66, 70—72, 74—84, 86—88, 90—96, 98, 101, 104—106, 109, 119—120, 123, 125, 131—132, 135—136, 138—144, 146, 148—150, 153, 157—161, 167—171, 173—178, 182, 183, 186, 188—189, 191—192, 194, 196, 198—199, 204, 207, 212—213, 215—216, 218, 220—224, 233, 234, 237, 239—241, 248, 249—250,260, 284, 289, 294—295, 298, 306, 311, 314—316, 320, 322—323, 325.
a sei, br. 5.
a sie, br. 2, 226, 287.
Assumptio, br. 28.
Avramь, br. 249.
azъ, azь, br. 44, 193, 252—254.
Azetlićь Radoe, br. 216.

banь, banъ, br. 1, 15, 24, 102, 182, 246, 252, 254.
bani (banici), br. 254.
Banovićь Trtišь, br. 221.
Baošić юrai, br. 178.
Barbara (Varvara), br. 26.
Baroević (?), br. 224.
baština, br. 32, 45, 58, 96, 103, 206, 215, 225—226, 281, 289.
Batalo, br. 257.
Batićъ, br. 245, 294.
Batnoge, br. 45.
Batrić Semirović, br. 164.
Batrićević Vukь, br. 157.
Bazilio fratar Ravnanin, br. 100.
Bѣloka, br. 247.
Bѣlomь, br. 177.
Bѣlopčelaninь Pribilь, br. 16.
beatus, br. 259.
Beoka, br. 186.
Bernardinus, br. 268.
Bielićь Vlaćь, br. 95.
Bihic . . (Bihiciensis), br. 271.
Bihichio (abl.), br. 266.
bilegь, biligь, bѣlѣgь, br. 45, 81, 93, 102, 187, 190, 204, 225—226, 230, 239, 245, 283—286, 289—290, 292, 295, 297, 301—305, 313—314.
Biliѣkь, br. 178.
Bilić Čuro (Đuro), br. 258.
Bilić Radoica, br. 279.
biskup, br. 100.
bitak, br. 276.
biti (razni oblici), br. 1—2, 21, 30, 36, 41, 82, 98, 132, 137—138, 143, 173, 179, 205, 207, 211, 217, 222, 226—227, 234, 239, 242, 252—253, 276, 279, 307—308, 310.
blag, br. 62, 98.
blago (novac), br. 13.
Blagoѣ, br. 81.
blagosoviti, br. 94, 100, 217, 225.
Bobanь Dobrilo, br. 103.
bogь (bog), br. 18, 58, 63, 75, 89, 94, 100, 108, 117—118, 129, 147, 166, 177, 192—193, 223, 232, 239, 252, 254, 256, 279, 288, 290, 299, 303—304, 308, 313, 324. 223, 227, 232, 238, 252, 254—256, 288, 290, 299, 303—304, 313, 324.
Bogačićь Bolašinь, br. 42, 44.
Bogavacь, br. 63.
Bogčin, br. 127.
Bogčinićь Radoe, br. 37.
Bogdanь, br. 6, 93, 211, 253, 293.
Bogdanićь Poznanь, br. 87.
Bogiša, br. 25, 308.
Bogosaličь Hotinь, br. 298.
boю (lok.), br. 225.
Bolьko, br. 309.
Boleradovь (pridjev), br. 304.
Bolunovićь Bogavacь, br. 63.
Boro Tomaš, br. 31.
Borovičić Breško, br. 41.

bosanski, bosanьski, bosanьsci, br. 15, 190, 224, 245, 251, 257.
Bosna, br. 1, 177.
bosti, br. 224.
Boško, br. 27, 100.
božastveni, br. 50.
boži, br. 15, 44, 53, 102, 107, 128, 133—134, 136, 147, 161, 190, 191, 192, 222, 223, 241, 244, 245, 251, 279.
Božidar, br. 34.
Božičkovićь Dobrilo, br. 111.
Božičьko, br. 248, 281, 319.
božie, br. 180, 221, 224, 242, 244.
božimь (= božijom), br. 222, 223, 241, 245, 251, 279.
Božihnić Milko (?), br. 242.
Božihninь, br. 236.
Bračko, br. 324.
Braiko, br. 30.
Braikovićь Bratьmio, br. 304.
Branьko, br. 113, 297.
Branković Mahmut, br. 225.
Branьkovićь Vlatko, br. 84.
Braѣ, br. 129, 311.
Braѣnь, br. 283, 288.
Braѣnovićь Zagorьcь, br. 138.
Branišatь (?), br. 294.
bratь, br. 25, 45, 74, 81, 85, 103, 111, 129, 138, 166, 202, 217, 223, 240, 242, 246—247, 283, 288, 294, 308, 315.
bratiѣ, br. 205, 248, 283, 297, 313, 318.
bratie, br. 138, 143, 215, 217, 227, 242, 279.
Brativoničь Ratko, br. 43.
Bratьmio, br. 304.
bratьo, br. 51, 117.
brѣtomь (bratomь), br. 92.
Bratolь (Bartolь), br. 304.
Bratosalić, br. 286.
Bretъ, br. 14.
Brsnićь Tvrdisavь, br. 187.
Brtoiѣ, br. 182.
Buccovich Iohanes, br. 273.
budučе, br. 255.
Bunьc (Rušovićь), br. 141.

capitaneus, br. 270.
caput, br. 268.
civitas, br. 271.
Crѣp, br. 80, 90.
cъrь, car, br. 18, 276, 281.
Chobasich Ioanes et Gaspar, br. 269.
corpus, br. 268.
crъki (crьkva), br. 14, 95.
crkvъ, br. 254.
cьrina, br. 29.
Crьničь Milьcь, br. 310.
Crьničanь, br. 190.
Crьnogoracь, br. 161.
Crьpovičь Vukosavь, br. 321.
Cvѣtko, br. 90.
Cvietko, br. 155.
Cvitchovich Luca, br. 271.

časь, br. 93, 283.
časna, br. 279.
časte (časti), br. 190.
četiri, br. 292.
četvrьto, br. 255.
či (čiji), br. 21, 179.
Čihorićь Nenьcь, br. 102.
činiti, br. 16, 46, 93, 130.
človѣkь, br. 95, 234, 276 (človik).
člověk, br. 223.
čoče (vok.), br. 98.
čoek, br. 77.
črьtati, br. 4.
Črѣpь, br. 142.
čtioče, br. 94.
čto, br. 217.
Čuro (Đuro), br. 258.
čuznome (tužnome), br. 191.
Ćeorgiѣ (Djeorgjija), br. 133.
Ćumoičь (Djumoičь), br. 202.
Ćurь (Đurь, Đura), br. 156.
Ćuróevićь Vukobrat (Djurdjevićь Vukobrat), br. 135.
Ćurenь Pukšićь (Djurenь Pukšićь), br. 60.
Ćurenovica (Djurenovica), br. 79.
Ćurko (Djurko), br. 122.

da, br. 2, 13, 15, 41, 126, 181, 200, 215, 217, 225, 255, 261.
Dabiša, br. 1.
Dabiživь, br. 53, 98, 102, 233, 306, 315.
Dabrѣ, br. 93.
Damѣnь, br. 318.
danь, br. 54, 81, 133, 194.
dar, br. 190, 276.
Dasa, br. 106.
dati, br. 124, 129, 254, 276.
davno, br. 89.
Deѣnь, br. 218.
delati, br. 136.
Dena, br. 162.
Desѣnь, br. 254.
deseto, br. 133.
Desivoi, br. 254.
despotov, br. 225.
diѣkь (diѥkь), br. 47, 147, 224, 257, 278, 291, 294, 297, 311.
dik (dijak), br. 52, 70, 78.
ditca (dica), br. 261.
Divacь, br. 241.
Divna, br. 2.
Divьnь, br. 16.
divica, br. 17, 53.
Dmitar (Dimitar), br. 15, 291.
dni, dьnь, danь, br. 11—12, 15, 19, 54, 102, 117, 128—130, 133, 158, 194, 245, 252, 283, 315.
doba, br. 132, 211, 217.
Dobrašinovićь Vukьšinь, br. 132.
Dobrilo, br. 103, 110—111.
dobri, dobrѣ, br. 45, 77—79, 82, 93, 117, 157, 172—173, 182, 184, 189, 211, 221, 245, 249, 252, 256, 276, 285, 310—311.
Dobriš Vukićević, br. 139.
dobro, br. 211.
Dobromvič (?), br. 203.
Dobrovoi Vlasnić, br. 47.
Dobru (Dabru), br. 150.
doći (razni oblici), br. 1, 84, 187, 202, 206, 245.
dogь (dokь), br. 29.
doge (dođe), br. 117.
dokle, br. 226.
dominus, br. 268, 274—275.
domь, br. 117, 206, 223 (doma), 253, 279.
Domьša, br. 211.
donijeti, br. 96.
Dopasci, br. 234.

dopasti br. 224.
Dorъloševićь Dragićь, br. 116.
dovesti, br. 81.
Dragъсь, br. 307.
dragi (3), br. 165.
Dragićь, br. 116, 253.
Dragilo, br. 234.
Dragiša, br. 70, 151, 234, 246.
Dragišić Cvietko, br. 155.
Dragišićь Vuѣrъ, br. 147.
Dragoѣ, br. 293.
Dragoe, br. 303, 311.
Dragoilo, br. 238.
Dragolevićь Nikola, br. 306.
Dragulinь, br. 286.
Dramešina, br. 248.
Draščićь Radivoi, br. 82.
Draškovićь Dabiživь, br. 306.
Draže, br. 252.
Dražeta, br. 130.
Draživo Ѥvikь Milъtenь, br. 102.
Dražnićь Trivko, br. 292.
drug, br. 117, 279.
drugovati, br. 96.
Drusanъ, br. 130.
družina, br. 93, 96, 205, 207, 211.
Dubčevićь Vukšь, br. 143.
Duboko, br. 245.
Dubrave, br. 36.
Dubrovnikь, br. 177.
Dučićь Radosavь, br. 90.
Duica, br. 146.
Duič, br. 258.
duh, br. 1, 14—15, 19, 52, 102, 175, 184, 211, 218, 222—223, 237, 245, 279.
duša, br. 124.
dva, br. 142, 217, 286.
dvorь, br. 15.
dѣdina, br. 128.
dѣhь (od glag. dijeliti), br. 15.

Farcasich Nicolaus, br. 272.
februarius, br. 274.
fides, br. 268, 272.
finis, br. 275.
fra (fratar), br. 100.
(fundament), br. 276.

Galčić Raćь, br. 101.
Gaspar, br. 269.
Gavro, br. 258.
gens, br. 268.
Georgie, br. 193.
Georgius, br. 274.
Gligorie, br. 144.
glasito (glasovito), br. 226.
godina, br. 100.
godѣ (godi), br. 234, 241.
Goduša, br. 306.
Goičinь, br. 283, 301.
Goisavь (Goisava), br. 178.
Golobovićь Voseoko, br. 305.
Golubača, br. 62.
Gombaličь, br. 191.
gospa, br. 100.
gospo Ѩ, br. 102; gospoѣ, br. 25, 178, 180, 186, 245.
gospoctvo, br. 224.
gospoća (gospođa), br. 23.
gospoda, br. 51, 190, 253.
gospodѣ, br. 84.
gospodičić, br. 212.
gospodinь, br. 15, 39, 93, 96, 102, 117, 159, 172, 182, 189, 190, 193, 222, 224, 234, 245—247, 249, 252, 253, 256, 279, 283.
gostь, br. 190, 249.
Gostь, br. 312.
Gostilaninь, br. 290.
gostolubstvo, br. 249.
govoriti, br. 227.
gradь, br. 159, 276.
Gradѣša, br. 252.
graditi, br. 100, 137.
gradome (gradom), br. 159.
gramatik, br. 249.
Grъčki, br. 190.
Grъdъ, br. 129.
Grъgurь, br. 10.
Grdomil, br. 128.
grebь, br. 126, 255.
grѣštni, br. 193.
greh, br. 147.
grob (greb), br. 8, 126, 136—137.
grobnica, br. 30, 279.
gromь, br. 118.
gromada, br. 254.
Gruba, br. 1.
Grubъсь, br. 295.
Grubačь, br. 34—37, 63—64, 67—68, 112.
Grubača, br. 218.

E = J, Je
e, br. 7, 15, 21, 31, 89, 150, 201, 217, 225, 242, 255, 279.
edъnь, br. 207, 249.
ega, ego, Ѥgo, br. 14, 251—252, 285, 295.
egda, br. 254.
egovь, br. 16, 129, 194, 234, 239—240, 304.
Ela, br. 83.
Elica, br. 157.
ene (jedne), br. 222.
eno, br. 194.
ere, br. 41, 58, 217, 253, 255, 279.
Erina, br. 72, 78.
esamь, br. 1, 279, 285.
evanćelisti, br. 22.

Iezus, br. 238.
Ilićь, br. 260.
imati, br. 276.
ime, br. 1, 10, 14—15, 18, 52, 58, 102, 129, 133, 175, 180, 184, 190, 192, 211, 218, 221—224, 237, 242, 245, 247, 256, 261, 279.
ino, br. 190, 251.
Ioanes, br. 269, 273.
Iohanes, br. 270.
Isatsich Iohanes, br. 270.
i se, br. 89, 222, 252.
isići, br. 242.
Isus, br. 100, 219, 229.
iudex, br. 271.
Ivan, br. 22, 58, 81, 149, 150, 168, 194, 205.
Ivaniš, br. 103, 109, 173, 276.
Ivaniševićь Radoe, br. 323.
Ivanko, br. 204.
Ivanović Juraj, br. 13.
Ivko, br. 85, 111.
Ivkovica, br. 72.
izgubiti, br. 29.
izibrani (izabrani), br. 276.
izъzidati, br. 276.
izidati, br. 279.

Hasanь, br. 217.

Hatelevićь Bogdanь, br. 93.
hercegь, 1, 193, 276.
Herakь, br. 32.
Herakovićь Raosavь (Radosavь), br. 62.
heres (lat.), br. 266—267, 269—271, 273.
hi (him = njima), br. 241.
hьčovek (čovjek), br. 217.
Hlapacь (ili Hlapa), br. 248.
Horićь Grьbьcь, br. 298.
Hotinь, br. 298.
hotjeti (razni oblici), br. 117, 189, 211, 227.
Hrabrenь Radoe, br. 49, 50.
Hrabrenь Radosavь, br. 55.
hramь, br. 50, 107, 134, 193.
Hramъko, br. 130.
Hrela, br. 206.
Hrist, br. 193, 219, 244, 249.
hristiani, br. 134.
Hristov, br. 22, 128, 133, 193, 224.
Hrničić, br. 285.
Hrvat, br. 276.
Hrьvatinь, br. 278.
hrvatski, br. 276.
Hržičić, br. 285.
htehь, hьtѣhь, br. 306—307.
htjeti, br. 227, 279.
Humko, br. 126.
Hungari, br. 275.

Kablovićь Milutinѣ, br. 306.
kada, br. 249, 306.
kьdi (kadi), br. 307.
kako, br. 1, 13, 124, 137—138, 172, 253.
kakovь, br. 279.
kalućerь (kaluđerь), br. 144.
kamenь, br. 2, 105, 189, 253, 311—312.
kamenica, br. 27.
kamenie, br. 209.
kami, br. 7, 13, 34, 42—43, 46, 51—52, 67—68, 134, 163, 166, 181, 197, 233, 228, 279, 306, 310.
kaminь, br. 21, 174.
Katalѣna, br. 25.
kaznьcь, kaznacь, br. 102, 178, 247.
ki (koji), br. 252, 276.
kiѣmь, br. 255.
kьči, kći, br. 102, 178, 186.
kipi, br. 31.
kleti, br. 41, 83.
Klučome (Klučomь), br. 159.
knezь, kьnezь, br. 4, 7, 24, 36, 39, 83, 95, 107, 114, 117, 129—130, 159—160, 187, 192, 207, 216, 222, 224, 245, 251, 256, 263, 276, 278.
ko (kao), br. 205.
ko (tko), br. 81, 304.
Kočerinь, br. 1.
koi, koъ, br. 20, 22, 138, 215, 217, 222—223, 225, 234, 239, 241, 253, 315.
koi no, br. 39.
Komlinovićь Ivanišь, br. 9.
Komlinovićь Pavo, br. 12.
Komlѣnović Pavao, br. 11.
konь (kodь), br. 96, 212, 222.
konьčina, br. 1.
kopati, br. 222.
Kopievićь Ozrinь, br. 224.
Korai, br. 289.
Kosača Pribisavь, br. 186.
Kosaričь Vrsanь, br. 20.
kosti, br. 51, 81.
Kotьmѣričь Radisavь, br. 229.
Kotromenovićь, br. 25.
Koučevъsko Zagorie, br. 254.
Koulinъ, br. 254.
kovačь, br. 13, 36, 46, 58, 70, 73, 104—105.
Kovačьpolaninь, br. 260.
krai, br. 202.
Kraikovićь Obradь, br. 110.
Kraina, br. 96.
kral (kralj), br. 1, 15, 102, 128, 245, 276.
kralevctvo, br. 224.
kralica (kraljica), br. 1.
kreti (krenuti), br. 83.
Krile, br. 254.
Krilićь Mileta, br. 58.
Krivoušiči Radivoi, br. 18.
krstь, br. 13, 59, 118, 154—156, 164, 319, 325.
Krьnѣ, br. 133.
Krъsmirъ, br. 14.
Krьstiѣnь, br. 316.
krьstiѣninь, br. 209, 254.
Krьstiѣšinь, br. 186.
krьvь, br. 242.
kuća, br. 178, 261.
kučьnica, br. 102, 105, 165, 178.
Kučmanič Vukosav, br. 38.
kui (koji), br. 29.
Kukulamovićь Veseoko, br. 279.
Kulьdukь, br. 310.
Kulinь, br. 252.
kupiti, br. 258.
Kurѣkь, br. 177.

lak, br. 62.
laus (lat.), br. 28.
lavь, br. 36.
Lazarь, br. 95.
leč (leći), br. 5, 58, 62, 89, 206, 226.
Leidisna, br. 309.
letь, leto, lѣto, br. 50, 53, 55, 114, 129, 153, 157, 158, 188, 193, 234, 239, 280, 320.
ležati (razni oblici), br. 1, 3, 5—7, 9—11, 16—18, 24, 30, 32—34, 36—40, 45—47, 51, 57—58, 60—63, 65—66, 70—72, 74—75, 77—84, 86—96, 98—99, 101—103, 106, 109, 110—111, 114—117, 119—120, 25, 131—132, 135—136, 138—144, 146—147, 150, 158, 159—162, 167—178, 182—184, 186, 191—192, 194, 196, 198—205, 207, 211—216, 218, 220—224, 227, 229, 233—237, 238—242, 245—250, 248, 252, 260, 263, 280—281, 284—287. 289,292, 294—298, 303—306, 309—312, 314—316, 318, 320—322, 323—324.
ležitь, br. 307.
litь, lito, br. 6, 255, 280.
Loiš, br. 15.
Luba, br. 48.
Lubeta (Ljubeta), br. 110.
Lubѣnь (Ljubenь), br. 313.
lubьviti, br. 211.
Lubica (Ljubica), br. 76.
ludi (ljudi), br. 16.
ludьmi (ljudima), br. 102.
Ludovicus princeps et rex Hungarorum, br. 275.
Luka, Luca (lat.), br. 22, 30, 31, 266, 271.
Lupčić Vukosavь, br. 175.
Lupko (Ljupko), br. 47.
Lupovčić Ninoe, br. 80, 175.

mѣ, br. 285.
Mѣšinić Mirisav, br. 189.
mađa (maja), br. 252.
Mahmut, br. 225.
maika, br. 207, 220.
maistor, moistrъ, br. 124, 129.
Maistorović, br. 85.
Maretinь (Martinь), br. 294.
Marica, br. 23.
Mariѣ, Maria, br. 53, 238.
Marina, br. 23.
Marko, br. 2, 22, 134.
Marьkovičь Dabiživь, br. 315.
Markovič Radona, br. 4.
Maroevićь Milutinь, br. 261.
Maršićь Ivanь, br. 6.
mart, br. 53.
Marta, br. 57.
Martinь, br. 161.
Mastanь, br. 15.
materь, br. 2, 124, 130, 157.
mati, br. 33, 83, 162, 214, 314.
Matia, br. 22.
Matiѣš, br. 276.
mѣsto, br. 247.
Medanь (Medana), br. 84.
Medošь, br. 313.
Medulinь, br. 115.
mene, mьnѣ, br. 1, 254.
metati, br. 194.
Mihailo, br. 14.
Mihoilo, br. 129.
Mihalь, br. 256, 294.
Mikuličićь юraj (Juraj), br. 276.
Miladinь, br. 297.
Milan, br. 194, 195.
Milašinь, br. 236.
Milьbrat, 297.
Milьсь, br. 310.
Milašinь, br. 236.
Milat, br. 179.
Milьtenь, br. 102.
Milcarić Tvrьtko, br. 215.
miles, br. 268, 270, 272.
Mileta, br. 58.
Miletičь Dragilo, br. 234.
Milgostь, br. 254.
mili, br. 108, 165, 209, 232, 242.
Milić, br. 70, 73.
Milićević Simo, br. 50.
Milko, br. 148, 170, 242, 297.
Mьılo, br. 97, 236.
Milobratь, br. 173, 297, 303.
Miloe, br. 296.
Miloiko, br. 166.
Miloradovićь Petarь, br. 56.
Miloradovićь Stipanь, br. 56.
Milosalićь (?), br. 224.
Milosavь, br. 227.
milostь, br. 63, 128, 190, 222—223, 241, 245, 279.
Miloševićь Stojsavь, br. 16.
Miloševićь Viganь, br. 1.
Milšь, br. 171.
Milut, br. 59.
Milutinь, br. 190, 261, 306.
Miobrat, br. 166.
Miodragь, br. 292.
Miogostь, br. 46.
Miotošь, br. 218, 222—233.
mirъ, br. 276.
Mira (Mirka), br. 4.
Mirisavь, br. 189.
Miroslavь, br. 15.
mirьski, br. 102.
Mirušić, br. 137.
misec, br. 53, 133.
misleće (misleći), br. 118.
Mišlenь, br. 249.
Mitran (?), br. 281.
Mitrović, br. 228.
Mitrovićь Vukša, br. 172.
mladь, br. 207, 232.
Mladinь, br. 287.
mlinica, br. 258.
mnѣ (meni), br. 193.
mnogi, br. 115, 117, 201, 206, 222, 223, 279.
moći, br. 1, 50, 63, 82, 117, 189.
moi (3), br. 45, 81, 93, 96, 117, 119, 132, 136 (moѣ), 146, 172, 174, 177, 193, 211, 222, 224, 241—242, 245, 255, 279, 315, 324.
moliti, br. 118, 193, 223, 253, 279.
molu (molju), br. 1, 51, 63, 82, 253, 279.
monahina (monahinja), br. 57.
more (može), br. 253.
moužь, br. 257.
Mratil (Martin), br. 325.
Mrьčićь Ivanь, br. 150.
Mrьčićь Milobratь, br. 173.
Mrьkšićь Radoe, br. 118.
mrьtavь, br. 112, 173, 222.
mužь, br. 36.
nade (glagol), naći, br. 247, 254, 276.

naiboli (najbolji), br. 36.
naimlѣdii (najmlađi), br. 304.
nakon, br. 100.
napokoni, br. 176.
Napovištь (?), br. 52.
nastupati, br. 1, 253.
natalis (lat.), br. 267.
natom (= zatim), br. 182.
navesti, br. 166.
navidѣnь, br. 224.
nь, br. 6, 25, 33, 253, 305, 311, 318.
ne (njen), br. 102.
nebo, br. 22.
nebesni, br. 18.
neci, br. 97.
nega, nego, br. 252, 310, 320.
negovь (3), br. 5, 14—15, 119,129, 194, 223, 251—252, 261, 283, 305, 311, 313.
neh (ne htjeh), br. 222.
neka, br. 41, 58, 81, 124, 157, 164, 166, 215, 242, 276.
nemь, nemъ, br. 134, 292, 295, 297, 305, 311.
Nemana (Nemanja), br. 19.
nemati, br. 22, 115.
nemoite (imperativ), br. 51.
Nenad, br. 174.
nenavist, br. 276.
Nenьсь, br. 102.
nesmь, br. 6.
Nesьpina, br. 247.
nestati, br. 115.
neti (nećak), br. 24.
nevista, br. 279.
nevѣsta, br. 102.
nezaimit, br. 242.
ni, br. 211, 222.
niedan, br. 251.

nika (grč. glagol), br. 50.
nikada, br. 115.
Nikola, br. 24, 50, 70, 100, 120, 306.
Nicolaus, br. 272.
nimь, br. 223, 261.
Ninoe, br. 80.
ništa, br. 6, 115.
nitkorь, br. 222. 261.
niю (njihove), br. 128, 261.
nobilis dominus, br. 274.
noga, br. 222, 279.
Nosakovićь Vukašinь, br. 220.
nou (nju), br. 254.
Novaković Dragoilo, br. 238.
Novakovićь Prьžovь, br. 235.
novi, br. 253, 312.

o, br. 126, 238.
oba, br. 105.
Obar, br. 256.
obidehь, br. 206.
obići, br. 223.
oblast, br. 22.
obnoviti se, br. 50.
Obradь, br. 64, 83, 110, 254, 284, 285.
Obradović, br. 30, 314 (Radoe).
Obradovićь Ivko, br. 111.
obrazъ, br. 254.
oće (hoće), br. 276.
oderati, br. 224.
ograditi, br. 157.
Ohmučaninь Draže, br. 252.
oidohь, br. 211.
okriliti, br. 224.
Oliverovićь Pokraѣсь, br. 117.
omnipotens (lat.), br. 28.
omraziti se, br. 211.
omrь (umrь), br. 233.
onь, br. 251, 253.
ophoditi, br. 22.
Opodinovičь Stoѣn, br. 183.
Oprašićь Radivoi, br. 225.
opus, br. 275.
osamь, br. 2.
ostati, br. 223.
Ostoѣ, br. 1, 97, 181, 264, 316.
Ostoišt (Ostojić), br. 264.
osvetiti, br. 172.
Oškopica Suliman, br. 230.
ot (od), br. 222, 258, 276.
otacь, br. 1—2, 14—15, 22, 50, 52, 66, 75, 102, 157, 174—175, 184, 195, 211, 218, 222, 223, 237, 245, 253, 279, 289, 304.
otidohь, br. 207.
o to (u to), br. 19, 254.
ovai (3), br. 105, 137, 166, 174, 181, 194, 215, 217, 229, 258, 298, 319.
ovće (ovdje), br. 200.
ovde, br. 320.
ovdi, br. 97, 187, 228.
ovdie, br. 281.
Ozrѣnovičь Bogdanь, br. 211.
Ozrѣnovićь Stѣpanь, br. 213.
Ozrьko, br. 311.
Ozrinь, br. 224.
ožalostiti, br. 117.

pabrat, br. 70.
pametь, br. 144.
pasti (prolaziti), br. 252.
pastorakь, br. 311.
Pavao, Pavle, br. 11—12, 26, 88, 163, 222—224.
Pavica, br. 14.
Pavko, br. 51.
Pavlović Ivan, br. 8.
pax, br. 274.
pečaonь, br. 211.
Perovica, br. 61.
Petar, Pero, Petrus, br. 26, 44—45, 56, 74, 114, 167, 194, 208, 259, 267.
Petko, br. 74, 289.
Petoivićь Pribislavь, br. 182.
Petrovićь Marko, br. 2.
Petrović Vukac, br. 42.
Petrovo pole, br. 225.
Pićevićь Radivoi, br. 91.
Pićevićь Radosavь, br. 91.
Pićevićь Vukacь, br. 91, 92.
Pilat, br. 154.
pisanie, br. 313.
pisati (razni oblici), br. 4, 7, 13, 15—16, 20, 24, 29, 42, 47, 52, 58, 64, 66, 69—70, 76—79, 100, 104, 110—111, 121, 148—149, 160, 182, 185—186, 188, 195, 199, 204—205, 207, 210—211, 217, 224—225, 228, 229, 234, 239, 243, 249, 252—254, 255, 257, 278—280, 291, 294, 297—298, 301, 306, 308, 310, 311.
plѣniti, br. 254.
Plavac, br. 111.
pleme, br. 2, 5.
plemeniti, br. 1, 3, 11—12, 16, 24, 32, 47, 58, 62, 91—92 101, 174, 182, 207, 218, 221—222, 227, 229, 233—235, 237, 239—240, 242, 245, 248, 257, 278, 284, 285—288, 290—292, 297, 298, 301, 303—306, 309, 312.
Pliščićь Viganь, br. 199.
Pliščićь Vukosavь, br. 160, 199.
po, br. 249.
pobѣlѣžiti, br. 224.
pobiližiti, br. 39, 222, 315.
pobiti (živjeti), br. 306.
poboliti se, br. 245.
poći, br. 211, 252.
počivalište, br. 137.
počivati, br. 107, 112, 123, 227, 244, 293.
počten (3), br. 12, 39, 187, 206, 218, 226, 255, 324.
počteni (poštenju), br. 117, 276.
počtenie, br. 178.
pođi, br. 211, 252.
podь, br. 1, 159.
Podъgorѣ, br. 254.
podiliti, br. 117.
podružie (žena), br. 53.
podrьžati, br. 22.
poe (pođe), br. 1.
pogibohь, br. 13, 39, 159, 182, 190, 215, 223, 225, 283.
poginuti, br. 13, 159, 253.
poglavitь, br. 276.
pogrebati se (pokopati se), br. 320.
pogubiti, br. 276, 290, 303—304, 313.
pohvalni, br. 99.
Poimilićь, br. 2.
poiskati, br. 2.
poiskati, br. 224.
pokamenovati, br. 83.
pokoenь, br. 179.
pokoište, br. 285.
Pokraѣсь, br. 117.

pokriti, br. 258.
polьgь, br. 247.
Poleta, br. 130.
Polihrani Ꙑ, br. 102.
Polovina, br. 150.
položiti, br. 252.
pomen, br. 174.
pomeniti, br. 94, 194, 223 (pomenuti).
pomilovati, br. 63.
pomoćь, br. 102, 222—223, 251, 274, 279.
pomoći, br. 75, 308.
Pomočanь, br. 24.
pomoliti se, br. 193.
pomoštiю, br. 102.
ponoviti, br. 56, 134.
popirati, br. 279.
popь, br. 53, 127, 134, 162, 229, 252, 301.
Popovlьnь, br. 64.
porikьlo, br. 128.
porod, br. 100.
posilniti, br. 211.
poslie, br. 255.
poslužiti, br. 222, 245, 324.
postati, br. 206.
postaviti, br. 25, 45, 81, 84, 93, 102, 150, 165, 174, 239—240, 245, 248, 251, 253——254, 279, 283—286, 288—290, 292——295, 297—299, 301, 303—306, 308, 310, 311, 312, 313—314.
potrьti, br. 15.
pozidati, br. 247.
Poznanь, br. 87.
pragъ, br. 254.
pravda, br. 117.
pravi, br. 253.
pravikь (pravihь), br. 234.
praviti, br. 181, 217, 222.
pravo, br. 93, 241.
prѣbihь, br. 150, 226.
Prѣhtenь, br. 311.
prѣkratiti, br. 211.
Prѣradь, br. 297.
prѣstaviti se, br. 53, 219, 128, 133, 219.
prѣtresati, br. 51.
Prьvko, br. 290.
prьvovѣrni, br. 128.
Prьžovь, br. 235.
premestiti, br. 215.
Prian, br. 263.
priѣtelь, br. 29.
priѣti, br. 117, 178.
Pribčevićь Vlkan, br. 243.
Pribilь, br. 16, 119, 303, 313.
Pribilovićь Dobrilo, br. 110.
Pribilovićь Radovanь, br. 242.
Pribilšь, br. 128.
Pribisalićь Rade, br. 172.
Pribisavь, br. 94, 186.
Pribislavь, br. 182, 229.
pričista, br. 190.
pridati, br. 255.
pridь, br. 249.
prideš (od glagola prići), br. 249.
Prigoevičь Radoe, br. 314.
Primilovićь Milosavь, br. 227.
primiti, br. 190.
prinapisati, br. 194.
princeps, br. 275.
Pripčinićь Milatь, br. 179.
prirediti, br. 249.
pristati, br. 178.
pristupiti, br. 279.
priteški, br. 54.
pritoriti (prituriti), br. 41.
privaliti, br. 217.
probiti, br. 124.
proiti, br. 217.
Prohorie, br. 252.
prokleti, br. 5, 15, 83, 95, 96, 215, 313.
Prokopie, br. 252.
Protazie, br. 252.
prost, br. 181.
prostiti, br. 147, 166.
Prozračasь, br. 11, 12.
pugna, br. 272.
Pukšićь Ćurenь (Đurenь), br. 60.
pusьka (puška), br. 41.
pustь, br. 253.
putь, br. 124.

Raѣ, br. 253.
Rѣčica, br. 242.
rabь, ravь, br. 15, 44, 107, 128, 133, 136, 147, 161, 191—193, 203, 249.
raba, br. 53, 102, 244.
Rabrenь Vukićь Dolinovićь, br. 176.
Raćь, br. 101.
radь, br. 173.
Rada, br. 145, 244.
Radača, br. 102.
radѣnou, br. 277.
Radѣnou, br. 277.
Radan, br. 174, 196, 211.
Radašinь, br. 209, 227.
Rade, br. 172.
radi, br. 217.
Radičь, Radѣč, br. 13, 58, 70—71, 75, 93, 107, 178, 195, 198, 202, 205, 251.
Radičevićь Radosavь, br. 40.
Radihna, br. 99.
Radilović Ahmat i Hasan, br. 217.
Radinacь, br. 290.
Radisavь, br. 174, 229, 291.
raditi, br. 31.
Radivac Pilat, br. 154.
Radivoevič Mirko, br. 4.
Radivoevićь Stepko, br. 320.
Radivoi, br. 18, 36, 82, 92, 226, 260.
Radmilь, br. 290.
Radoѣ, br. 188, 216.
Radoe, br. 20, 37, 44, 45, 47, 50, 104—105, 109, 111, 118, 121, 129, 181, 203, 212, 216, 251, 253, 312, 314, 323.
Radoevičь Braѣ, br. 311.
Radogostić Ibrela, br. 206.
Radogostić Hrela, br. 206.
Radoi, br. 169.
Radoica, br. 279.
Radohna, br. 254.
Radohnićь Pavko, 51.
Radomilь, br. 257.
Radomirь, br. 129, 237.
Radona, br. 4, 136, 159.
Radonićь Vukan, br. 201.
Radosalić Prѣhtѣnь, br. 311.
Radosalićь Radičь, br. 58.
Radosalićь Stipko, br. 89.
Radosava, br. 33, 113.
Radosavь, br. 40, 55, 58, 62, 90—92, 112, 124, 291.
Radoslavь, br. 15, 112, 192.
radostь, br. 31.
Radovacь, br. 29, 298.

Radovanь, br. 5, 209, 242, 298.
Radovanić Milut, br. 59.
Radovanovićь Dabiživь, br. 98.
radovati se, br. 20.
Rьdiša, br. 145.
Radovčić Raško, br. 161.
Radovićь Pavao, br. 88.
Radovinь, br. 298.
radue (raduje), br. 20.
Radun, br. 300.
Raičeva, br. 145.
Raiko, br. 210, 248, 289.
Raiković Petko, br. 289.
raka, br. 129—130.
Rakoivić Radovan, br. 5.
Rama, br. 260.
rana, br. 68.
Raško, br. 161.
Raško Һ br. 86.
Raškoe, br. 312.
Ratьnьčevitь Desѣnь, br. 254.
Ratko, br. 43, 292.
Ratkovićь Radona, br. 159.
Rato, br. 79.
Ravnanin, br. 100.
razmeniti, br. 242.
razmirni, br. 96.
Rѣčica, br. 242.
Rebrovich Petrus, br. 267.
remedium, br. 259.
Repach (Ripač), br. 270.
rex, br. 275.
rika, br. 22.
rimski, br. 276.
rodь, br. 110, 190, 234, 239, 279, 288.
roditi se, br. 31, 93.
roinikь (?), br. 317.
rošstvo, br. 224.
rovati, br. 217.
Rudi (od Ruda), br. 54.
ruka, br. 41, 81, 215, 222, 225.
Rušovićь Bunьсь, br. 141.
Ruža, br. 215, 220.

sѣći, br. 224, 228.
sь, sъ, br. 102, 129.
sьzidati, br. 50, 252.
sa, br. 54.
sad, br. 112.
sade, br. 21.
sagibohь, br. 96.
sai, br. 93, 181.
samь, br. 102, 251.
Sandalь, br. 11, 12, 117, 159.
Sanko, br. 102, 178.
sapisati (zapisati), br. 134.
saraniti (sahraniti), br. 173.
sartor, br. 266.
sazidati, br. 276.
sьbluditi, br. 253.
sьdamь, br. 284, 305.
sѣče, br. 34—37, 63, 67—68, 228.
sѣc, br. 179.
se, br. 1, 7, 13, 15—16, 20, 29, 35, 37, 42, 47, 52, 56, 58—59, 63—64, 67, 81, 94, 102, 110—111, 114, 116, 122, 127, 136, 154, 180, 192, 195, 197, 205, 207, 210——211, 222, 224, 229, 234, 236, 243, 245, 251—253, 256, 261, 263, 276, 278—280, 285, 292, 294, 297, 301, 303—304, 307, 309—311, 318, 321, 323, 325.
sebѣ, br. 247.
seče, br. 204.
sde (zde), br. 293.
sego, br. 107.
sei, br. 5, 36, 40, 115, 117, 155—156, 162, 165, 286.
sekьtebarь, br. 133.
selѣhь, br. 19.
semь, br. 50.
Semirovićь Batrić, br. 164.
semo, br. 252.
Semoradь, br. 66, 69—70, 76—78.
Semunović Boško, br. 27.
sѣnь (sjena), br. 127.
sepulcrum, br. 270.
sepultura, br. 266—267, 269—273.
sestra, br. 83, 102, 210.
sgrišiti, br. 29.
shi (si), br. 285.
sьi, br. 286.
si, br. 8, 21, 45, 50, 54, 103, 107, 118, 134, 137, 163, 187, 204, 207, 225, 230, 233, 245, 279, 284—285, 289—290, 292, 303—304, 313.
siče, br. 66, 69—70, 73—75, 79, 254.
sie, br. 30, 45, 51, 87, 99, 107, 138, 147, 172, 184, 201, 203, 226, 287, 313, 319.
sieče, br. 58, 79, 225.
siemь (ovim), br. 285, 313, 319.
siga, br. 293.
Sima, br. 258.
Simo, br. 50, 135.
sinь, br. 1, 2, 10, 14—16, 24, 45, 47, 50, 52, 56, 64, 80, 81, 83—84, 90, 92—93, 99, 102, 103, 113—114, 119, 121, 129, 142, 161, 166, 173—175, 184, 193, 195, 199, 207, 211, 215, 217—218, 220, 222—223, 227, 234, 236—237, 239, 245, 251, 253, 279, 284—286, 292—293, 297—298, 301, 303—305, 310—313.
sinovacь, br. 44, 110.
siѫ (zamj.), br. 254.
Skendera (?), br. 322.
Sladimѣ (ili sladi mѣ), br. 284.
Slѣpičištъ, br. 254.
slѣšti (sleći), br. 253.
slava, br. 100, 108, 177, 178, 252—253.
slavьnago, br. 19.
slavъnъga, br. 130.
slavan (3), br. 245, 255.
sloboda, br. 177.
sluga, br. 93, 102, 117.
služba, br. 39, 172, 224.
služiti, br. 1, 12, 93, 179, 182, 184, 223, 234, 241, 245.
smerni, br. 107.
smrьtь, smrѣtь, br. 117, 211, 224.
spomeniti, br. 249.
spostaviti, br. 318.
Sracinь, br. 160, 199.
srbьski, br. 224.
Srbišinь (?), br. 227.
Stana, br. 79, 180.
Stap Һ n (?), br. 52.
star, br. 217, 252.
stati, br. 118, 226.
staviti se, br. 261.
staza, br. 252.
steći, br. 13, 255.
Stefan, br. 193.
Stepanović Mratil (Martin), br. 325.

Stěpanь, br. 24, 46, 213, 224, 254.
Stěpko, br. 222.
Stepko, br. 320.
Stiepanov, br. 31.
Stipan, br. 1, 45, 56.
Stipьko, br. 89, 102, 207.
Stivchovich Bernardinus, br. 268.
sto, br. 56.
Stoěnь, br. 183, 240, 250.
Stoisavь, br. 16.
strěc, br. 243.
strina, br. 279.
su (sa), br. 234.
suidiě, br. 252.
Suliman, br. 230, 281.
sužanъ (sužanj), br. 20.
svaditi se, br. 1.
svěštati, br. 252.
svak, br. 132.
svet (3), br. 1, 14—15, 19, 26, 50, 52, 58, 95, 100. 102, 175, 184, 193, 211, 218, 222, 237, 245, 252, 279.
svět, svit, br. 191, 207, 281, 285.
svetie, br. 22.
Svibьničaninь, br. 303.
svo, br. 233.
svoi (3), br. 1, 3—4, 11—12, 16, 18—19, 24—25, 32, 39, 45, 47, 58, 62, 91—92, 95—96, 101—103, 159, 165, 174, 178, 182, 205—207, 210, 215, 218, 220—221, 225, 227, 229, 233—235, 237, 240—243, 245, 247—248, 249, 251, 253—254, 256, 276, 279, 281, 284—289, 291—293, 300, 304—306, 309.
svu, br. 22.

š (s), br. 13, 110, 261, 283.
Šenćera (?), br. 322.
Širiničь Radoslavь, br. 192.
štahu (šćahu), br. 252.
ta (= te), br. 276.

tada, br. 306.
tьgi (tada), br. 307.
tai (3), br. 1, 81, 155, 211, 255, 310, 315.
takav, br. 276.
taki, br. 276.
taknuti, br. 96.
tako, br. 98.
Tanorovo, br. 84.
Tarahь, br. 63.
Tasovčićь Milko, br. 170.
tast, br. 25.
Tatić, br. 280.
temь (timь), br. 179.
tepьčiě, br. 102, 257.
tere, br. 276.
ticati, tikati, br. 82, 95.
Tihьmilits (Tihьmilićь) Dragьсь, br. 307.
tko, tьko, br. 5, 15, 54 (kto), 83, 96, 150, 177, 215, 217, 242, 290, 303,313.
Tiěn (?), br. 280.
tišusto, br. 134.
titor (ktitor), br. 107.
Tobia, br. 38.
toi (to, tu), br. 36, 132, 211, 217, 201, 255, 301, 315.
toliko, br. 117.
Tomaševo, br. 31.
trěbъinъski, br. 129.
Trědanovićь StapH n (?), br. 52.
Trьdisava, br. 314.
Trьdoe, br. 301.
treti (treći), br. 133.
Trivko, br. 292.
Trkosić Duica, br. 146.
Trković Ivanь, br. 168.
Trkovićь Petarь, br. 167.
Trković Radoi, br. 169.
Troica, br. 190.
Troinikь, br. 317.
Trtišь, br. 221.
truditi se, br. 50.
tuči (tući), br. 226.
tučin (tuđin), br. 5.
tuga, br. 177.
tui (tu), br. 112, 224.
Tumovu (Tomovu), br. 7.
tumulus, br. 268.
Tupьković Dragoe, br. 303.
Turca (lat.), br. 272.
turski, br. 276.
tuždi (tuđi), br. 311.
tvarati (stvarati), br. 129.
tvoi, br. 63, 190.
Tvrьdisavь, br. 187.
Trьdisava, br. 314.
Tvrьděnovičь Prěradь, br. 297.
Tvrьdko, br. 182.
Tvrьdoevičь Braě, br. 311.
Tvrьtko, br. 1, 15, 102, 204, 215, 245.

Ubećinь Marica, br. 23.
ubiti, br. 41, 118, 172, 177, 222, 242.
Ublia Vetio Rada, br. 244.
učiniti, br. 242, 255.
učrьtati, br. 12.
Učukalo Gavro, br. 258.
Ugarakь, br. 207.
Ugarьčićь Stipko, br. 207.
ugarьski, br. 15, 276.
Ugri, br. 1.
ugotoviti, br. 279.
ukopati, br. 223—224.
Umko, br. 123.
umr, umrьe, umre, vъmrě, br. 31, 129, 217, 311, 318.
umriehь, br. 132, 155.
umrěhь, br. 93, 97, 211, 306, 310, 311.
umrьhь, br. 224.
umriti, br. 253, 255.
unukь, br. 204, 236, 304.
uredba, br. 249.
urunъ, br. 14.
usići, br. 2, 13, 33, 70, 166 (usiće), 223.
usieče, br. 27, 51, 99.
usěče, br. 81, 104—105, 306.
Utolovičь Stoěnь, br. 240.
uzeti, br. 150.
uzmožni, br. 257.
uzurь (uzorь), br. 217.
uzvući, br. 209, 255.
uzvučenie, br. 255.

va (vь, vъ, v), br. 1, 15, 18, 50, 52—53, 58, 102, 114, 116—117, 128, 129, 175, 180, 184, 190, 192—193, 199, 211, 215, 218, 222, 223—224, 237, 242, 245, 252——253, 256, 276, 279—280, 320.
vai, br. 194.
Valahovićь (Vlahovićь) Radosavь, br. 58.
vъmrě, br. 129.
Vianovićь (Banovićь) Božiőko, br. 248.

11

Vare (Varvara), br. 252.
Varda, br. 21.
Vasile (Vasilije), br. 280.
vasьkrьsnutѣ, br. 22.
veče, br. 84.
večerie, br. 133.
večna, br. 144, 174.
vele (mnogo), br. 89.
veli (veliki), br. 129, 190, 217, 251—252.
veli (govori), br. 179.
velki, br. 18, 155, 247.
velkomučenik, br. 193.
vѣ (zna), br. 242.
vѣsti (znati), br. 253.
vѣranь (3), br. 93, 182, 234, 241, 245, 251.
vьzdvigoh, br. 193.
veomi (veoma), br. 211, 253.
Verbosanie (genitiv), br. 208.
Verьković Branko, br. 297.
Veselica, br. 61.
Veselimovićь Mihalь, br. 294.
Veseoko, br. 279, 292, 305.
vi, br. 1.
vi (vama), br. 51.
vični, br. 279.
viditi, br. 94, 138.
vidito (znano), br. 172.
Vidoević Dragiša, br. 151.
vidomo, br. 190.
viekь, br. 108.
Viganь, br. 1, 103, 199.
vikati, br. 308.
vino, br. 22.
vir (lat.), 266, 273.
vira (vjera), br. 178.
virno, br. 12.
Visoko, br. 245.
Visori, br. 286—288.
višnji, br. 178.
vitezь, br. 187, 221, 226.
Vitko, br. 3.
Vitoe, br. 165, 197.
Vlać, br. 66, 95.
Vlaćevićь Vlatko, br. 222—223.
Vlaćevićь Vukosavь, br. 96.
Vlaćević Vukobrat, br. 136.
Vlačь, br. 43.
Vladava, br. 214.
vladicѣ, br. 193.
vladikovka, br. 78.
Vladimir, br. 228.
Vladisalić Radič, br. 75.
Vladisalić Vlać, br. 66.
Vladisava, br. 17, 261.
Vladislavь, br. 24, 25, 128.
Vlaho, br. 142.
Vlahovićь Črѣpь i Raško, br. 142.
Vlahovićь Radosavь, br. 58.
Vlahovičь Vlačь, br. 43.
Vlasnić Lupko, br. 47.
vlasteo (vlastelь), br. 117, 190.
Vlatko, br. 77, 84. 222—223, 299.
Vlatkovica, br. 76.
Vlatkovićь Radivoi, br. 36.
Vьlkь, br. 313.
Vlkan, br. 243.
Vьlkьsь, br. 239.
voevoda, br. 11—12. 15. 29. 44—45. 48. 49—50. 55. 56. 93. 96. 117. 159. 161. 167, 168—169, 178, 189, 218, 222—224, 226.
Vogčinь (Bogčinь), br. 207.
Vogdanь (Bogdanь), br. 248.
Voislava, br. 254.
Vokašinь, br. 185—186.
Volьdьn, br. 318.
volini (voljeni), br. 234.
volы, br. 252.
vozlьiibleni, br. 252.
Vrьhь, br. 285.
vrьhu (prijedlog), br. 242.
Vratьko, br. 102.
vreme, br. 117.
vrime, br. 1, 36, 276.
Vrsanь, br. 20.
Vrsil (?), br. 280.
vsakь (svakь), br. 211, 276.
vsi (svi), br. 190, 233, 253.
vsoi, br. 211, 276.
Vuѣnь, br. 247.
Vučićь, br. 177.
Vučićь Radičь, br. 71, 177.
Vučihnićь Vukacь, br. 94.
Vučina, br. 157.
Vučosav, br. 134.
Vuѣ, br. 161.
Vuk, br. 66, 83, 157, 256, 313, 315.
Vukacь, br. 42, 91, 92, 94.
Vukacь Tvrtko, br. 204.
Vukan, br. 201.
Vukanovićь Radovacь, br. 29.
Vukasь, br. 85.
Vukava, br. 245.
Vukašinь, br. 220, 253.
Vukčićь Božidarь, br. 34.
Vukčić Petar, br. 74.
Vukčićь Radivoi, br. 92.
Vukčićь Radosav, br. 91.
Vukčićь Vukićь, br. 33.
Vukdragovićь Nikola, br. 120.
Vukićь, br. 33, 65, 176, 220.
Vukićević Dobriš, br. 139.
Vukićevićь Ivanь, br. 81.
Vukićevićь Humko, br. 126.
Vukićevićь Radosav, br. 124.
Vukman, br. 200.
Vukmanović Radič, br. 198.
Vukmirь Milko, br. 148.
Vukobrat, br. 135, 136.
Vukocamić Erina, br. 78.
Vukosalićь Sracinь, br. 160, 199.
Vukosavь, br. 38, 96, 99, 131, 160, 175, 199, 283, 321.
Vukovićь Grьgurь, br. 10.
Vuković (Vouković) Radoe, br. 44.
Vukovićь Vlatko i Vukac, br. 7, 77.
Vuksanovica Luba (Ljuba), br. 48.
Vukša, br. 68. 143, 172.
Vukьšinь (Vokašin), br. 32, 132, 162, 185, 186.
Vumić Vukić, br. 65.
vureba (vreba), br. 36.
vьzdići, br. 193.

z (s), br. 85, 111, 251.
začь (zato), br. 276.
Zagorьсь, br. 138.
Zagorie, br. 254.
zьpisati, br. 252.
zapriešta, br. 22.
zato, br. 253.
zdravie, br. 129, 254.
Zečlić (ili Zemlić) Vukosavь, br. 131.

zde, zede (= zde), br. 194, 244.
Zeliѣ, br. 79.
zemla, zimla, br. 6, 16, 22, 24, 182, 205—207, 222, 223, 226—227, 229, 233—235, 237, 239, 240, 242, 245, 248, 276, 284—287, 291, 293, 297—298, 301, 304—306, 309, 311.
Zemlićь Radoѣ, br. 216.
Zguno, br. 316.
zidati, br. 14, 129, 202, 252, 254, 256.
zlamenie, br. 94, 138, 251.
zlatarь, br. 241.
zlo, br. 118, 211.
Zloušićь Radiša, br. 7.
zmilosni, br. 18.
znati, br. 2, 13, 16, 29, 41, 54, 58, 81, 124, 126, 157, 164, 166, 177, 200, 211, 215, 255.
Zot, br. 114.
zoviše (zvaše), br. 276.
zovomь, br. 53, 102.
zvati, br. 276.

žaliti, br. 205, 207, 211, 279.
žalostь, br. 31, 155, 217.
žao, br. 132.
že, br. 50.
želeti, br. 191.
žena, br. 14, 29, 61, 79, 129, 194, 241, 252, 261.
žihь, br. 190, 285.
žiti, br. 255.
žitie, br. 190.
žito, br. 22.
živь, br. 22, 173, 222, 245, 308, 310—311.
živihь, br. 6.
živismo, br. 255.
životь, br. 51, 117, 150, 209, 241, 254, 255, 279.
žun (jun), br. 100.
župa, br. 14.
županь, br. 18, 19, 24, 39, 102, 115, 128—129, 133, 174, 178, 224, 254.
županica, br. 54.
Županović Pavao, br. 163.

Юnakь, br. 77, 82, 99, 211, 217.
Юnotićь Dragoe, br. 303.
Юradićь, br. 282.
юrai, br. 13, 212, 276.
юriѣ (gen.), br. 178, 252.
юrie, br. 178.
Юrьievićь Radosavь (Iюrьievićь), br. 191.
Юrisalićь Radomirь, br. 237.
юroe, br. 39.
юroiѣ, br. 252.
Ѭ (ju), br. 14.

11*

SPECIJALNI GLASOVI

Ь:

Broj natpisa:

1—7, 9—13, 15, 16, 18, 19, 23—25, 27, 29, 31—47; 49—53, 55, 56, 57—60, 62—64, 67, 68, 70, 77, 78, 80—85, 87—99, 101—105, 108, 110—121, 124, 126—129, 131—133, 135, 137, 138, 141—144, 147—150, 154—157, 159—161, 164, 166—168, 170—179, 181—183, 185—187, 189—196, 198—199, 201—204, 205—218, 220—227, 229—230, 232—237, 239—257, 260—261, 263, 276 (glagoljski), 278—288, 290—295, 297—299, 301—318, 320—321, 323, 325.

Ъ:

14, 20, 129, 130, 134, 254.

Ꙗ

52, 53, 86 (?), 102, 224.

Ѥ

102, 168, 193, 229, 295.

Ю:

1, 7, 13, 15, 39, 77, 82, 99, 102, 130, 178, 211, 212, 217, 222, 223, 225, 237, 241, 245, 251—252, 261, 279, 282, 289, 291, 303.

Ѣ:

1, 6, 7, 11, 13, 16, 19, 21, 24, 25, 29—30, 34—37, 46—47, 50—53, 55, 63, 67—68, 79—82, 90, 92—93, 95, 101—102, 104—105, 115, 117, 127, 129, 133, 136—138, 142—143, 147, 150, 161, 172, 177—179, 182—183, 186—189, 191, 193, 196, 205, 207, 211, 213, 215, 218, 219, 224, 225—229, 234, 239—243, 245, 247—248, 250—255, 257, 262, 276—277 (glagoljski glas), 278—279, 282—286, 288, 291—295, 297, 301, 304, 306—308, 310—311, 313—314, 316, 318.

Ѫ:

14, 254.

Ы:

64, 97, 184, 252, 286, 291.

Ѭ

26.

† (= I):

64, 129, 244.

Ш umjesto Сь:

13, 81, 110, 2061.

Znak skraćenice:

1, 10, 14, 15, 19, 50, 53, 55, 102, 117, 128, 133, 172, 192, 193, 218—219, 222, 223, 225, 245, 249, 252, 254, 256, 268, 276, 303—304.

KRONOLOGIJA NATPISA

IX-X vijek:

259.

X-XI v.

14, 277.

XII v.

19, 26, 129, 130, 252, 254.

XIII v.

53, 128, 133, 208, 247.

XIII-XIV v.

278.

XIV v.

5, 15, 24, 25, 102, 115, 160, 178, 182, 186, 190, 206, 229, 233, 246, 248, 291.

XIV-XV v.

4, 7, 10, 18, 47, 82, 89, 93, 110, 179, 187, 205, 222, 223, 240, 264, 279, 310.

XV v.

1—3, 6, 8—9, 11—13, 16, 20—22, 29, 31—41, 43—46, 54, 56, 59, 62—64, 67—68, 76—80, 84, 87—88, 90—92, 95—99, 101, 103—105, 107—108, 111, 113, 117, 119, 122, 127, 131—132, 134, 137—138, 140—141, 143, 147, 150, 159, 167—169, 172—173, 175—177, 180, 183, 185, 188—189, 192—193, 198—199, 201—203, 207, 209, 211—216, 218, 220—221, 224—227, 232, 234—237, 241—243, 245, 249, 251, 253, 255—257, 260—262, 276, 280, 282—290, 292—295, 297—299, 300—307, 311, 313—315, 317—318, 321, 323—324.

XV-XVI v.

42, 48, 51—52, 58, 65—66, 69—75, 81, 83, 86, 94, 106, 118, 136, 142, 144, 149, 161—163, 165—166, 170, 174, 181, 196—197, 204, 217, 230, 239, 309, 312.

XVI v.

23, 49—50, 55, 57, 60, 61, 85, 100, 112, 114, 116, 158, 184, 191, 194—195, 231, 238, 250, 258, 263, 265—275, 281, 316, 319—320, 322, 325.

XVI-XVII v.

27, 30, 121, 124, 126, 157, 200.

XV-XVII v.

109.

XVII v. (?)

210.

XVII-XVIII v.

154, 156.

XVIII v.

155.

Vrijeme neodređeno:

17, 28, 120, 123, 125, 135, 139, 145, 146, 148, 151, 152, 153, 164, 171, 219, 228, 244, 296, 308.

Datirani natpisi:

50, 53, 55, 100, 114, 128, 134, 155, 188, 193, 231, 238, 252, 255, 258, 266, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 280, 320.

arhiepiskop: br. 252;

banovi: br. 252 (Kulin), 254 (Kulin), 1 (Stipan), 24 (Stipan), 25 (Stipan), 254 (Stipan), 15 (Tvrtko), 182 (Tvrtko), 246 (vjerovatno Stipan);

bani: br. 254 (Vojislava banica);

Bernardinus Stivchovich miles: br. 268;

biskup: br. 100;

carevi: br. 281 (Suliman), 276 (turski car);

despot: br. 225;

dijaci: br. 52 (Napovišt?), 70 (Semorad), 78 (Semorad), 147 (Dragišić Vujan), 257 (Radomil), 224, 278 (dijak kneza Hrvatina), 291 (Radosav Jurijević), 297 (Prerad Tvrdenović), 311 (Dragoje);

drug (žena): br. 279;

Georgius nobilis: br. 274;

gospoctvo srbsko: br. 224;

gospođa: br. 23 (Marica, Marina Ubjeđin), 84 (Medana);

gospodin: br. 15, 25, 39, 93, 102, 117, 159, 172, 182, 189, 190, 193, 212, 222, 224, 234, 245, 247, 249, 252—253, 256, 279, 283;

gospoja: br. 25 (Katalina), 178 (Gojisava), 180 (Stana), 186 (Beoka); 102 (Radača), 245 (Vukava);

herceg: br. 1 (Hrvoje), 193 (Stefan), 276 (Ivaniš);

Ioanes Buccovich vir: br. 273, 270 (Ioanes Isatisich), 269 (Ioanes et Gaspar Chobasich egregii);

junaci: br. 7 (Zloušić Radiša), 77 (Vuković Vlatko) 82 (Draščić Radivoj), 99 (Radihna), 211 (Ozrenović Bogdan), 217 (Radilović Hasan);

kaznaci: br. 102 (Sanko), 178 (Sanko), 247 (Nespina);

kipar: br. 31 (Boro Tomaš);

kovači: br. 2, 34—37 (Grubač), 13 (Radič, 27 (Semunović Boško), 43 (Brativonič Rato), 81 (Blagoje), 63 (Grubač), 67 (Grubač), 68 (Grubač), 58 (Krilić Mileta), 70 (Milić), 73 (Milić), 46 (Miogost), 74 (Vukčić Petko), 104 (Radoje), 105 (Radoje), 66 (Vuk), 99 (Vukosav), 254 (Milgost), 79 (Zelija), 166 (Miobrat i Milojko), 181 (Radoje), 204 (Ivanko), 228 (Vladimir), 16 (Bjelopčeljanin Pribil), 75 (anonimni kovač Vladisalić);

knezovi: br. 39, 95 (Bijelić Vlađ), 187 (Brsnić Tvrdisav), 216 (Azetlić Radoje), 245 (Batić), 278 (Hrvatin), 276 (Mikuličić Juraj), 130 Hramko), 129 (Mihailo), 11 (Komlinović Pavle), 12 (Komlinović Pavle), 83 (Obrad), 117 (Oliverović Pokrajac), 222—224 (Pavle), 114 (Zot), 160 (Pliščić Vukosav), 263 (Prijan), 107 (Radič), 251 (Radoje), 251 (Radič), 4 (Radivojević Mirko), 207 (Stipko), 216 (Zemlić Radoja), 192 (Širinič Radoslav), 24 (Nikolić Vladislav), 256 (Vuk), 275 (Ludovicus princeps);

kraljectvo: br. 224;

kraljevi: br. 1 (Dabiša), 1 (Tvrtko), 1 (Ostoja), 15 (Lojš = Ludvig), 102 (Tvrtko), 276 (Matijaš), 128 (Vladislav), 175 (Ludovicus rex);

kraljica: br. 1 (Gruba);

kućnica (žena): br. 14) Pavica), 61 (Petrovica Veselica), 79 (Đurenovica Stana), 102 (Radača), 129, 261, 165, 178 (Gojisava), 194, 241 (Ruža), 252 (Vara = = Varvara), 53 (podružije), 72 (Ivkovica Jerina), 145 (Rajičeva Rada), 218 (Grubača);

Luca Cvitchovich iudex: br. 271;

Luca sartor: br. 266;

majstori: br. 134 (Vukićević Radosav), 129 (Braja);

muž: br. 36 (Vlatković Radivoj), 257 (Batalo);

nevista: br. 102, 279;

pisari: br. 16 (Divan), 4 (Markovič Radona), 15 (anonimni pisar), 42 (Bogačić Bolašin), 294 (Branišat), 182 (Bratoje), 301(Gojčin), 149 (Ivan), 194 (Ivan), 47 (Vlasnić Dobrovoj), 20 (Kosarič Vrsan), 110 (Krajković Obrad), 111 (Obradović Ivko), 134 (Marko), 24 (Pomočan), 64 (Popovljanin Obrad), 254 (Obrad), 104 (Radoje), 121 (Radoje), 188 (Radoja), 79 (Rato), 94 (Pribisav), 58 (Radosalić Rade), 66 (Semorad), 69 (Semorad), 76 (Semorad), 71 (Semorad), 100 (fra Bazilio Ravnjanin), 185 (Vokašin, 186 (Vokašin), 7 (Vuković), 148 (Vukmir Milko), 160 (Vukosolić Sracin), 199 (Vukosalić Sracin), 204 (Ivanko), 249

(anonimni gramatik), 29 (Vukanović Radovac), 52 (Napovišt.); 207 (Ugarak), 229 (Pribislav), 234 (Dragiša); 239 (anonimni pisar), 243 (Vukan), 252, 255 (anonimni pisar), 279 (Kukulamović Veseoko), 306 (Dragoljević Nikola), 311 (Dragoje);

popovi: br. 53 (Dabiživ), 127 (Bogčin), 229 (Pribislav), 134 (Vučosav), 162 (Vukašin), 152 (Prokopije -Protazije -Prohorije?), 301 (Gojčin);

sluga: br. 102, 117;

stric: br. 243.

sudija: br. 252 (Gradeša);

sužanj: br. 20;

tast: br. 25 (Kotromenović Stipan);

tepčija: br. 102 (Stipko), 257 (Batalo);

titor (ktitor): br. 107 (Radič);

vitezovi: br. 221 (Banović Trtiša), 187 (Brsnić Trdisav), 226 (Oprašić Radivoj);

urun (gospodin): br. 14 (Krsmir);

uzmožni muž: br. 257 (tepčija Batalo);

vladika: br. 193 (Hrist);

vladikovka: br. 78 (Vukocamić Jerina);

vlastela: br. 117, 190;

vojvode: br. 11 (Sandalj), 12 Sandalj), 29, 15 (Mastan), 159 (Sandalj), 44 (Miloradović Petar), 45 (Miloradović Petar), 45 (Miloradović Stipan), 56 (Miloradović Petar), 56 (Miloradović Stipan), 49 (Hrabren Radoje), 50 (Hrabren Radoje), 55 (Hrabren Radosav), 178 (Radič), 167 (Trković Petar), 168 (Trković Ivan), 169 (Trković Radoj), 161 (Crnogorac Vuja), 117 (Sandalj), 218 (Miotoš), 222—223 (Miotoš), 93 (Radič), 226 (Oprašić Radivoj), 96 (Vlađević Vukosav), (anonimni vojvoda), 189 (anonimni vojvoda);

zidari: br. 256 (Mihal), 252 (Ohmučević Draže); 202 (Đumojič);

zlatar: br. 241 (Divac);

župani: br. 178 (Bilijak = Bjeljak), 129 (Grd), 102 (Draživojević Milten), 102 (Čihorić Nenac), 115 (Medulin), 39 (Juroje), 133 (Krnje), 19 (Miroslav), 254 (Krile), 24 (Nikola), 224 (Kopijević Ozrin), 128 (Pribilša), 129 (Radomir), 174 (Radan), 19 (Nemanja);

županica: br. 54 (županica Rudi).

RAB, RABA, MONASI I MONAHINJE:

rab: 249;
rab Dimitrije; 15;
rab Dragišić Vujan: 147;
rab Đeorđije; 133;
rab Gombalič; 191;
rab Pribilša; 128;
rab Radič: 107;
rab Radoje Vuković: 44;
rab Radovičić Raško: 161;
rab Stefan Herceg: 193;
rab Širinič Radosav: 192;
rab Vukobrat Vlaćević (Vlađević): 136;
rav Dobromvič (?): 103,
raba Marija; 53;
raba Marta: 57;
raba Polihranija: 102;
raba Rada Ublija Vetio: 244.

PLEME

2,5.

KAMENI KRST:

13, 59, 154—156, 164, 244, 319—320, 325.

ZNAK KRSTA:

1, 6—7, 9, 11—12, 14—16, 24, 28—29, 33—37, 39, 41—42, 44—45, 47, 50—52, 55—56, 63—64, 80, 82, 84, 88, 91—97, 101—103, 105, 108, 110—111, 113, 115—117, 122, 127—128, 131, 133, 137—138, 143, 146, 150, 159—160, 169—170, 173, 175, 178, 180, 185, 186—187, 192—193, 195, 199, 202, 207, 211—213, 216, 220, 222—223, 229, 236, 238, 240—242, 245, 250, 252 (stariji tekst), 254, 256, 260—261, 264, 284, 294, 297, 304, 306, 310, 315, 321.

KAMI (KAMEN)

2, 13, 21, 34, 42—43, 46, 51—52, 67—68, 105, 150, 163, 166, 174, 181, 189, 197, 228, 279, 294, 306, 310, 312, 209 (kamenie).

BILIG ILI ZLAMENIJE:

45, 93—94, 187, 190, 102, 138, 204, 225—226, 239, 245, 251, 283, 285, 286, 289—290, 295, 297, 301, 303, 304, 308, 313—314.

PLEMENITA ZEMLJA, BAŠTINA, DJEDINA, PLEMENITO:

1, 3, 4, 11—12, 16, 24, 32, 45, 47, 58, 62, 91—92, 96, 101, 103, 128, 174, 182, 206, 207, 221, 225—227, 229, 233, 234—235, 237, 292, 297, 298, 301, 304—306, 309, 311—312.

SAKRALNI I FUNERALNI OBJEKTI:

crkva; 254;
crkva Arhanđela Mihajla: 14;
crkva sv. Gospe: 100;
crkva sv. Kozme i Damjana; 19;
crkva sv. Lazara: 95;
crkva Svih Svetih: 26;
dvor; 15; grob: 8, 126, 137; grobnica 30;
hram: 107;
hram sv. Nikole; 134, 50;
hram velikomučenika Georgija: 193;
raka: 129, 130.

SVETITELJI:

Avram; 249, Barbara: 26;
beatus Petrus Apostolus: 26, 208, 259;
evangelisti (Marko, Matija, Luka, Ivan): 22;
Hrist: 249; 22;
Iesus: 238;

Isus: 249;
IS-HS: 219, 244;
Marija: 248;
sv. Dimitrije; 15;
sv. Ivan; 58;
sv. Juraj; 252;
sveti Oci: (318), 22;
sv. Pavle: 26.

SVETKOVINE:

Assumptio B. Mariae Virginis; br. 28;
Porod Isusov: 100;
Rošstvo: 224;
Večerije Hristovo (13. septembra): 133.

VJERSKI IZRAZI:

amin (amen): 1, 22, 210, 245, 279;
blagosoviti: 217, 225;
bog: 18, 58, 63, 75, 94, 100, 102, 108, 117, 118, 128—129, 147, 177, 180, 190, 191, 193, 252, 254, 255, 256, 244, 288, 290, 299, 303—304, 308, 324;
car nebeski: 18;
duša: 124;
mili bog: 232;
milost božija; 190, 241, 245, 251, 279;
omnipotens deus: 28;
Pet rana (Hristovih); 68;
prestaviti se: 219, 128;
proklet bogom i sinom: 313;
Satan: 22;
Sde (zde) počivaet: 244, 293;
V ime božije; 242;
vični dom: 279;
višnja slava: 178;
vladika: 193;
zaziv sv. Trojice; 1, 14—15, 19, 52, 102, 184, 190, 211, 217, 222—224, 237, 245, 279.

LATINSKI NATPISI:

brojevi: 28, 208, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274.

Natpis kneza Gregora Blagajskog iz 1502. godine napisan je na latinskom jeziku i čuva se u Povijesnom muzeju Hrvatske u Zagrebu (br. inv. 6839). Nabavljen je u Bihaću, dok mu se porijeklo nalaza ne zna (Mirko Valentić, Kameni spomenici Hrvatske XIII-XIX stoljeća, Zagreb 1969, br. 91).

Viši kustos Zemaljskog muzeja Pavao Anđelić je pronašao u Jajcu i Bobovcu nekoliko latinskih natpisa, i to nepotpunih. Natpisi nisu objavljeni jer su u proučavanju.

GLAGOLJSKI NATPISI:

brojevi: 264, 276, 277, 280.

Glagoljski natpis iz Dragalja kod Bosanske Gradiške nije pronađen u Arheološkom muzeju u Zagrebu, gdje je nekad bio smješten.

Pojedinačna glagoljska slova se nalaze i u natpisu Kulina bana iz Biskupića-Muhašinovića kod Visokog (br. 254).

Isti slučaj miješanja glagoljice s ćirilicom je i u natpisu iz Humca kod Ljubuškog (br. 14).

KORIGOVANJE DATIRANJA NEKIH NATPISA IZ KNJ. I, II, III ZBORNIKA SREDNJOVJEKOVNIH NATPISA BOSNE I HERCEGOVINE

Br. 39 — Treba staviti godinu 1416—1471. Župan Juroje (Đuro) se spominje 23. marta 1416. g. (Lj. Stojanović, SSPP I, br. 549, 550). Župan Juroje je bio podanik kneza Petra Radinovića, gospodara grada Borča.

Br. 91 — Vukac Pićević s bratom Hrvatinom se spominje 2. XI 1381. g. (Dr Mihailo Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, Beograd 1967) (Pos. izd. SAN-a, knj. CCCXCVII, Odel. dr. nauka, knj. 54), 35, bilj. 3. Kao orijentacija za datiranje i natpisa pod br. 92. vrijedni pomenuti podatak o Vukcu.

Br. 110 — Pisar Obrad Krajković i sin mu Pribil se spominju 13. X 1436. godine (Dr M. Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, Beograd 1967, 85. bilj. 42.). Prema pomenutom podatku natpis je urezan u I polovini XV v.

Br. 115 — Župan Medulin se spominje u svojstvu župana u Popovu polju 5. I 1412. g. (Dr M. Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, Beograd 1967, 72, bilj. 9.). Prema ovom izvoru župan Medulin je umro poslije 5. I 1412. g. Izgleda da je Medulin bio porijeklom iz Vrpolja u Ljubomiru, dok je bio župan u Popovu.

Br. 127 — Pristav i presbiter Bogčin iz Trebinja se spominje posljednji put 28. VIII 1418. godine (Dr M. Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, Beograd 1967, 84, bilj. 27, 95. bilj. 31). Pop Bogčin je umro poslije 28. VIII 1418. g.

Br. 131 — U ovom natpisu se radi o Vukosavu Zemliću umjesto Zečliću, čovjeku iz župe Vrma. Spominje se posljednji put 6. V 1420. g. Porodica mu se spominje i kasnije (Dr M. Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, Beograd 1967, 66. bilj. 1, 2; Lj. Stojanović, SSPP II, br. 688, 728). Vukosav Zemlić je umro poslije 6. V 1420. godine.

Br. 132 — Vukosav Dobrašinović, čovjek iz Vrsinja kod Trebinja se spominje 22. XII 1426. godine (Dr M. Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, Beograd 1967, 77. bilj. 53.). Vukašin je umro poslije 22. XII 1426. g.

Br. 170 — Porodica Tasovčić iz Gacka se spominje prvi put 15. IV 1349. godine, i to Nadoe Chasevcich de Gecha, homo de Vigel (Dr M. Dinić, Humsko-trebinjska vlastela, Beograd 1967, 79. bilj. 83.).

Br. 199 — U jednom izvoru se spominje vojvoda Vukac Vignjević 22. VIII 1449. g., i to na području katuna Pliska kod Gacka (Dr Sima M. Ćirković, Herceg Stefan Vukčić-Kosača i njegovo doba, Beograd 1964, 273, bilj. 2, 3). Natpis je iz vremena poslije 1449. godine.

ISPRAVCI U I, II, III KNJIZI

Br. 1 — U 1. redu natpisa treba čitati-služi, a u 2. redu — vrime umjesto vreme.

Br. 12 — Natpis se čita prema ogledalu (Spiegelschrif). U 1. redu u transliteraciji treba staviti na kraju riječi knez tanki poluglas (ь).

Br. 19 — Literatura i izvori. U 4. redu iza riječi Arheologija treba staviti stranu 47. umjesto 11.

Br. 43 — U transkripciji na kraju riječi Vlač staviti ь.

Br. 64 — U transliteraciji u 3. redu treba staviti сь † Нь.

Br. 77 — U posljednjem redu treba staviti — na nadgrobnom krstu u Boljunima kod Stoca.

Br. 80 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 82 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 84 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 88 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 95 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 96 — U transkripciji u 1. redu iza riječi Vukosavъ treba dodati riječ vojevoda. Na početku francuskog teksta staviti znak †.

Br. 97 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 101 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 111 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 115 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 116 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 117 — Na početku francuskog teksta treba staviti znak †.

Br. 143 — Na početku tekstova u transliteraciji i transkripciji treba staviti znak †.

Br. 148 — U francuskom tekstu treba staviti Milko umjesto Mirko.

Br. 171 — Na kraju obrade natpisa treba staviti — u Gračanici kod Gacka umjesto — u Gračanici kod Bileće.

Br. 187 — U francuskom tekstu pred riječ Tvrdisav treba staviti riječ — comte.

PISCI

Agić Alija, br. 292.
Anđelić Pavao, br. 251, 254.
Asbóth Johann, br. 8, 102, 211, 218, 222, 223.

Bakula Petar, br. 3, 5, 13.
Baum Milica, br. 285, 291—292, 299—300, 303.
Bejtić Alija, br. 190.
Benac Alojz, br. 2, 3, 24, 42—46.
Bešlagić Šefik, br. 15—16, 33, 35—37, 58, 67, 69—71, 133, 135—136, 182—183, 185—186, 205—206, 213—216, 227, 229, 236—239, 241—243, 245—247, 249—257, 263, 279, 285—287, 288—289, 297—299, 315—322.
Bijelić Matija, br. 86—90, 95—96, 99.
Blau Otto, br. 43, 45.
Bogićević Vojislav, br. 49—50, 55—56.
Budimir Milan, br. 247.

Cinam, br. 129.

Čokić Johann, br. 188.
Čremošnik Gregor, br. 93.
Čremošnik Irma, br. 246.

Ćorović Vladimir, br. 19, 49—50, 56, 117, 119, 129—130, 193, 246, 254.
Ćurčić Vejsil, br. 8, 21, 24.

Daničić Đuro, br. 1.
De Sainte-Marie, br. 2, 5, 9, 10, 14, 20.
Dedijer Jevto, br. 58—63, 68, 72—78, 83—84, 86, 93.
Delić R. Stevan, br. 128—130, 159.
Dinić J. Mihailo, br. 127, 129, 137, 206, 216.
Dragičević Tomo, br. 15, 241, 293—294, 306—307, 311.

Fermendžin Eusebius, br. 251.
Filipović S. Milenko, br. 243, 246.
Foretić Vinko, br. 129.

Hoernes Moritz, br. 2—3, 5—6, 9, 11, 14—15, 117, 187, 191, 218, 223, 260.
Hörmann Konstantin, br. 11, 54—56, 58, 86—90, 94—96, 99, 102, 117, 128—129, 188, 193, 225, 241, 245, 251, 254, 279, 306, 311.
Hrabak Bogumil, br. 32, 36, 39—40, 44—56, 55, 63, 89, 95—96, 176.
Horvat Karlo, br. 55—56.

Ibrahimpašić Fikret, br. 252.

Jagić Vatroslav, br. 29, 42, 52, 58, 68, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 101, 102, 110, 142, 150, 294.
Jireček K. — Radonić Jovan, br. 95, 102, 128—129.
Jireček Konstantin, br. 102, 205, 220.
Jorga Nikola, br. 24.

Kajmaković Zdravko, br. 134, 252, 323—325.
Karanović Milan, br. 254.
Klaić Vjekoslav, br. 269.
Kosanović Sava, br. 20, 42, 44—45, 53, 58, 191—193, 207, 225.
Kovačević Desanka, br. 192.
Kovačević Jovo, br. 128—130, 247, 254.
Kovačević Ljubomir, br. 36, 102.
Krajinović Jakov, br. 253, 255—256.
Kučan Ante, br. 8, 247.
Kukuljević Ivan, br. 276.
Kulundžić Zvonimir, br. 14.

Laszowski Emil, br. 271.
Lopašić Radoslav, br. 266—270, 272, 276.
Lovrić Ante, br. 280.
Ljubić Šime, br. 43, 45, 251.

Mandić Dominik, br. 20, 100.
Mandić Mihovil, br. 257, 259, 261.
Mandić Svetislav, br. 252.
Martić Grga, br. 245, 251.
Mazalić Đoko, br. 8, 15, 192—193, 219, 223—224, 246, 257.
Mesić Marko, br. 269.
Mihajlović Hristifor, br. 95—96, 99, 107.
Mijušković Jovanka, br. 119, 121.
Miklošić Franc, br. 206, 212.
Mirković Petar, br. 264.

Nedić Martin, br. 281, 284.
Ninković Leontije, br. 133, 135, 136.

Okić M. Taib, br. 316.
Orbini Mavro, br. 19, 63.

Pač Karlo, br. 217.
Pandžić Basilius, br. 28.
Perojević Marko, br. 88, 102, 117.
Petrović Jozo, br. 255.
Popović S. Marko, br. 51.
Popović Zaharija, br. 308—310.

Radić Frano, br. 245.
Radimský Vaclav, br. 21, 54—56, 265.
Radojičić Sp. Đorđe, br. 129.

Radojčić Svetozar, br. 246.
Radonić Jovan, br. 205, 220.
Ranjina, br. 19.
Rešetar Milan, br. 22.
Ruvarac Hilarion, br. 193.

Samardžić G., br. 187.
Semiz N. Savo, br. 174.
Sergejevski Dimitrije, br. 208, 259, 261, 317.
Skarić Vladislav, br. 190, 217, 225, 251.
Slijepčević Pero, br. 158—160, 167—169.
Smičiklas Tade, br. 129.
Solovjev Aleksandar, br. 41, 51, 55, 60, 62—63, 74, 76, 78—79, 80, 82, 84, 87—93, 101—102, 110—111, 117, 247.
Stojanović Ljubomir, br. 1, 3, 5, 8, 13, 15, 19—21, 23, 26—27, 29, 31—36, 38—45, 48—51, 53, 56—60, 62—64, 72—75, 77—84, 86—93, 95—96, 98—105, 107, 109—114, 117, 119—121, 127—129, 132, 134—136, 138—148, 150—151, 154—157, 159—161, 163—166, 173—176, 187, 191—193, 205—207, 209, 211—212, 216, 218, 220—226, 228, 234, 240, 241, 245, 248—249, 251, 253—258, 260—261, 264, 279, 281, 284, 287, 290, 293—295, 297—301, 303—314.
Stojanović Ljubomir-Jireček Konstantin, br. 128—129.
Stratimirović Đorđe, br. 53, 128, 246.
Šabanović Hazim, br. 207, 225;
Šišić Ferdo, br. 129—130, 269—271, 278.
Škrivanić Gavro, br. 132.
Šuflaj Milan (Šufflay), 129.
Šurmin Đuro, br. 36, 101—102, 176, 207, 209, 245—246, 251.

Tadić Jorjo, br. 81.
Thallóczy Ludwig, br. 242.
Traljić M. Seid, br. 247.
Truhelka Ćiro, br. 1, 8, 13—15, 22, 31—36, 38—43, 44—46, 51, 53—54, 56, 58—60, 62—64, 68—69, 72—84, 91—93, 100—105, 109—113, 117—118, 120—121, 128, 132, 134, 136, 138—148, 150—152, 154—157, 161—166, 175—176, 187, 192—193, 205—207, 209, 211, 212, 218, 220—223, 225—226, 228, 234, 240, 246, 248—249, 251, 253—258, 261, 264, 266—269, 276, 284, 290—291, 295, 297—301, 303—306, 312—314.

Valentić Mirko, br. 276.
Valtrović M. br. 284, 287.
Vego Marko, br. 1—31, 33, 35—42, 45—46, 47, 90, 92, 102, 104, 106—108, 110—112, 114—144, 146—151, 153—160, 165—184, 196—204, 230, 242, 252, 254, 266—275, 322.
Vidović Drago, br. 309—311.
Vojvodić Milivoj, br. 261.
Vrčević Vuk, br. 128—129.
Vuković Jovo, br. 207, 222, 224, 247.
Vuletić-Vukasović Vid, br. 3, 20—21, 26—29, 48, 51—58, 60, 62—63, 68, 72, 75, 77—84, 86, 89—90, 96, 98, 100—105, 107, 109, 111, 117, 119, 128—129, 138, 161—162, 173, 187, 192—193, 207, 209, 211, 218, 221—223, 241, 245, 251, 294, 297—298, 306—307, 311—313, 314.

Zečević Jovan, br. 193.
Zore Luka (Luko), br. 1, 5, 36, 95—96, 99, 102, 176, 187, 260.

MJESTA NATPISA

Aranđelovo kod Trebinja (br. 133)
Arapi u Slipčićima (br. 13)

Babajača u Koraju (br. 291)
Banovići (br. 248)
Bakri (Visočica) kod Čitluka (br. 9, 10, 11, 12)
Batkovići kod Bijeljine (br. 296)
Berisalići kod Olova (br. 233)
Bihać (br. 265—275)
Bijeljani (br. 151—152)
Biskup kod Konjica (br. 178)
Biskupići (Muhašinovići) kod Visokog (br. 254)
Blagaj kod Mostara (br. 19)
Blagajgrad kod Mostara (br. 20)
Boljuni kod Stoca (br. 62—79)
Brajčevići kod Gacka (br. 164)
Brankovići kod Rogatice (br. 225)
Branješci kod Glamoča (br. 262)
Brateljevići kod Kladnja (br. 235)
Bujakovina u Mrežici (br. 187)
Bukovica kod Konjica (br. 8)
Burmazi kod Stoca (br. 59)
Bužim (Čava-grad) (br. 276)

Carevac u Starom Selu kod Glamoča (br. 261)
Crkvina na Glasincu (br. 228)
Crnići kod Stoca (br. 320)
Čadovina kod Rogatice (br. 217)
Čengić-Bare kod Oblja (br. 183)
Čerin (br. 5)
Čičevo kod Trebinja (br. 130)

Davidovići kod Bileće (br. 200—203)
Derani kod Stoca (br. 32)
Dištica kod Olova (br. 238—239)
Djedići (br. 118)
Dobromani (br. 109)
Dobrun kod Višegrada (br. 219)
Doljani kod Čapljine (br. 23)
Domaševo u Ljubomiru (br. 114)
Donja Drežnica (br. 15)
Donja Presjenica ispod Treskavice (br. 206)
Donja Zgošća kod Kaknja (br. 246)
Donji Dopasci kod Kladnja (br. 234)
Dračevo u Popovu polju (br. 107—108)
Duboštica kod Tuzle (br. 282)
Dumanjići kod Rogatice (br. 230—231)

Đurđevik na Gostilji (br. 240)

Fatnica kod Bileće (br. 150, 198, 322)

Gleđevci kod Stoca (br. 86)
Goražde (br. 191)
Gorica kod Stoca (br. 54)
Gornja Kukavica kod Rogatice (br. 210)
Gornji Dragaljevac (br. 294)
Gornje Selo u Mirušama (br. 136—137)
Gornje Turbe (br. 255, 257)
Gornji Turanji kod Trebinja (br. 126)
Gradac kod Hutova (br. 27—28)
Gradac kod Konjica (br. 16)
Gradina kod Gacka (br. 163)
Gradina u Šetićima (br. 308)
Gračanica kod Gacka (br. 170—171)
Gradnići (br. 194)
Grdijevci kod Ljubinja (br. 61)

Han-Ploča kod Kiseljaka (br. 250)
Han Pobrdica kod Stoca (br. 41)
Hodbina (br. 22)
Hodovo (br. 51—52)
Hum kod Trebinja (br. 122, 123, 124)
Humac kod Ljubuškog (br. 14)
Humi-Lišani (br. 17)
Humsko kod Foče (br. 190)
Hutovo (br. 29)

Jasena kod Nevesinja (br. 173)
Jelašca kod Kalinovika (br. 185)
Jošanica kod Duvna (br. 258)

Kalac kod Fatnice (br. 149)
Kalesija (br. 306—307)
Kalinovik (br. 184)
Kaljina kod Podromanije (br. 229)
Kaoštica kod Rudog (br. 212)
Kamensko kod Olova (br. 236)
Kapavica kod Ljubinja (br. 204)
Kašići kod Glavatičeva (br. 177)
Kikači kod Tuzle (br. 297)
Kijevci ispod Kozare (br. 277)
Klobuk kod Trebinja (br. 131)
Ključ kod Gacka (br. 159)
Knešpolje kod Lištice (br. 4)
Kočerin (br. 1)
Kokorina kod Gacka (br. 324—325)
Kolanjevići u Mirušama (br. 135)
Kolunić kod Bosanskog Petrovca (br. 264)
Konjsko u Zupcima (br. 132)
Kopošići (br. 245)
Koraj (br. 289)
Kosor kod Mostara (br. 21)
Košarići kod Uglievika (br. 312—314)
Kotorac kod Ilidže (br. 207)
Kovanj kod Rogatice (br. 221)
Krtinje kod Ljubinja (br. 112)
Kruševo kod Mostara (br. 6, 7)

Kruševo kod Stoca (br. 38—40)
Kuti kod Fatnice (br. 153)

Lastva u Gornjem Hrasnu (br. 84)
Ledinac (br. 2)
Lipa kod Livna (br. 260)
Lipik kod Bijeljine (br. 295)
Lipovica kod Lopara (br. 298)

Ljubljenica kod Stoca (br. 321)
Ljusići kod Uloga (br. 182)
Ljuti Do u Dabru polju (br. 91—92)

Mala Gostilja kod Višegrada (br. 220)
Malešić kod Zvornika (br. 309)
Mali Mošunj kod Travnika (br. 256)
Malo Čajno kod Visokog (br. 247)
Međeđa kod Višegrada (br. 209)
Milavići u Dabru polju (br. 93)
Miljanovići kod Ljubinja (br. 99)
Mišinci kod Dervente (br. 281)
Mokro kod Lištice (br. 3)
Mostar (br. 18)
Moševići kod Neuma (br. 26)
Mrđanovići kod Gacka (br. 323)
Mršići kod Vlasenice (br. 241)
Mušići u Domaševu (br. 113)

Nekuk kod Stoca (br. 58)
Nepoznat natpis po mjestu iz Bosne (br. 232)

Njeganovići kod Bileće (br. 147—148)

Olovci kod Kladnja (br. 237)
Opličići (br. 33—37)
Oprašići kod Rogatice (br. 226)
Osredak kod Kulaša (br. 278)
Ošanići kod Stoca (br. 55—57)

Panik kod Bileće (br. 134)
Paoča kod Žitomislića (br. 195)
Pangani kod Zvornika (br. 310)
Pazalje kod Rudog (br. 215)
Peljave u Priboju (br. 303—304)
Piperi (br. 286—288)
Podbrežje kod Zenice (br. 252)
Podgradac kod Bratunca (br. 318)
Podgradinje u Gornjem Hrasnu (br. 80—83)
Podubovac kod Bileće (br. 138)
Pojska kod Zenice (br. 253)
Police kod Trebinja (br. 127—129)
Poljica u Popovu polju (br. 120)
Prečani ispod Treskavice (br. 205)
Premilovo polje kod Ljubinja (br. 87—90)
Pridvorica u Borču kod Uloga (br. 181)
Prokletnica na Visočici planini (br. 175—176)
Puhovac kod Zenice (br. 249)
Puškovac kod Koraja (br. 290)

Rađimlja kod Stoca (br. 42—46)
Radiševina u Gornjem Hrasnu (br. 85)
Radmilović-Dubrava kod Bileće (br. 139—145, 196—197)
Rapovina kod Livna (br. 259)
Rapti u Bobanima (br. 121)
Rataj u Miljevini kod Foče (br. 188)
Ravno u Popovu polju (br. 100)
Ričica kod Kraljeve Sutjeske (br. 242)
Rogatica (br. 211)

Sarajevo (br. 208)
Seljani kod Rogatice (br. 218)
Simiova kod Bileće (br. 154—156)
Slatina kod Banje Luke (br. 280)
Slivlje kod Gacka (br. 165—166)
Sniježnica kod Sapne (br. 305)
Sopotnica kod Goražda (br. 192—193)
Stanovi u Koraju (br. 292)
Staro Selo kod D. Vakufa (br. 279)
Staro Slano kod Trebinja (br. 110—111)
Stepen kod Gacka (br. 158, 160, 199)
Srđevići kod Gacka (br. 167—169)
Strgačina kod Rudog (br. 213—214)
Strujići u Popovu polju (br. 319)
Svitava (br. 30—31)

Šakotići u Tobutu (br. 299—300)
Šćenica u Bobanima (br. 119)
Šipovac u Podveležju (br. 174)
Šljedovići kod Rogatice (br. 216)
Štrpci kod Zovika (br. 284)
Šumnjaci kod Glamoča (br. 263)

Tičići kod Kaknja (br. 243)
Toplica u Lepenici (br. 251)
Tobut (br. 302)
Trijebanj kod Stoca (br. 48—50)
Trnovica kod Bileće (br. 157)
Trnovica kod Uloga (br. 180)
Trnjačka u Tobutu (br. 301)
Troskoti u Vlasnićima (br. 47)
Tutnjevac kod Koraja (br. 293)
Tvrdoci u Zavaitu kod Foče (br. 189)
Tvrdoš kod Trebinja (br. 125)

Ubosko kod Ljubinja (br. 97—98)
Udora kod Stoca (br. 60)

Vakuf kod Šibošnice (br. 285)
Varošište u Borču (br. 224)
Veličani u Popovu polju (br. 101—102)
Velika Gareva kod Gacka (br. 161—162)
Vidoštak kod Stoca (br. 53)
Vlađevina kod Rogatice (br. 222—223)
Vlaholje kod Kalinovika (br. 186)
Vlahovići kod Ljubinja (br. 94—96)
Vojkovići kod Ilidže (br. 244)
Vranja Dubrava kod Bileće (br. 146)
Vranjevo Selo (br. 24, 25)
Vražići kod Čelića (br. 283)
Vrpolje u Ljubomiru (br. 115—117)

Zaselak kod Zvornika (br. 311)
Zgunja na Drini (br. 316, 317)
Zovi Do kod Nevesinja (br. 172)
Žakovo u Popovu polju (br. 103—106)
Živanj kod Nevesinja (br. 179)

NAPOMENA

Šefik Bešlagić je objavio neke nove ćirilske natpise s terena Bosne i Hercegovine (Naše starine XII, Sarajevo 1969. godine).

